

Ikt. sz.: KUB-40/62-2/2015.

KUB-11/2015. sz. ülés
(KUB-33/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Külügyi bizottságának**
2015. május 7-én, csütörtökön, 14 óra 07 perckor
az Országház főemelet 55. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés megnyitása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Az örmény népiirtás elítéléséről szóló határozati javaslat (H/4509. szám)</i>	5
<i>Dr. Szél Bernadett (LMP) szóbeli kiegészítése</i>	5
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	6
<i>Dr. Szél Bernadett reakciói</i>	11
<i>Határozathozatal</i>	12
<i>Az alapvető egyéni és közösségi jogok, valamint az euroatlanti értékek melletti kiállásról szóló politikai nyilatkozatra vonatkozó javaslat (P/4478. szám)</i>	12
<i>Demeter Márta bevezetője</i>	12
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	13
<i>Demeter Márta (MSZP) válaszai az elhangzottakra</i>	14
<i>Szavazás a tárgysorozatba-vételről</i>	14
<i>Tájékoztató az aktuális külpolitikai kérdésekről</i>	15
<i>Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter tájékoztatója</i>	15
<i>Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter válaszai az elhangzottakra</i>	35
<i>További kérdések, válaszok</i>	51
<i>Egyebek</i>	53
<i>Az ülés berekesztése</i>	53

Napirendi javaslat

1. Az örmény népiirtás elítéléséről szóló határozati javaslat (H/4509. szám)
(Dr. Schiffer András, Dr. Szél Bernadett, Schmuck Erzsébet, Ikotity István, Sallai R. Benedek (LMP) képviselők önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
2. Az alapvető egyéni és közösségi jogok, valamint az euroatlanti értékek melletti kiállásról szóló politikai nyilatkozatra vonatkozó javaslat (P/4478. szám)
(Tóbiás József, Dr. Harangozó Tamás, Dr. Bárándy Gergely, Dr. Tóth Bertalan, Tóth Csaba, Dr. Hiller István, Gőgös Zoltán, Tukacs István, Dr. Legény Zsolt, Velez Árpád, Gúr Nándor, Dr. Molnár Zsolt, Horváth Imre, Harangozó Gábor István, Bangóné Borbély Ildikó, Heringes Anita, Demeter Márta, Dr. Józsa István, Mesterházy Attila, Korózs Lajos, Dr. Szakács László, Kunhalmi Ágnes, Dr. Varga László, Kiss László (MSZP) képviselők önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
3. Tájékoztató az aktuális külpolitikai kérdésekről
Előterjesztő:
Sziijártó Péter külgazdasági és külügyminiszter

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Németh Zsolt** (Fidesz), a bizottság elnöke

Balla Mihály (Fidesz), a bizottság alelnöke
Gyöngyösi Márton (Jobbik), a bizottság alelnöke
Bartos Mónika (Fidesz)
Dr. Hoffmann Rózsa (KDNP)
Demeter Márta (MSZP)
Vona Gábor (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Csenger-Zalán Zsolt (Fidesz) Németh Zsoltnak (Fidesz)
Csöbör Katalin (Fidesz) Bartos Mónikának (Fidesz)
Dr. Tilki Attila (Fidesz) dr. Hoffmann Rózsának (KDNP)

A bizottság titkársága részéről

Korányi Noémi szakmai tanácsadó
Csizi Réka munkatárs

Meghívottak

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter
Szelényi Zsuzsanna (független) országgyűlési képviselő
Dr. Szél Bernadett (LMP) országgyűlési képviselő
Koranisz Laokratisz görög nemzetiségi szószóló
Dr. Turgyán Tamás örmény nemzetiségi szószóló
Dr. Schöpflin György európai parlamenti képviselő

Megjelentek

Dr. Horváth János, volt országgyűlési képviselő

(Az ülés kezdetének időpontja: 14 óra 07 perc)

Az ülés megnyitása, a napirend elfogadása

NÉMETH ZSOLT (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Bejelentem a helyettesítéseket. Németh Zsolt helyettesíti Csenger-Zalán Zsoltot, Bartos Mónika Csöbör Katalint, Hoffmann Rózsa Tilki Attilát.

Nagy tisztelettel köszöntöm a vendégeinket. Mielőtt szavazunk a határozatképességről, megadnám nekik a szót. Szelényi Zsuzsa képviselő asszony, gondolom, azért van itt, mert hozzá is kíván szólni. Jól sejtem? *(Szelényi Zsuzsanna: Igen.)* Köszönöm szépen. Szél Bernadett asszony? *(Dr. Szél Bernadett: Igen.)* Szintén. Köszönöm.

A görög szószóló urat is nagy tisztelettel köszöntöm, Koranisz Laokratiszt. Szintén hozzá kíván szólni? *(Koranisz Laokratisz: Igen, szeretnék.)* Köszönöm szépen. Ezen túlmenően pedig köszöntöm Turgyán Tamás örmény szószóló urat, illetőleg köszöntöm Horváth Jánost, aki állandó tagja a Külügyi bizottság ülésének a Parlament örökös doyenjeként és nagy tisztelettel köszöntöm Schöpflin György európai parlamenti képviselő urat is.

Tisztelt Képviselőtársaim! Itt nálunk ebből nem szokott vita lenni, de felteszem szavazásra a kérdést. Szél Bernadett asszony esetében nem kell szavaznunk, mert számára a Házaszabály lehetővé teszi, mivel egy frakcióval rendelkező párt, de képvisellel nem rendelkező frakció tagjaként van jelen, tehát neki van hozzászólási joga, viszont hadd tegyem fel a többiek esetében szavazásra, hogy ki támogatja, hogy hozzászóljanak a képviselőtársaink. *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Egyhangú.

Tehát akkor megállapítom a határozatképességünket, és köszöntöm még egyszer az immáron hozzászólási joggal rendelkező képviselőtársainkat is. A napirendet felteszem szavazásra, megküldtem. A napirenddel kapcsolatban van-e valakinek hozzászólása? *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincsen, felteszem szavazásra. Aki támogatja a napirendet? *(Szavazás.)* Ez is egyhangú.

Az örmény népirtás elítéléséről szóló határozati javaslat (H/4509. szám)

Az első napirendi pontunk: képviselői önálló indítványok tárgysorozatba vétele, az örmény népirtás elítéléséről szóló határozati javaslat. Kívánja-e valaki indokolni a javaslatot? *(Dr. Szél Bernadett jelentkezik.)* Szél Bernadettnek adom meg a szót. Tessék parancsolni!

Dr. Szél Bernadett (LMP) szóbeli kiegészítése

DR. SZÉL BERNADETT (LMP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelettel köszöntöm a bizottságot. Az LMP teljes parlamenti frakciója egy határozati javaslatot nyújtott be, hogy a Magyar Országgyűlés mondja ki: 1915-től az Ottomán Birodalom fellépése az örmény néppel szemben népirtás volt, amely a civilizált világ rendjével szembeszegülve, jóvátehetetlen veszteségeket okozott az emberiségnek.

Az indokolásban szerepel, hogy az örmény népirtást a XX. század egyik legsúlyosabb traumájának tekintjük, és a népirtások megítélésében semmilyen kettős mérce nem fogadható el. Hozzá kell tennem, hogy a világon több mint 20 ország ismeri el hivatalosan, hogy népirtás történt, bár azt is tudjuk, hogy Törökország a mai napig tagadja ezt a tényt.

Az Európai Parlament már 1987-ben és 2005-ben is népirtásként határozta meg az eseményeket, néhány hete pedig ismételten Törökország felelősségvállalását sürgette. Hozzá kell tennem azt is, hogy az újabb határozat Törökország és Örményország megbékélését és a múlt közös feldolgozását is sürgeti. Ehhez azonban nyilvánvalóan nevének kell nevezni a történeteket.

Azt is hozzá szeretném tenni, hogy néhány nappal ezelőtt Ferenc pápa a XX. század első népirtásának nevezte a törökországi örmények lemészárlását. Most itt vagyunk, és az örmény népirtás 100. évfordulója lehetőséget kínál a Magyar Országgyűlésnek is, hogy egyébként vállalt nemzetközi jogi kötelezettségeivel összhangban, valamint tisztelettel adózva az államalkotó hazai örmény nemzetiség előtt, világosan megfogalmazza az álláspontját, és emléket állítson a mészárlás másfélmillió áldozatának.

Egyben hozzáteszem, hogy ez egy lehetőség is Magyarország számára, hogy a baltás gyilkosos szégyent elhalványítsa magáról, úgy gondolom. Úgyhogy a Lehet Más a Politika parlamenti frakciója tisztelettel kéri a bizottságot, hogy támogassa ezt az indítványt, támogassa javaslatunknak az elfogadását a továbbiakban is. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő asszony. Gyöngyösi Márton alelnök úr ügyrendben.

Kérdések, hozzászólások

GYÖNGYÖSI MÁRTON (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Egy ügyrendi javaslattal szeretnék élni.

Tudom, hogy az országgyűlési törvény lehetőséget ad arra, hogy esetleg a teremben vendégként jelen lévők is hozzászóljanak, ha arról döntés születik. A mai tárgyalásunkon és bizottsági ülésünkön megjelent őexcellenciája Fakili úr, a török nagykövet is. Szeretném kérni elnök urat, szeretném indítványozni, hogy esetleg ennél a napirendi pontnál a nagykövet úr is szót kaphasson. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Köszönöm szépen, alelnök úr, az ügyrendi javaslatot. Én is szeretném köszönteni Sakir Fakili nagykövet urat. Welcome excellency, we are very glad that you are with us at this way.

Tisztelt Képviselőtársaim! Nem szeretnék szót adni a nagykövet úrnak. Azt gondolom, hogy részben az időkorlátok miatt - hiszen hamarosan érkezik a külügyminiszter úr -, részben pedig ez a mi dolgunk. Erről nekünk kell döntenünk, és nem hívtuk meg az örmény nagykövetet sem erre a megbeszélésre, és egyébként is elfogadtuk a napirendünket, tehát elnöki hatáskörben nem kívánok szót adni a nagykövet úrnak, de nagy tisztelettel köszöntöm őt, és nagyon örülünk, hogy itt van a körünkben.

További hozzászólásokra megadom a szót. *(Jelzésre:)* Görög szószóló úr, parancsoljon.

KORANISZ LAOKRATISZ görög nemzetiségi szószóló: Tisztelettel köszöntöm a bizottságot és az elnök urat. Mi is mint nemzetiség, akik államalkotó nemzetiség vagyunk Magyarországon, támogatjuk azt, hogy ez az indítvány támogatásra leljen a Házban, mert nemcsak az örményekről van itt szó, hanem annak idején több mint másfél millió görögöt eldeportáltak Törökországból úgy, hogy útközben több mint félmillió elhalálozott. Ez tehát nem központilag volt a török kormánytól úgymond kimondva, hogy népirtás. Tehát tegyék ezt meg, de az embereket úgy kényszerítették elhagyni a szülőhazájukat étlen-szomjan, több mint 2000 kilométert kellett nekik gyalogolni és útközben rengetegen meghaltak. Tehát emiatt.

A harmadik dolog, ami napjainkban is él: önök nagyon jól tudják, hogy a görög nemzetiségnek van egy szigete, úgy hívják, Ciprus, ami egy török-görög sziget, és '74 óta ott állomásoznak - úgymond ideiglenesen - a török csapatok. Tehát mindez tanulságos nekünk, akik itt élünk Magyarországon. Tudjuk nagyon jól, hogy mit

jelent, ha egy hadsereg több mint 50 éve ideiglenesen tartózkodik egy másik országban.

Úgyhogy mi, magyarországi görögök nagyon örülünk annak, hogy most Ciprus szigetén egy olyan választás bonyolódott le, hogy egy olyan elnököt tudtak választani a ciprióták, akik mindketten - tehát görög és török részről - újra elkezdik a tárgyalásokat Ciprus szigete egyesítéséért. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, szószóló úr. Megadom a szót az örmény szószólónak.

DR. TURGYÁN TAMÁS örmény nemzetiségi szószóló: Tisztelt Bizottság! Elnök Úr! Kedves Vendégeink!

Nagyon szépen köszönöm a szót. Annál is inkább, mert azt hiszem, érintettek vagyunk vagy érintett vagyok ebben a kérdésben, és természetesen köszönöm az LMP-nek a kiállítását ebben a kérdésben.

Sok tekintetben ez egy kis nép problémájának látszik, valójában ez világméretű problémát tükröz, mint cseppben a tenger. Jerevánban voltam a genocídium 100. emlékévének ünnepségén vettem részt, illetve előtte egy konferencián, ami két napig tartott, és a világ 60 országa képviseltette magát vezetői szinten; Oroszország, illetve Franciaország államelnöki szinten vett részt az ünnepségen.

A tanulságok röviden. A világ arról beszélt, hogy ezt a borzalmat megismételni nem lehet. Ez a borzalom viszont napjainkban is zajlik Afrikában, Szíriában, a világban. Az ilyen fajta terrorcselekményeket a konferencia teljes mértékben elítélte és kiállt amellett, hogy mindent el kell követni annak érdekében, hogy ez a kvázi történelmi példa még egyszer ne ismétlődessen meg.

Bizonyára számottevő jelentősége van annak is, hogy a központi ünnepség színpadának háttérében magyar felirat volt mindazon résztvevők előtt, akik ünnepi vagy gyászbeszédet mondtak. A magyar felirat jelezte azt, hogy nem felejtünk és számon kérjük a világtól ezt a problémát, ennek a megoldását.

A másik tanulság, hogy az örmények megkülönböztetett tisztelettel fogadtak, tehát nem éreztem semmiféle olyan momentumot, hogy én magyar vagyok, akik kiadták Szafarovot. Vigyáztak ránk, a tenyerükön hordoztak bennünket, mindent megkaptunk vagyis elnézést kérek, engem. Hozzá kell tennem, hogy 5 meghívót kapott az Országgyűlés, és én mentem ki egyedül az Országgyűlés mérsékelt támogatásával; zárójel bezárva.

A lényeg az, hogy semmiféle olyan tapasztalat nem volt, ami érezte volna velem, hogy a két nép között bármilyen barátság megszűnt volna. A beszélgetések eredménye az volt, hogy két ponton lehet javítani a diplomáciai kapcsolatok újraélesztésében: az egyik a genocídium kérdése, a másik pedig a Szafarov-ügy megítélése. Ez már nem az én hatásköröm.

Az viszont igen, hogy hatékony nemzetiségi érdekképviselőt nem lehet úgy végezni, hogy az anyaországgal ne legyen működőképes kapcsolat; és ez most nincs meg. És ha minket nem lát Jereván, akkor minket nem lát a diaszpóra sem. Hiába él 12 millió örmény a világban, mi elszigetelten élünk úgy, hogy a kapcsolatunk nagyon mérsékelt és félhivatalos lett.

Nagyjából egy évbe telt, mire sikerült felvennem a kapcsolatot a Bécsben élő örmény nagykövettel. De sikerült, és sikerült vele beszélgetni, sikerült megkérdezni tőle, hogy mi az, ami a baj oka, és mit lehet tenni annak érdekében, hogy ezt orvosoljuk. Megpróbáljuk, meg is tesszük.

Még egyszer nagyon szépen köszönöm ezt a javaslatot, nemcsak a magam nevében, hanem a Magyarországon élő mintegy 3500, illetve 35 ezer örmény

nevében, hiszen ezek a számok rendkívül változóak, az elmúlt tíz évben változtak így. Ha kellemetlen vagy nem jó örménynek lenni, akkor nagyon sokan elfelejtik az eredetüket, ha viszont volna értelme, akkor nagyon sokunknak eszébe jutna, hogy honnan is jöttünk. Köszönöm szépen a szót.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Aelnök úr!

GYÖNGYÖSI MÁRTON (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! A Jobbik következetesen képviseli azt az álláspontot, hogy minden nemzetnek a tragédiáját tiszteletben kell tartani, és ugyanúgy, ahogy elvárjuk a nagyvilágtól, hogy a magyar sorskérdéseket és a magyar nemzet tragédiáját tisztelje, nyilvánvalóan ugyanezt a fajta tiszteletet meg kell hogy adjuk minden népnek, és ebben szerintem nincsen vita közöttünk.

Az azonban, ami az előterjesztés során elhangzott, miszerint a török nemzet tagadja az örményekkel szembeni atrocitásokat, amelyek 100 évvel ezelőtt történtek, ez egészen egyszerűen nem igaz. Tavaly ugyanis Erdogan miniszterelnök, most már Törökország elnöke, kilenc nyelven írt egy levelet a világ örménységéhez, és kért bocsánatot a 100 évvel ezelőtt történelemért.

Tehát a török nemzet és a török kormány, a török elnök elismeri azt, hogy 100 évvel ezelőtt az örményeket atrocitás érte, és ezért bocsánatot is kért és elnézést is kért.

Amivel nem tudunk egyetérteni, az az, hogyha kampányszerűen előrángatunk megemlékezés címszó alatt tragédiákat évfordulókon, és politikai haszonszerzésből bűnösnek kiáltunk ki kollektíven egész nemzeteket azért, ami egy évszázaddal ezelőtt történt. Azt, hogy mi történt 100 évvel ezelőtt, azt tudjuk. Az, hogy ez pontosan hogyan történt, miként történt, ez a történészeknek a dolga, hiszen itt az, hogy pontosan milyen körülmények között került sor az atrocitásokra, pontosan mi a számszerűsége, hányan haltak meg ebben a tragédiában, ez is még mindig a történészek között vita tárgya. A török fél megmondta, hogy az archívumait rendelkezésre bocsátja és indítványozta is, hogy az örmény és a török történészek közösen tárják fel ennek a sötét történelmi korszaknak a részleteit. Ettől azonban tudomásom szerint az örmény fél teljes egészében elzárkózott.

A politikának, a politikusoknak, legyenek azok akár Budapesten, akár Párizsban, akár a világnak valamilyen más részén, nem az a dolga, hogy olyan dolgokban ítélkezzenek, amely egy külön szakmának, a történelemnek a dolga. Ha ebbe a politika politikai haszonszerzés céljából belekontárkodik, annak az első számú kárvallottja maga az örménység lesz, ez nekem szent meggyőződés.

Tehát mi következetesen azt képviseljük, hogy történelmi kérdésekben a történészek döntsenek, a politika ilyen kérdésekben ne nyilvánítson véleményt. Ezt mi következetesen képviseltük minden más esetben is, a jelen esetben is, éppen ezért nem tartjuk ezt a határozati javaslatot helyénvalónak, és ezért erről nem fog a Jobbik szavazni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Demeter Márta képviselő asszony!

DEMETER MÁRTA (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Már csak ennek a borzasztó eseménynek a 100. évfordulója is okot ad az emlékezésre, és éppen ezért az MSZP mindenképpen támogatni fogja azt, hogy tárgysorozatba kerülhessen ez a határozati javaslat, és hogy az Országgyűlésben plenáris ülésen is tudjunk erről beszélgetni, és mindenki el tudja mondani a véleményét, úgyhogy ezt természetesen most a bizottsági ülésen én is a szavazatommal támogatni fogom. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Vona Gábor képviselő úr!

VONA GÁBOR (Jobbik): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Nagyon sok szeretettel köszöntöm én is a szószólókat, képviselő urat, nagykövet urat. Gyöngyösi Márton elmondta a Jobbik álláspontját, úgyhogy engedjék meg, hogy én egy picit most kilépve a pártszerepemből, a török-magyar baráti tagozat elnökeként is hozzászóljak és kiegészítsem néhány szemponttal azt, amit Gyöngyösi Márton képviselőtársam mondott.

Azt szeretném leszögezni, hogy én - bár kevesen hiszik ezt el szerintem - nem szeretem a konfliktusokat, és most is rosszul érzem magam, hiszen talán nem adom ki ezzel a jelenlévőket, de én mind az örmény, mind pedig a görög szószólóval azt mondhatom, hogy jó kapcsolatot ápolok, mint a Jobbik vezetője, nagyon kedvelem őket, és nagyon sok sikert kívánok a munkájukhoz. De itt most ebben a kérdésben nem fogunk egyetérteni. Méghozzá azért nem, mert szerintem ez a vita, hogyha elolvassuk a sajtóhíreket, utánajárunk a vita lényegének, akkor nem arról szól, hogy gyilkoltak-e meg örmény embereket törökök, hanem arról szól, hogy népiértésnek nevezzük, vagy valami másnak nevezzük azt, ami történt. Én úgy érzem, hogy ennek az eldöntésére nem az Országgyűlés, nem a Magyar Országgyűlés hivatott.

Aki ennek a kérdésnek az eldöntésére hivatott, két alanya van ezen vita eldöntésének: az egyik Törökország, a másik Örményország. Én tényleg őszintén mondom, hogy azt kívánom, hogy ez a két ország és ez a két nép a lehető leghamarabb tudja rendezni vitás kérdéseit, hiszen évszázadok óta egymás mellett élnek, és ez valószínűleg évszázadokig a jövőben is így marad, ezt kívánjuk mind a két népnek természetesen.

Tehát azt gondolom, elsősorban Törökországnak és Örményországnak kell rendezni ezt a kérdést, másodsorban pedig - ahogy ez elhangzott már - a történészeknek, nem pedig a Magyar Országgyűlésnek és a politikai pártoknak. Jól látható, hogy ez a vita kilépett most már a megemlékezés medréből, és valóban politikai színezetet kapott, és nagyon sajnálom, hogy most itt olyan emberek is külön álláspontra kell hogy helyezkedjenek egy ilyen, tényleg nehéz kérdésben, aminek egyedül az az oka, hogy ezt a témát a történészek a megemlékezés helyett politikai síkra terelték.

Véleményem szerint Magyarországnak és a Magyar Országgyűlésnek nem kell többet mondania, mint azt, hogy minden egyes áldozatért fáj a szíve, minden egyes áldozatnak a fájdalmával egyetért, minden egyes népnek a fájdalmával azonosulni tud, legyen az görög, legyen az örmény, legyen az török, szerintem ennél többet nem kell a Magyar Országgyűlésnek mondania.

Még egy szempontot hadd emeljek ki: szerintem az időzítés, bár tudom, hogy a 100. évforduló van, de én mégis azt mondom, hogy az időzítés rossz. Itt elhangzott Szél Bernadett képviselőtársunk részéről, hogy helyre kell állítani az örmény-magyar kapcsolatokat, ezzel én maximálisan egyetértek, véleményem szerint is ez egy fontos szempont, de nem így. Tehát nem hiszem, hogy az a módja a megromlott örmény-magyar kapcsolatok helyreállításának, hogy közben azt a Törökországot, akivel jelen pillanatban Magyarország politikai, gazdasági és kulturális értelemben is virágzó kapcsolatokat ápol, megsértjük, megharagítjuk.

Tehát én azt javasolnám magunknak, hogy próbáljuk meg úgy a magyar-örmény viszonyt helyreállítani és normális mederbe terelni, hogy közben Törökországgal nem rontjuk el a jó viszonyunkat.

A másik pedig az, ha már az örmény szószóló úr az egész ügynek a nemzetközi jelentőségét is szóvá tette, én itt úgy látom, hogy amikor a keresztény és az iszlám

világ közötti konfliktusok a világban valóban súlyosak és valóban véresek, minden nap láthatjuk a híradásokat, akkor talán pont arra kellene törekedni és pont olyan pontokat kellene találni, amelyek összekötnek bennünket, és nem olyanokat, amelyek szétválasztanak. Én itt is ezt érzem, hogy megint egy olyan témáról folytatunk mi most vitát, ami szétválaszt bennünket, és még egyszer mondom: nem a mi ügyünk.

Úgyhogy Gyöngyösi Márton elmondta, hogy nem fogjuk támogatni, ezt az álláspontunkat természetesen tartjuk, de még egyszer szeretném kifejezni azt, hogy ez az álláspontunk nem az örménység, pláne nem a magyarországi örménység ellen irányul, nem is a görögség ellen, az itt élő görög testvéreink ellen, hanem úgy érezzük, hogy ebben a kérdésben Magyarországnak nem kell és nem szabad állást foglalnia. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Szelényi Zsuzsa képviselő asszony.

SZELÉNYI ZSUZSANNA (független): Köszönöm szépen. Úgy gondolom, hogy nem nagyon lehet elképzelni jobb pillanatot egy ilyen típusú előterjesztésre, mint ami a genocídium százéves évfordulója. Az évfordulók arra valók az életünkben, hogy megemlékezzünk és visszatekintsünk és önreflektív módon szembenézzünk a múlt különböző eseményeivel.

Az én meggyőződésem az, hogy nincsenek jó emberi és közösségek közötti kapcsolatok, ha a történelmi igazságnak nincs helye, és az örmények elleni népirtás olyan fejezet a világtörténelemben, ami nagyon fontos mindannyiunknak. Az előző vitában senki nem kérdőjelezte meg azt, hogy ezek az események megtörténtek, és azt sem kérdőjelezte meg senki, hogy ez népirtás. Úgy gondolom, hogy amit a történészeknek e tekintetben el kellett végezni, az már elvégződött, és eléggé tisztán látunk a tekintetben, hogy pontosan mi történt.

Az, hogy Magyarországnak milyen dolga van ezzel, azt gondolom, hogy nagyon egyértelmű. Még akkor is érdemes ezzel a kérdéssel foglalkozni, ha nem történt volna a magyar-örmény kapcsolatokban rendkívüli probléma néhány évvel ezelőtt, de így, hogy történt, hogy a keleti nyitás jegyében az Orbán-kormány külpolitikájának első gesztusa az volt, hogy etnikai okból gyilkoló gyilkost kiadott Azerbajdzsánnak, akit azonnal szabadon is bocsátottak, ünnepelve az ő szabadon bocsátását, ez egy gyalázat, ami történt.

Magyarországnak ezt nem lett volna szabad megcsinálni. Ennek messzemenő következményei lettek, és azt gondolom, hogy nekünk tartozásunk van az örmény néppel szemben, és ez a gesztus, amit ez a határozati javaslat felvezet, erre a bocsánatkérésre - ha úgy tetszik - alkalmas.

Úgy gondolom, hogy ez a javaslat egyáltalán nem ítéli el Törökországot. Főleg nem a jelenlegi török vezetést; ez egy történelmi helyzet konstatálása, azt rögzíti csupán, hogy ez egy népirtás volt és hogy mi ezzel nem értünk egyet. Azt gondolom, hogy tiszta szívvel támogathatja mindenki ezt a javaslatot. Én mindenképpen támogatni fogom. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Mielőtt visszaadnám a szót Szél Bernadettnek mint előterjesztőnek, engedjék meg, hogy röviden a Fidesz álláspontját én is ismertessem.

Egyetértek azzal, hogy az örmény szenvedés iránt a magyarságnak, Magyarországnak szolidárisnak kell lennie, és ennek az elmúlt években számtalan alkalommal tanújelét adta Magyarország akkor, amikor különféle emlékműveket állítottunk, akkor, amikor kiállításokat rendeztünk, akkor, amikor az örmény nemzetiség, illetve nép irányában gesztusokat tettünk, de ebből sosem elég. Azt

gondolom, hogy erre szükség van a jövőben is. Különösen most, hogy az örmény-magyar kapcsolatrendszer valóban válságban van, elhúzódó válságban van, másként ítéljük meg - úgy látom - a kiadatás kérdését.

Nem kívánok nagyon hosszan elmélkedni ezen. Bizonyára tudják azt, hogy én a Külügyminisztérium államtitkáráként elleneztem ezt a kiadatást, a kormány mégis meghozta ezt a döntést, ezt követően nekem kellett behívnom az azerbajdzsáni nagykövetet és közölni vele, hogy milyen mértékben elfogadhatatlannak tartja Magyarország, aki kiadta egyébként Szafarovot, azt az eljárást, amit Azerbajdzsán ezt követően követett. A felelősség Azerbajdzsánt terheli, nem Magyarországot a Szafarov-ügyben. Ezt azért a nézetkülönbségek ellenére se felejtjük el!

Az Európa Tanácsban, illetőleg az Európai Parlamentben a Fidesz ahhoz a pártcsaládhoz tartozik, amely egyértelműen elítéli az örmény népiertást, és a képviselőink megszavazták, illetőleg támogatták ezekben a szervezetekben azokat a határozatokat, amelyek az örmény népiertásra irányultak.

De két dolog egy kérdésben kifejezni egy történelmi morális, erkölcsi álláspontot, illetőleg egy belső jogrendszer részévé tenni egy ilyen előterjesztést, ami itt, előttünk fekszik. Ezt a Fidesz részéről nem támogatjuk. Nem támogatjuk, nem támogathatjuk, hiszen olyan mértékben befolyásolja ez a kétoldalú diplomáciai kapcsolatokat, amilyen mértékben mi ezt nem kívánjuk. Nem kívánunk ilyen mértékben beavatkozni az örmény, illetőleg a török nemzet közötti vitába. Bízunk abban, hogy ők tudnak tárgyalni egymással és ők képesek lesznek arra, hogy ebben a kérdésben megfelelő közös nevezőt alakítsanak ki. Ezért a Fidesz részéről mi tartózkodni fogunk ebben a kérdésben.

A határozatot tehát nem támogatjuk, ugyanakkor azt a szándékot, hogy az örmény nép tragédiájával valamilyen formában fejezzük ki az együttérzésünket, azt viszont fontosnak gondoljuk, ezért tehát a Fidesz részéről tartózkodni fogunk.

Megadnám a szót Szél Bernadett előterjesztőnek, tessék parancsolni.

Dr. Szél Bernadett reakciói

DR. SZÉL BERNADETT (LMP): Köszönöm a szót, elnök úr. Köszönöm az MSZP-nek és az Együttnek az álláspontját és a támogatását. Azt végtelenül sajnálom, hogy a Fidesz-KDNP nem a helyes döntést választotta és nincs meg az a bátorság, ami egy ilyen helyzetben, azt gondolom, elkerülhetetlen lenne, hogy meglegyen, és letartózkodják ezt a javaslatot.

A Jobbikkal kapcsolatban viszont néhány dolgot helyre kell tennem. Egyrészt azt visszautasítom, hogy politikai haszonszerzésről lenne szó. Azt gondolom, hogy ha egy százéves évforduló alkalmával egy politikai közösség egy ilyen javaslattal él, az semmi másról nem szól, mint arról, hogy nevezzük nevén a dolgokat. A másik pedig egy ténybeli tévedés.

Törökország hivatalos álláspontja szerint - idézem - a térségben éhínség és polgárháborús állapotok uralkodtak, ami sok ezer helyi lakos halálát okozta, köztük török nemzetiségűeket is, úgyhogy bár a török vezetők sokszor elismerték azt, hogy kegyetlenkedésekre sor került, magát a népiertás tényét tagadják.

Azt is vissza kell utasítanom, hogy önök szerint nincs egy politikai közösségnek - adott esetben a magyar Országgyűlésnek - dolga ezzel a helyzettel. A közelmúltban Németország, Ausztria, Vatikán, Franciaország, sőt Oroszország is népiertásnak minősítette a történeteket, és szeretném magam ahhoz tartani és azt várnám a magyar Országgyűlés minden politikai közösségétől, hogy kettős mércét soha, semmilyen esetben ne alkalmazzon abban az esetben, ha népiertásról van szó. Semmilyen diplomáciai megfontolásból, semmilyen más megfontolásból.

A baltás gyilkos ügyével kapcsolatban viszont hozzá kell tennem, hogy egy fatális tévedés volt Magyarország részéről, és azt gondolom és tekintve, hogy Turgyán Tamás nemzetiségi szószóló úr is utalt arra, hogy az örmény nép emlékszik a történetekre, nekünk valóban minden lehetőséget meg kell ragadnunk annak érdekében, hogy ha azt már visszacsinálni, az idő kerekét visszaforgatni nem tudjuk, azt a múltbeli döntést megváltoztatni nem tudjuk, legalább azokat az eseményeket helyesen értelmezzük, melyek innen kezdve a Ház asztalára kerülnek.

A Lehet Más a Politika letette ezt a javaslatot. Még egyszer köszönöm azoknak, akik támogatták, és bízom benne, hogy akik meg nem támogatták vagy tartózkodóak, azok a közeljövőben át tudják értelmezni annyira a helyzet megítélését, hogy ilyen hibát többet ne kövessenek el, mint amit most a szavazásnál el fognak követni. Köszönöm.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm, képviselő asszony. Fölteszem szavazásra: ki támogatja az előterjesztést? *(Szavazás.)* Bejelentem, hogy Demeter Márta Mesterházy Attilát helyettesíti. *(Demeter Márta: Nem helyettesítem.)* Nem helyettesíti.

Akkor 2 igen szavazat. A „nem” szavazatokat szeretném kérni. *(Senki sem jelentkezik.)* A tartózkodó szavazatokat szeretném kérni. *(Szavazás.)* Hat. *(Vona Gábor: Mi nem vettünk részt a szavazásban.)* És a többiek nem vettek részt a szavazásban.

Tehát 2 igen szavazattal, 6 tartózkodás mellett és 2, a szavazásban nem részvétellel a bizottság nem vette tárgysorozatba az előterjesztést. Köszönöm szépen.

Az alapvető egyéni és közösségi jogok, valamint az euroatlanti értékek melletti kiállásról szóló politikai nyilatkozatra vonatkozó javaslat (P/4478. szám)

A következő előterjesztés pedig Demeter Márta nevében az alapvető egyéni és közösségi jogok, valamint az euroatlanti értékek melletti kiállásról szóló politikai nyilatkozatra vonatkozó javaslat. Rövid ismertetést szeretnék kérni a képviselő asszonytól, tessék parancsolni.

Demeter Márta bevezetője

DEMETER MÁRTA (MSZP): Köszönöm, elnök úr. Bizonyára elnök úr látta a hosszú indokolását ennek a politikai nyilatkozattervezetünknek. Ez az alapvető egyéni és közösségi jogok és az euroatlanti értékek melletti kiállásról, ennek a megerősítéséről szól.

Az euroatlanti értékeket tekintve, Magyarország népszavazással megerősített csatlakozása az Unióhoz és a NATO-hoz tudatos értékválasztás alapján történt. Ezek az értékek elsődlegesen az emberi méltóság, szabadság, demokrácia, egyenlőség, jogállamiság, emberi és kisebbségi jogok tisztelete, a vállalkozás szabadsága, a kulturális, vallási és etnikai sokszínűség védelme.

Ezek mentén Magyarország tudatosan szerepet és felelősséget vállalt az azonos értékeket valló országok közösségében, szövetségi rendszerében.

A jelenben pedig feladata Magyarországnak az ország integrációjának elmélyítése, a teljes bekapcsolódás, érdemi hozzájárulás és hatékony érdekérvényesítés mind az Európai Unióban, mind pedig a NATO-ban.

A kialakult helyzetben pedig az Országgyűlésnek úgy gondoljuk, hogy feladata, hogy megerősítse Magyarország elkötelezettségét az európai értékek, az euroatlanti integrációs vállalások mellett, tagságát az Európai Unió és NATO értékkezőségében, illetve emlékeztessen az ország vállalásaira, hiszen bármilyen partnerség, jövőbeni

vagy meglévő együttműködés más országokkal, ezek alapján az értékek alapján, ennek keretében, ennek alapján történhet.

Látjuk azt, hogy felmerült már az Országgyűlésben a Jobbik részéről többször olyan opció, mely hangoztatná a NATO-n kívüliség jövőbeni útját, illetve lehetőségét. Ezzel azt gondoljuk, hogy messzemenőig nem lehet egyetérteni. Ez a kiállítás azzal, hogyha az Országgyűlés elfogad egy ilyen határozati javaslatot, az továbbra is deklarálja és evidenciának minősíti azt, hogy Magyarország az Európai Unió és a NATO tagja, Magyarország biztonságának elsődleges pilléréként a NATO-ra tekint és az Európai Unióra tekint, és a jövőben is ez alapján dolgozik és fejlődik.

Ami pedig az egyéni és közösségi jogok védelméről szól, az emberi méltóság megsértésétől való tartózkodás az országgyűlési képviselőkkel szemben is elsősorban erkölcsi követelmény. Az országgyűlési képviselőknek kiemelt kötelességük az, hogy az ember és ember közötti hátrányos megkülönböztetést elutasítsák és az ilyen megnyilvánulásokról természetesen maguk is tartózkodjanak.

Az Európa Tanács parlamenti közgyűlése aggasztónak vélte a szélsőségek újbóli erősödését, különösen a rasszizmus és az idegenellenesség formájában, és itt idézném: „tekintettel a növekvő választói támogatásra olyan pártok iránt, amelyek ezeket tűzik zászlajukra.” Ennek a tendenciának a megfordítása érdekében a Közgyűlés felszólította az európai országokat egy világos és következetes elhatárolódási politikára, és egy ehhez mért integrációs politikára is.

Az MSZP képviselőinek a gyűlölet megfékezésére irányuló erőfeszítései azt célozzák, hogy az emberi méltóság hatékonyabb védelmet élvezhessen, hogy ma ne kelljen félniük embereknek, békés állampolgároknak a történelem szemétdombjára való nézetek újjászületésétől.

Minden esetben felemeltük a szavunkat az Országgyűlésben zajló szélsőséges és gyűlöletkeltő megnyilvánulásokkal szemben, ennek ellenére sajnos, egyetlen alkalommal sem került arra sor, hogy a kormányzó többség egy ilyen magatartástól való tartózkodás intézményes kereteinek kialakításához a hozzájárulását adja. Itt csak arra emlékeztetnénk, hogy kezdeményeztük etikai bizottság felállítását is, amely tudja kezelni ezeket a kérdéseket.

Tehát ezzel indokolnám ezt a politikai nyilatkozatot, az erre tett javaslatunkat, és szeretném kérni, hogy támogassák. Köszönöm.

Kérdések, hozzászólások

ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Röviden szeretném ismertetni az álláspontomat. Úgy gondolom, hogy a magyar Alkotmánynak a rövid ismertetését hallhattuk, ezért mi nem tartjuk szükségesnek (*Demeter Márta: Nem Alaptörvény?*), hogy a magyar Alaptörvénynek egy parlamenti politikai nyilatkozatban való eléggé legyengített minőségű változatát napirendre vegye a Magyar Országgyűlés.

További hozzászólás van-e? Hoffmann Rózsa képviselő asszony!

DR. HOFFMANN RÓZSA (KDNP): Köszönöm szépen. A Kereszténydemokrata Néppárt a Fidesz szövetségeseként ugyanarra az álláspontra helyezkedett, mint amit Németh Zsolt úr elmondott. De szeretném kiegészíteni mindezt a következőkkel.

Magyarország ott van számos olyan nemzetközi szervezetben, ahol ezek a témák mind napirenden vannak, és mindig azt az álláspontot képviseli, hogy a gyűlöletnek, a különböző hátrányos helyzetű, kisebbségi vagy egyéb problémával küzdő csoportok ellen a megkülönböztetésnek semmi helye nincsen.

Én magam az Európa Tanács képviselőjeként nem egyszer hallok az európai politikusok szájából plenáris ülésen, bizottsági ülésen vagy magánbeszélgetésekben olyan gyűlölet-megnyilvánulásokról beszámolót más európai országokból,

amelyeknek Magyarországon nyoma sincsen. Nem tartanánk helyesnek, hogy a Magyar Országgyűlés most egy gyűlölet elleni deklarációval mintegy kinyilvánítsa, hogy ilyen Magyarországon létezik. Én nem ismerek egyetlenegy olyan esetet sem, sok évre visszamenőleg, amikor Magyarországon bárkit atrocitás ért volna vallási, nemi, egészségügyi állapoti vagy politikai meggyőződésbeli okok miatt.

Ezért tehát minden ilyen deklaráció kvázi azt mondaná, hogy ez Magyarországra jellemző. Magunkról ne állítsunk olyat, ami nem igaz.

Ezért ezt a nyilatkozatot a Kereszténydemokrata Néppárt ezen okok miatt, valamint amiatt, hogy az Alkotmány kitételeit megismételni fölösleges, nem támogatja. Köszönöm.

ELNÖK: Szelényi Zsuzsa képviselő asszony!

SZELÉNYI ZSUZSANNA (független): Egy rövid hozzászólást szeretnék tenni. Az én meggyőződésem az, hogy Európa a mi otthonunk és a mi jövőnk, Magyarországnak csak Európában van jövője, stabilitása, biztonsága és a fejlődésre esélye. Úgy tűnik, hogy ebben mindenki egyetért ebben a teremben, kivétel az MSZP, akik úgy érzik, hogy ez nem magától értetődő ebben a Házban.

Hogyha ők úgy érzik, akkor ennek nyilván oka van, és én azt gondolom, hogy akkor erről beszélni kell. Hogy erre ez-e a megfelelő forma vagy nem, azt nem tudom pontosan, de ha ők úgy érzik, hogy fontos ezeknek az értékeknek a megerősítése, akkor szerintem erősítsük meg. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Arról kell döntenünk, hogy ez-e a megfelelő forma, képviselő asszony, hogy erről vitatkozzunk. De akkor megadom a szót az előterjesztő asszonynak. Tessék parancsolni!

Demeter Márta (MSZP) válaszai az elhangzottakra

DEMETER MÁRTA (MSZP): Köszönöm, elnök úr. Ténykérdés, hogy maguk ezek az értékek, amelyeket itt mi is megfogalmazunk és szeretnénk megerősíteni, ezek ténylegesen fellelhetőek akár az ország Alaptörvényében is - én alkotmánynak semmiképp nem nevezném. Az a kérdés, hogy a napi gyakorlatban ezeknek a betartása, megvalósulása hogyan működik, és azt gondolom, hogy ezek az értékek sosem lehetnek viszonylagosak, és sosem lehetnek kompromisszum tárgyai semmilyen esetben.

Az is tény, hogy ezeket az értékeket még csak szóban sem söpörheti senki félre politikai szándékokkal. Tehát nyilván ennek a megelőzésére is irányul a javaslat. Illetve láttuk azt, ezt a XX. század történelme sajnálatosan megmutatta, hogy hová vezet az, hogyha ezeket az értékeket szem elől tévesztik a vezetők, és ilyenformán a társadalmak.

Én azt gondolom, hogy Magyarországon abszolút aktuális arra a helyzet, hogy a kellő időben és megfelelő körülmények között az Országgyűlés kinyilvánítsa azt, hogy igenis, ezek mellett az értékek mellett nemcsak szóban és nemcsak a törvény betűjében, hanem a mindennapos gyakorlatban is kiáll. Köszönöm.

Szavazás a tárgysorozatba vételről

ELNÖK: Felteszem szavazásra. Ki támogatja az előterjesztés tárgysorozatba vételét? (Szavazás.) 1 igen. Ki nem támogatja? (Szavazás.) 7 nem. Ki tartózkodott? (Szavazás.) 2 tartózkodás.

Tehát 1 igennel, 7 nemmel, 2 tartózkodás mellett a bizottság nem támogatja a tárgysorozatba vételt.

Tájékoztató az aktuális külpolitikai kérdésekről

Tisztelt Bizottság! Elértünk a harmadik napirendi pontunkhoz. Nagy tisztelettel köszöntöm Szijjártó Péter külügyminiszter urat. „Tájékoztató az aktuális külpolitikai kérdésekről” a napirendi pontnak a címe.

Szeretném megköszönni külügyminiszter úrnak a türelmét, egy kicsit megcsúsztunk, de fontos kérdésekről volt szó, és másodsorban pedig annak is szeretnék hangot adni, hogy köszönjük, hogy a miniszter úr most már sokadik alkalommal áll a bizottság rendelkezésére, összhangban azzal a megállapodásunkkal, hogy minden félévben tartunk egy általános meghallgatást a magyar külpolitika aktuális helyzetéről, így a mai napon sort tudtunk erre keríteni.

Egy kicsit szokatlan az időpont, de azt gondolom, hogy a képviselők jelenléte is igazolja, hogy erre alapvetően igény van. Eltelt egy év a harmadik Orbán-kormány külpolitikájából, és eltelt lassan több mint fél év a külügyminiszter úr külügyminiszteri tevékenységéből is. Köszöntöm Magyar Levente államtitkár urat is, és nem is húznám nagyon a szót. Az lenne az eljárás - ahogy ezt már megszoktuk -, hogy először megkérjük a miniszter urat, hogy tartsa meg rövid helyzetértékelését. Ezt követően tartunk egy pártkört, majd utána minden képviselő, akinek kérdése van, megfogalmazza kérdéseit. Miniszter úr azt jelezte nekem, hogy két órát tud körülbelül velünk maradni maximum, tehát úgy ütemezzük ezt.

Bizonyára mindannyiunkat eléggé érdekel az, hogy milyen gyümölcsökkel járt a mai külügyminiszteri találkozója a román kollégájával, hiszen most zajlottak le a magyar-román külügyminiszteri tárgyalások is. Örülnénk, ha erről is alaposan hallhatnánk miniszter úr. Talán nemcsak én vagyok, aki kíváncsian várja az ezzel kapcsolatos beszámolóját. Parancsoljon, köszöntjük még egyszer a körünkben.

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter tájékoztatója

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Köszönöm szépen az ismételt lehetőséget, hogy önök előtt beszámolhatok a külpolitikai folyamatok közül a legfontosabbakról. Ha jól számolom, idén talán másodszor lehetek itt. Ha megengedi az elnök úr, akkor azt a munkamódszert választanám, hogy a legutóbbi ittlétem óta eltelt időszak legfontosabb pontjaira reflektálnék, hiszen a legutóbbi ittlétemkor azokra a kérdésekre választ adtam, amelyeket akkor Mesterházy Attila képviselő úr írásban felvetett, de természetesen, ha bármely képviselőtársam szeretne visszatérni azok közül bármelyikre vagy a korábbi időszak bármely kérdésére, szívesen állok rendelkezésre; de ha lehet, a bevezetőmben inkább csak a legutóbbi ittlétem óta eltelt ügyekre szeretnék koncentrálni.

Őszintén megtisztelő számomra az, hogy ha eljövök a Külügyi bizottságba, akkor rendszeresen a Külügyi bizottságban nem tag képviselők is érdeklődést mutatnak a külügyek iránt. Ez szerintem jó, helyes, hogy így van, mert ha meg tudjuk beszélni a külpolitika kérdéseit a parlamenti keretek között, az szerintem mindig segítség remélhetőleg az ellenzéki pártoknak is, nekünk a kormányban egészen biztosan így van. És annál is jobb, hogy több párt képviselője itt van, hogy talán az Iszlám Állam elleni szerepvállalásról is tudunk egy kicsit beszélni ebben a körben, tekintettel arra, hogy a kormány-ellenzék határvonalon túlmutató támogatás érkezett ehhez az előterjesztéshez a parlamentben, és azt gondolom, hogy ez úgy korrekt, ha ilyenkor a kormány időről időre tájékoztatást ad arról, hogy valójában mi is történik.

Elnök úr, ha megengedi, akkor néhány, Magyarország szempontjából stratégiai jelentőségű csomópont mentén szeretném ismertetni az elmúlt időszak eseményeit, illetve a jövő eseményeit. Ha erre valóban van nyitottság, akkor szívesen beszámolok a néhány perccel ezelőtt véget ért külügyminiszteri találkozóról. Ma Katar gazdasági

miniszterét is fogadtam. Ha gondolják, erről is szívesen beszélek, de talán több izgalom volt a román külügyminiszterrel folytatott találkozáson.

Azt szeretném önöknek elmondani, hogy nekem az az alapvető hozzáállásom az ilyen kérdésekhez, hogy mindannyian tudjuk, hogy Közép-Európában a szomszédsági viszonyok fájdalmas és sokszor érzékeny kérdésekkel terheltek, ez nem kérdés, nem is kell a szőnyeg alá söpörni. Erről mindannyiunknak tudni kell, és beszélni is kell róla.

Azt gondolom, hogy ezeket az ügyeket kétféleképpen lehet megközelíteni. Meg lehet közelíteni úgy, hogy hangosan ordibálunk egymással és megpróbálunk mindenfajta belpolitikai hasznokat leszedni a konfliktusból, és nem törődünk azzal, hogy ezzel milyen kárt okozunk mondjuk a nemzeti kisebbségeknek, vagy lehet ezt szépen, kulturáltan, nyugodtan, európai módon, közvetlen párbeszédrel megoldani.

Szlovákia esetében ez a paradigmaváltás sikerrel járt, hiszen azok után, hogy emlékezhetünk olyan időszakokra, amikor Szlovákia és a magyar kormány nem igazán európai, kulturált és halk módon próbálta megoldani a legfontosabb vitákat, hanem átkiabálva egymásnak a Duna fölött, használva a médiát, ehhez képest a mostani magyar-szlovák viszony egy rendkívül kiegyensúlyozott viszony, amiben nagy szerepet játszik az, hogy megállapodtunk abban, hogy a kétségtelenül meglévő forró témákat megvitatjuk, de nem úgy, hogy a megvitatás kedvéért, hanem azért, hogy valóban eredményt érjünk el. És az a hozzáállásunk, hogy ha vannak közös sikertörténetek, amiket fel tudunk építeni, akkor azok olyan kölcsönös bizalmat adnak, amelyekre alapozva van esélyünk arra, hogy a még oly forró vagy még oly érzékeny témákat is a siker reményében tudjuk megvitatni.

Így vagyok ezzel Románia vonatkozásában is. Kétségtelenül vannak súlyos konfliktuspontjaink. Ezt nem is rejti véka alá senki. Nem véletlenül nem tudtuk aláírni a kisebbségi vegyes bizottsági ülés jegyzőkönyvét 2011 óta. 2011-ben volt egy kisebbségi vegyes bizottsági ülés, azóta nem tudtuk aláírni az arról szóló jegyzőkönyvet.

Januárban arra utasítottam a kollégáimat, hogy mindent tegyenek meg annak érdekében, hogy jussunk megoldásra a legfontosabb ügyekben. Ez odáig alakult, hogy január óta 5 társelnöki, illetve bizottsági titkári találkozó volt, ehhez képest még magyar oldalról 6 kérdés fennmaradt, amiben egyszerűen nem tudunk zöldágra vergődni a román kormánnyal, sőt, homlokegyenest ellenkező módon látunk dolgokat. De abban állapodtunk meg, hogy ezt is megpróbáljuk úgy megoldani, hogy valóban azoknak az embereknek az érdekét nézzük, akiről ez szól. Magyarul a magyar nemzeti közösséget Romániában, meg a román nemzeti közösség életét és helyzetét itt, Magyarországon.

Tehát azt gondolom, hogy nem a vita kedvéért kell vitáznunk, hanem a megoldás érdekében kell vitáznunk, és ezt ésszerűen, pragmatikusan, európai módon kell tenni. Tehát ma is, akik nagy balhéra számítottak a nyilvános részeken, azoknak csalódnuk kellett, mert lehetett volna, mert vannak olyan kérdések, melyekben van komoly konfliktusunk - kisebbségi ügyekben természetesen -, de abban állapodtunk meg, hogy folytatjuk azt a munkát, amivel talán megoldásra tudunk jutni, és koncentráltunk inkább az együttműködés azon területeire, amelyek sikert hoztak.

Néhány ésszerűtlen helyzetet fel tudunk számolni. Például azt, hogy 2011 óta nem ülésezett a Kisebbségi Vegyes Bizottság, most összehívtuk. Októberre összehívtuk a Gazdasági Vegyes Bizottságot. Júliusban át tudjuk adni a két ország közötti első gyorsforgalmiút-kapcsolatot. Az is valahol nonszensz, hogy Magyarország és Románia két szomszédos ország, két szorosán együttműködő szomszédos ország között mind a mai napig nincs egy gyorsforgalmiút-kapcsolat, ezt átadjuk júliusban.

Nonszensz az is, hogy van 10 olyan utunk, ami kishatárforgalomra alkalmas, megépítettük, de le vannak zárva. Itt megpróbálunk valamilyen megoldást létrehozni mindaddig, amíg Románia nem lesz tagja a schengeni zónának. Ez a határ mentén élő emberek számára talán a legfontosabb kérdés, hogy ha átmennek a szomszéd faluba, akkor 1 kilométert kell menni vagy 40-et. Az nem teljesen mindegy.

Sikerült megállapodni abban, hogy a román stratégiai kőolajtározás 13 százalékanak Magyarországon adnak helyt; sikerült megállapodni arról, hogy a Mol 3 kőolaj-kutatási, -kitermelési koncepciója tekintetében felgyorsítják az engedélyezési eljárásokat a határ mentén. Napirenden tartjuk természetesen a konzuli irodáink létrehozását, és napirenden tartjuk a kulturális intézet létrehozását is Kolozsváron. A román fél részéről azonban jól érezhetően ennek jól érezhetően fontos előfeltétele az, hogy a kisebbségi ügyekben megállapodást tudjunk elérni.

Természetesen számunkra is fontos, hogy megállapodásokat tudjunk elérni a kisebbségek ügyében, de a magyar kormány semmi olyan megállapodásba nem fog belemenni, ami a helyi nemzeti közösség érdekeivel ellentétes. Tehát természetesen a Romániában, illetve Erdélyben működő magyar pártokkal, a magyar közösség képviselőivel folyamatosan egyeztetünk, és mindig csak olyan megállapodáshoz adjuk a nevünket a szomszédos országokkal, amely megfelel az adott országban élő magyar nemzeti közösség érdekeinek.

Emellett pedig a román partnerem felvetett egy nemzetközi kezdeményezést is: egy terrorizmus értékelésével, elítélésével foglalkozó nemzetközi bíróságot kezdeményeznek létrehozni. Ez szerintünk kifejezetten támogatandó, de legalábbis logikusnak tűnő és megvitandó ötlet. Különös tekintettel arra, hogy a keresztényeket ért brutalitások nyomán kétszer fordultam a nemzetközi büntetőbírósághoz, hogy vizsgálják ki ezeket a brutális cselekedeteket.

Egy darab választ nem kaptunk. Remélem, hogy ennek ellenére a munka zajlik, de tény, hogy egyelőre nem sikerült megtalálni azt a nemzetközi intézményi működési formát, amely az ilyen brutális terrorcselekményekkel szemben a megfelelő eljárásokat le tudja folytatni. Ez a román kezdeményezés szerintem kifejezetten helyes, úgyhogy meg kell nézni, hogy lesz-e ebből valami, mindenesetre támogatóan álltunk hozzá.

Úgy látom, hogy a keleti partnerségi csúcs kapcsán ugyanúgy látjuk a helyzetet, hogy a jelenlegi ambíciószintje a tervezett záródokumentumnak jócskán elmarad a várakozásainktól.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Ha megengedik, akkor néhány csomópont mentén szeretném összefoglalni az elmúlt időszakot, és szeretnék néhány jövőre vonatkozó tájékoztatást is adni önöknek.

Az első talán az energiabiztonság témája, amely továbbra is a legforróbb téma Közép-Európában, de talán azt gondolom, hogy egész Európában is. Továbbra is szeretném aláhúzni, hogy a magyar kormány keresi a diverzifikáció lehetőségeit.

Abba a szomorú helyzetbe kerültünk, hogy két korábban felmerült nagy projekt lemondása, illetve kútba esése nyomán Magyarország a vesztes oldalon van ebben a pillanatban. Tehát a Nabucco nem valósul meg, a Déli Áramlat lemondásra került, így Magyarországnak tovább kell keresnie azt a lehetőséget, amely a diverzifikációt jelenti, mind az útvonalak, mind a források tekintetében.

Az egy jól látható folyamat, hogy Törökország nemcsak regionális, hanem geopolitikai jelentőségű energiaelosztó központtá is fog válni a jövőben, hiszen Azerbajdzsánból már épül a transz-anatóliai vezeték, a Török Áramlat vezetékéről intenzív tárgyalások zajlanak Oroszország és Törökország között. Információink szerint Törökország és Türkmenisztán között zajlanak szállítási tárgyalások, és látjuk, hogy Iránnal kapcsolatban pozitív folyamatok indultak meg a nemzetközi közösség

tárgyalásai nyomán. Tehát az is könnyen elképzelhető, hogy a világ második legnagyobb gáztartalékával rendelkező Iránból a gázszállítások egy idő után majd meg fognak indulni, szintén Törökország irányába.

Tehát az látszik, hogy Törökországban létrejön egy nemcsak regionális, hanem geopolitikai jelentőségű gázelosztó központ, szerintem ebben a helyzetben, amikor nekünk keresni kell a diverzifikációt, nem tehetjük meg, hogy nem keressük annak a lehetőségét, hogy Törökország és Közép-Európa, azon belül Magyarország között létrejöjjön egy olyan gázvezeték, amely lehetővé teszi a mi kapcsolódásunkat ehhez az energia-, gázelosztó központhoz.

Több versengő alternatíva is van jól láthatóan itt Közép-Európában, illetve a Nyugat-Balkánon. Például a románok éppen egy másik projektben érdekeltek, vagy legalábbis azt vizsgálják jobban, mint mi. Nemrégén itt, Budapesten találkozott Szerbia, Macedónia, Görögország külügyminisztere, valamint Törökország Európai Unió-ügyi minisztere, ahol megvitattuk annak a lehetőségét, hogy ezen országok részvételével tudunk egy stratégiai jellegű beruházást végrehajtani, amelynek nyomán Törökországból ezen az útvonalon lehet majd gázt szállítani.

Jól láthatóan van egy román-bolgár-szlovák-ukrán terv és összefogás is, azonban azt minden fél világossá tette, hogy ezek befogadó jellegű összefogások. Tehát azt a helyzetet mindenképpen szeretnénk elkerülni, hogy majd az Európai Bizottság vagy valaki, valamely finanszírozó szerv dönt egy projekt mellett, és akkor akik mást favorizáltak, azok majd ugyanúgy ott legyenek az út szélén, mint ahogy jelenleg vannak, és ne tudják diverzifikálni az energiaellátásukat. Ezt a helyzetet el kell kerülni, erre mindenki nyitott.

Van itt egy vita alapvetően, ebben az Egyesült Államokkal is folyamatos konzultációban állunk, hogy elég-e a térségben az interkonnektorok fejlesztésében gondolkodni, vagy kell egy nagy stratégiai beruházás. Mi azt gondoljuk, hogy mindkettőre szükség van. Tehát kell egy jelentős stratégiai beruházás, ami Magyarország számára is segítséget jelent abban, hogy regionális típusú gázelosztó központ lehessünk.

Ne felejtjük el, hogy egy kelet-nyugati irány keresztülmegy rajtunk, illetve keleti irányból kapjuk a gázt, Ukrajnán keresztül. Oroszország elnöke azt mondta, hogy 2019 után az Ukrajnán keresztüli szállításokat le fogják állítani.

Most nem tudjuk, hogy ez így fog-e történni vagy sem, de egy dolgot tudunk: nem lehetünk olyan felelőtlenek, hogy ne legyünk felkészülve arra, hogyha ez így lesz.

Tehát azt gondolom, hogy ezért folytatni kell az ez irányú munkát, és ezért a nyugat-balkáni országokkal, illetve a közép-európai országokkal folyamatosan együttműködünk.

Azt még szeretném önöknek elmondani, hogy sok kritika ért minket Azerbajdzsánnal való kapcsolataink miatt. Most azért csak nagyon halkan szeretném megjegyezni, hogy jelenleg egyetlenegy olyan forrás van, amire bizton lehet számítani, amikor európai gázdiverzifikációról beszélünk, az Azerbajdzsán. A többi más egyelőre mind terv, mind hosszú távú jövő, egyetlenegy olyan gázvezeték van jelenleg, amely már épül, és amely már Európán kívülről addicionális gázszállítást tesz lehetővé, az a transzantóliai vezeték, ami Azerbajdzsánból vezet Délkelet-Európába. Nemrégén itt járt Azerbajdzsán gazdasági minisztere a Gazdasági Vegyes Bizottság ülésén, és világossá tette, hogy amennyiben növekvő európai vásárlói igény van, úgy fizikailag lehetséges a Sah Deniz mező kitermelésének növelése is.

Még szintén az energiabiztonsághoz szeretném elmondani önöknek azt, hogy sem Horvátország, sem Románia mindeddig nem végezte el azokat a beruházásokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ebből a két irányból gázszállítás történjen értelmezhető mértékben Magyarország irányába. Mi tudunk gázt szállítani

Horvátországnak, mi tudunk gázt szállítani Romániának is, fordítva ez egyelőre nincs így, dacára a kétoldalú megállapodásoknak, és dacára az európai uniós előírásoknak. A mai napon Románia külügyminiszterével abban állapodtunk meg, hogy miután a két vállalat, a TransGas és az FGSZ megkötötte a technikai megállapodást, közösen fordulunk az Európai Bizottsághoz annak érdekében, hogy finanszírozási oldalról ne lehessen akadálya a román beruházásnak. De szeretném jelezni, hogy 2010-ben épült meg ez az interkonnektor, mi azóta elvégeztük a szükséges beruházásokat, román oldalról ez nem történt meg, de most úgy tűnik, hogy erre van szándék.

A második pont, tisztelt elnök úr, ha megengedik, és ha utána van ebben kérdés, természetesen állok az önök rendelkezésére, a terrorizmus elleni küzdelem. Amikor legutóbb itt találkoztunk, és az Iszlám Állam elleni fellépésről beszéltünk, azóta a helyzet szerintem jelentősen romlott abból a szempontból, hogy újabb terrorcselekményeket követett el az Iszlám Állam, újabb terrorcselekményeket követtek el azok a szervezetek, amelyek az Iszlám Államot példának tekintik, illetve szövetségre léptek vagy kívánnak lépni vele.

Jól láthatóan Afrikában is egyre intenzívebb a terrortevékenység, a Közel-Keleten is egyre intenzívebb a terrortevékenység, azt gondolom, túl gyakran szembesülünk azokkal a videofelvételekkel, amelyek brutális, embertelen kínzásokat és kivégzéseket mutatnak. Tehát én azt gondolom, hogy helyes döntést hozott a Magyar Országgyűlés akkor, amikor felvállalva a nyugati értékközösséghez való tartozást és az abból fakadó kötelezettségeket, úgy döntött, hogy katonák küldésével járulunk hozzá az Iszlám Állam elleni fellépés sikeréhez.

Hétfőn tárgyaltam Bagdadban Irak köztársasági elnökével, a védelmi miniszterrel, a miniszterelnök-helyettessel, a külügyminiszterrel, a pénzügyminiszterrel és a turisztikai miniszterrel is. Emellett pedig a Magyar Honvédség vezérkara folyamatos tárgyalásban van az olasz, illetve az amerikai partnerekkel. A helyzet ugyanis a következő. Május végén, ahogy azt előzetesen is jeleztük, meg tudjuk indítani a katonák kiküldését, először a parancsnokokat. Hat parancsnoki szinten leszünk képviselve, hat tiszttel, ők május végén el fogják foglalni az állomáshelyeiket, és ezután kerül sor a katonák kiküldésére. Összesen 110 katonáról beszélünk, a 110 helyszínen lévő katona kiküldéséről az erbilí nemzetközi repülőtérre. Itt ennek a kiküldésnek a menetrendje attól függ, elnök úr, tisztelt képviselőtársaim, hogy az olaszokkal vagy az amerikaiakkal tudunk-e megállapodni, és ha igen, mikor. A magyar katonák elhelyezéséről a tárgyalások intenzívek, én azt gondolom, hogy nagyon hamarosan eredményesen véget is fognak érni.

Ennek alapján én azt tudom most önöknek mondani, hogy augusztus végéig úgy látjuk, hogy a magyar kontingens teljes egészében ki tud települni Erbilbe. Irak kormánya, illetve a kurdisztáni kormány is a nagyrabecsüléséről biztosított minket, mármint Magyarországot ezért a döntésért, és jól látható az elismerés egyébként az Európai Unió különböző fórumain is ezért a parlamenti döntésért. Ezért még egyszer szeretnék köszönetet mondani a bölcs döntésért az Országgyűlésnek, függetlenül attól, hogy éppen ki melyik gombot nyomta meg.

A tárgyalások során azonban már felmerült az újjáépítés kérdése is Irakban. Nagyon fontosnak tartom, hogy amennyiben az Iszlám Állam ellen győzelmet tudunk aratni, akkor utána a további stabilizációból, illetve az újjáépítésből is Magyarország ki tudja venni a részét.

Emellett egy nagyon fontos megállapodást kötöttünk. Az Iszlám Állam sajnos, nemcsak embereket öl meg és nemcsak embereken hajt végre brutális cselekedeteket, hanem a történelmi örökségen is. Így az irakiak kifejezetten kérték és köszönik azt a magyar régészeti segítséget, amelyet az ELTE assziriológusai ajánlottak fel, és

amelyek nyomán az Iszlám Állam által brutálisan lerombolt történelmi emlékhelyek helyreállításában Magyarország részt fog venni.

A közeli időszakra tervezik a Moszul nevű második legnagyobb iraki város visszafoglalását, remélhetőleg az ezért indított akció sikeres lesz.

Tárgyaltam az egyiptomi külügyminiszterrel is itt, Budapesten, és azt gondolom, hogy Egyiptom stabilitása az egész európai stabilitás szempontjából egy fontos kérdés, mert hogyha vannak Észak-Afrikában országok, amelyek stabilan állnak a lábukon, akkor az Európa biztonságára is jó hatással van, és itt kötnék át a harmadik pontra, a migrációs helyzetre, a bevándorlási nyomásra.

Továbbra is szeretném leszögezni a kormánynak azt az álláspontját, hogy a migrációs nyomás, illetve a bevándorlási nyomás megoldása nem Európában, hanem Európán kívül keresendő. És azt gondolom, hogy 3 dolog szükséges ahhoz, hogy ezt a migrációs nyomást meg tudjuk állítani. Ez a 3 dolog a béke, a gazdasági stabilitás és egy működő állam Líbiában.

Ugyanis akik emberi jogokra hivatkoznak, azok helyesen teszik, csak egy dolgot szeretnék a figyelmükbe ajánlani. Az emberi jogok és az emberi méltóság első megsértése nem akkor történik, amikor ezeket a szerencsétlen embereket százával felpakolják egy lélekvesztőre. Nem is akkor, amikor Európában eljárást folytatnak velük szemben. Ezeknek az embereknek az emberi jogait, meg emberi méltóságát akkor sértik meg először, amikor akármilyen eszközökkel is, de arra kényszerítik őket, hogy elhagyják az otthonaikat.

Ezért azt gondolom, hogy mindenfajta pragmatikus, érzelmi és emberi jogi szempontból is az a helyes, ha a dolgot a gyökerénél fogjuk meg, a gyökerénél kezdjük el kezelni, és az emberi jogok és az emberi méltóság első megsértését tesszük lehetetlenné, mert ha az emberi jogok első megsértése nem történhet meg, akkor nem történhet meg a második, meg a harmadik sem. Ezért azt gondolom, hogy nekünk azt a célt kell kitűznünk, hogy ne legyen olyan ember, ne legyen olyan család, akit akármilyen eszközökkel is, de arra kényszerítenek, hogy el kelljen hagyni az otthonát.

A mai napon vehettem részt az ENSZ-hez való magyar csatlakozás 60. évfordulójára rendezett konferencián. Az arra való felkészülés során átnéztem a számokat. 2013-ban - '14-es adatom nincsen sajnos, de a 2013-asnál valószínűleg nem lesz jobb az sem - naponta, naponta a világon 32 200 embernek kellett elhagynia az otthonát. Naponta 32 200 emberről beszélünk. Az egy magyar középváros. Naponta ennyi embert kényszerítenek háborús okok miatt, erőszak miatt, jogi eszközökkel, diktatórikus eszközökkel.

Ez szerintem olyan helyzet, amit végre meg kellene értenünk, és amire a megfelelő választ meg kellene adnunk. A migrációs, illetve bevándorlási nyomásra adott válasznál is ezt tekintem vezérfonalnak, hogy érjük el, hogy ezeket a szerencsétlen embereket ne kényszerítse arra senki, hogy elhagyják az otthonaikat. Magyarul békét kell teremteni, garantálni kell a békét, fel kell gyorsítani a közel-keleti békefolyamatot, végre értelmes lépéseket kell tenni a közel-keleti és észak-afrikai háborús helyzetek felszámolása érdekében. Stabilizálni kell az afrikai fejlődő demokráciákat. Ebbe a keretbe illik bele az, amikor a magyar kormány hozzájárulást ad a terrorszervezetek elleni küzdelemhez. Aztán másodikként gazdasági stabilitást kell teremteni, hogy gazdasági okokból se kelljen elhagyni ezeknek az embereknek az otthonaikat, tudjanak emberhez méltó életet élni nemcsak jogi, hanem gazdasági perspektívában is. Ehhez, azt gondolom, az kell, hogy az Európai Uniónak igenis növelnie kell azokat a forrásokat, amiket közel-keleti és afrikai fejlesztési programokra fordítunk, de ki kell kötni a kondicionalitást.

Tehát ezeknek a forrásoknak érezhetően meg kell jelenniük egy-egy ország gazdasági helyzetében, és érezhető hatással kell lenniük az ott élő emberek életszínvonalára.

A harmadik pedig egy működő állam Líbiában. A helyzet az, hogy Líbiában nincs állam, nézőpont kérdése, mert mások szerint meg 3 van, de egy működő egészen biztosan nincsen. Jól láthatóan Észak-Afrikának ezen a térségén keresztül tud megérkezni a migrációs nyomás Európába. Ha lenne egy működő állam Líbiában, amely képes lenne arra, hogy a saját határait kontrollálja, akkor ez a nyomás egészen másként nézne ki, jelentősen csökkenne.

Még egy dologra szeretném felhívni az önök figyelmét. Erre rendszeresen föl hívjuk az európai uniós intézmények figyelmét is, hogy értjük azt, hogy a földközi-tengeri migrációs nyomásról beszél mindenki, de számunkra legalább annyira súlyos a Nyugat-Balkánon keresztül érkező migrációs nyomás is. Tehát az Európai Uniónak mindkét területre oda kell figyelnie, és mindkét irányból érkező migrációs nyomást kihívásként kell kezelnie.

Negyedik pontként, engedjek meg, hogy a déli nyitásról mondjak önöknek néhány szót. Nyilván önök is figyelik a világgazdasági folyamatokat. Látják, hogy Latin-Amerika és Afrika fejlődése nemcsak Európa, hanem a világ minden más területének figyelmét felkeltette. Talán nem véletlen az, hogy a legutóbbi európai uniós külügyi tanácsi ülésen a fő napirendi pont az európai stratégiai együttműködés Latin-Amerikával volt, eggyel előtte meg Európa együttműködése Afrikával.

Az sem véletlen, hogy a német külügyminiszter az elmúlt 1 évben ötször járt Afrikában, az sem véletlen, hogy a francia külügyminiszter világossá teszi, hogy 2001 óta Afrikában van egy általános 5 százalékos gazdasági növekedés. Az sem véletlen nyilvánvalóan, hogy Afrikában az Arab-öböl országai és Kína a legfontosabb vetélytársa Európának az együttműködés első számú pozíciójáért.

Az sem véletlen, hogy Latin-Amerikában az Egyesült Államok, Oroszország és Kína jelenléte is rendkívül erős. Ráadásul egyébként a latin-amerikai pozitív makrogazdasági folyamatok pont egybeestek azzal az időszakkal, amikor Európa gazdasági kihívásokkal nézett szembe, tehát ott is lemaradtunk a versenyben, de jól látható, hogy az európai országok most egyre inkább koncentrálnak Latin-Amerika és Afrika irányába. Ennek volt egyébként a jele az, hogy amikor nemrégiben négy nap alatt 3 latin-amerikai országot látogattam meg, akkor a szlovák és a szlovén külügyminiszter is hogy hogy nem, éppen a térségben járt, és nem ők voltak az egyetlenek; tehát van egy nagyon komoly európai verseny.

Ebbe is beszálltunk, jó időben szálltunk be, éppen időben, inkább úgy mondanám. Fizikai jelenlétünk megteremtését megindítottuk, illetve elkezdtük visszaépíteni. Sao Paulóban újraindítottuk a főkonzulátusunkat, Ecuadorban és Chilében pedig a nagykövetségünket. Emellett pedig exportrekordot értünk el Mexikóban 640 millió dollárral.

Egyébként hogy mennyire fontos a személyes jelenlét: 2013 végén nyitottuk újra a chilei nagykövetségünket, még Martonyi miniszter úr járt ott. A 2014-es exportadat 65 százalékos növekedést mutatott. Tehát főleg a földrajzilag távol eső területeken rendkívül fontos a személyes jelenlét. Emellett pedig kezdeményeztük megfigyelő tagságunk lehetőségét a Csendes-Óceáni Szövetségben. Mielőtt ezzel kapcsolatban kérdések jelennek meg, szeretném elmondani, hogy 10. európai uniós tagországgként többek között Németország és Franciaország után kérelmeztük ennek a lehetőségét.

Ötödikként a keleti nyitás legutóbbi eseményeiről szeretném önöket tájékoztatni. Beadtuk csatlakozási kérelmünket az Ázsiai Infrastrukturális Beruházási Bankhoz, amely úgy tűnik, nagyon könnyen a világon a finanszírozási bankok közül a

Világbank komoly versenytársává vagy legalábbis kiegészítőjévé válhat. Ha végignézzük azon országok listáján, akik alapító tagokként ott vannak, akkor ebben a hitünkben megerősödhetünk. A lényeg az, hogy ez a bank fogja az egyre növekvő ázsiai infrastrukturális fejlesztési igényeket finanszírozni, tekintettel arra, hogy az Ázsiai Fejlesztési Bank jelenleg ezen finanszírozási igényeknek körülbelül a 1,5 százalékát tudja kielégíteni. Fontos, hogy amennyiben lehetőség van rá, a magyar vállalatok számára megteremtsük a lehetőséget arra, hogy a nagymértékű ázsiai fejlesztésekben részt tudjanak venni.

Jeleztem, hogy keleti partnerségi csúcstalálkozóra kerül sor május 22-én. Azt gondolom, hogy nem állunk jól a felkészüléssel. Nem mi személyesen - mi sem -, az Európai Unióról beszélek itt most összességében. Azt gondolom, hogy ez egy történelmi jelentőségű keleti partnerségi csúcstalálkozó lesz, tekintettel azokra a folyamatokra, amelyek a keleti partnerségi országok területén zajlanak. Ukrajnában háború van, Moldovában a kormány az ország területének egy részét nem kontrollálja, Georgia kapcsán tudjuk, hogy most éppen kormányválság van, illetve lemondott a kormány, de az ország két területén szintén nem tud kontrollt gyakorolni a központi kormányzat. Azerbajdzsán és Örményország területi vitája jottányit sem haladt előre az elmúlt időszakban, és ott van Belarusz egyetlenként, akinek nincs területi vitája senkivel, és nincsenek orosz katonák a földjén. Így állunk most a keleti partnerség tekintetében.

Szerintem az Európai Uniónak itt most bátran és előremutatónak kellene lépnie, mert amikor május 23-án hazamennek a 6 országból a különböző vezetők, és odaállnak saját országuk publikuma elé, akkor majd nekik választ kell adni arra a kérdésre, hogy miért éri meg az európai irány, miért éri meg az európai perspektíva, miért jó az, ha az országot az európai integráció útján tartják. Szerintem nekünk, európaiaknak kifejezetten az az érdekünk, hogy legyenek érveik ezeknek a vezetőknek, tehát előremutató és bátor lépések szükségesek az Európai Unió részéről.

Mi azt gondoljuk, hogy a moldovai példát fel kellene használni pozitívumként, Georgia és Ukrajna esetében a vízumliberalizációs folyamatot jelentősen meg kellene gyorsítani. Azerbajdzsán esetében még egyszer szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy az egyetlen energiadiverzifikációs forrás jelenleg, tehát szerintem a stratégiai partnerséget igen is fenn kell tartani.

Belarusz esetében pedig: jártam ott talán az elmúlt héten hétfőn, és azt gondolom, hogy teljesen legitimek és logikusak azok az európai felvetések, amelyek arról szólnak, hogy a Belaruszhoz való európai uniós viszony megváltoztatását legalábbis vitaképes álláspontnak tartjuk. Ezért azt gondolom, hogy érdemes megvizsgálni azt, hogy az Európai Unió Belarusszal kapcsolatos politikája helyes-e. Két dolog miatt: egyrészt egy stabil országról beszélünk, másrészt pedig egy olyan országról, amely az ukrajnai háborús helyzet megoldásában fontos szerepet játszik.

A keleti partnerség csúcsra tehát május 22-én kerül sor Rigában. Emellett szeretnék önöknek tájékoztatást adni arról, hogy Oroszországgal a gazdasági vegyes bizottság ülése megtörtént, Kazanyban, Tatárországban, a Tatár Köztársaságban, ahol megnyitottuk a főkonzulátusunkat, elsőként az európai uniós országok között. Energetikai, infrastrukturális fejlesztési és autóipari beszállítási megállapodásokat fogunk kötni. Belarusszal egy 5 pontos akciótervet határoztunk meg a kétoldalú gazdasági kapcsolatok fejlesztése érdekében. Miniszterelnök úr járt Kazahsztánban egy üzletember delegáció élén, Vietnámmal pedig folytatjuk a kötött segély hitelprogramok továbbvitelét.

Szeretnék önöknek hatodikként a közép-európai együttműködésről tájékoztatást adni. Én úgy látom, hogy rendkívül fontos a viseigrádi együttműködés további mélyítése. A szlovák elnökség után cseh elnökség következik. A héten

tárgyaltam a cseh miniszterelnökkel és a cseh külügyminiszterrel, valamint a gazdasági miniszterrel is Prágában. Egyértelmű a csehek elkötelezettsége, hogy a belső kohéziót szeretnék erősíteni a következő egyéves elnökségi időszakban, Magyarország és a magyar kormány támogatásáról biztosítottam őket.

Szerintem a közép-európai politikai és gazdasági súly növeléséhez elengedhetetlen az együttműködésünk még szorosabbra fűzése. Gyakorlatilag magyar-cseh viszonylatban azt lehet látni, hogy a két gazdaság végre megtalálta egymást, tehát a visegrádi együttműködésen belül Magyarország eddig a lengyelekkel és a szlovákokkal működött a legszorosabban együtt, de most ehhez felzárkózott a cseh gazdasági együttműködés is. A MOL lett a cseh kiskereskedelmi üzemanyagpiac második számú szereplője, tegnapról 317 benzinkutat üzemeltetnek Csehországban. A Richter bizonyos szegmensekben az első számú gyógyszeripari szereplő, a Danubius Hotels most már a harmadik legnagyobb fürdővállalat Csehországban, közben pedig a Skoda újabb közbeszerzést nyert Budapesten a miskolci után, ha jól gondolom, a paksi részvételükről is tárgyalás zajlik.

A Karlovy Vary ásványvíz cég és a Szentkirályi egyesülésével Közép-Európa legnagyobb ásványvíz vállalata jött létre, és a cseh miniszterelnök-helyettes cégei pedig most már több mint 2000 embert foglalkoztatnak Magyarországon. Tehát egyértelműen megindult egy szoros gazdasági együttműködés, azt gondolom, ki kell használnunk ezt az alkalmat.

Szlovákiával tovább haladunk az új határátkelőhelyek megépítése tekintetében, megerősítettük azt a megállapodásunkat, hogy 2020-ig megduplázzuk a határátkelési lehetőségek számát Szlovákia irányába. Közép-Európa és Németország együttműködése számunkra talán a legfontosabb gazdasági kérdés, így szeretném jelezni, hogy Düsseldorfban is újranyitottuk a főkonzulátusunkat.

Hetedikként szeretnék röviden szólni önöknek az Európai Bizottság beruházási akciótervéről és az ahhoz elkészített magyar dokumentumról. Egy 315 milliárd eurós befektetési csomagról beszélünk, amely áll európai uniós és európai beruházási banki forrásokból, valamint a magánszférából generálódó forrásokból. Magyarország alapvetően három típusú, beruházásokból álló listát állított össze, melyek közül az első az energetikai beruházásokra vonatkozik, tekintettel arra, hogy így is kezdtük, az energiabiztonság a legforróbb téma ebben a térségben, szeretnénk, hogyha az európai intézmények komolyan vennék ezt a kérdést, mert Közép-Európa energiabiztonsága nem közép-európai kérdés, hanem európai kérdés és európai felelősség is. Ezért azt gondolom, hogy az Európai Bizottságnak igenis, kötelessége, hogy egy idő után pozitív választ adjon arra, hogy milyen Magyarországot érintő stratégiai, energetikai beruházást támogat.

Tehát az energetikai beruházások az első, a második csomagban azok a közlekedési beruházások szerepelnek, amelyek a Közép-Európában hiányzó észak-déli irányú összeköttetéseket tudnák pótolni, illetőleg harmadikként a digitális világra való átállást segítő beruházások szerepelnek.

Végezetül három ügyet szeretnék még itt megemlíteni és tájékoztatást adni önöknek. Sajnos, az elmúlt időszakban is volt dolga a Külügyminisztériumnak humanitárius ügyekben, evakuációban és egyéb más kérdésekben. A Nepálban történt természeti katasztrófa nyomán különböző fázisokban, a legtöbb éppen 58 volt, ahány magyar emberről tudtunk a helyszínen, közülük már azért jelentős számban haza tudtak térni, általában kereskedelmi járatokkal, vagy a csehekkel történt megállapodás alapján mentőakciót végrehajtó repülőgépekkel. Sikeresen egy másfél éves kislány hazaszállítását is megoldani. A lényeg az, hogy minden, még jelenleg Nepálban tartózkodó emberrel is kapcsolatban vagyunk, köszönet érte a magyar konzuli szolgálatnak. Katmanduban nincsen nagykövetségünk, de van tiszteletbeli

konzulunk, és azt gondolom, hogy pontosan az ilyen esetek rámutatnak arra, hogy azért a személyes jelenlétnek nincsen párja. Tehát amennyiben nem rendelkezünk valahol képvisellel, akkor mindig sokkal nehezebb eljárni az ilyen ügyekben, és drágább az emberi életnél nincsen.

De a lényeg az, hogy az a magyar állampolgár, aki Nepálban megsérült, az egy kettős magyar állampolgár volt egyébként, ausztrál-magyar, úgy tudjuk, hogy az ő hazaszállítása Ausztráliába megtörtént, a biztosítója azt intézte, a többiek sérüléseiről nem tudunk. Volt még három vagy négy ember, akik egy egyházi fenntartású kórházban voltak, őket a tiszteletbeli konzul meglátogatta, rendben vannak, tehát mindenkiről tudunk, aki még Nepálban van, mindenki jól van.

Sajnos, Jemenben is hasonló akciókat kellett végrehajtanunk. Jemenben a biztonsági helyzet napról napra romlott, és sajnos, romlik is. Az okok ismertek, ebbe most nem mennék bele, hogyha megengedik, nyilván nagyon jól tudják, inkább a magyar vonatkozásra szeretnék rávilágítani. 13 magyar család összesen 44 tagját menekítettük ki. Most már nincsen olyan magyar, akiről tudnánk, hogy Jemenben tartózkodik. Ha jól emlékszem, öt különböző ütemben történtek a mentőakcióink, részint más EU-s tagállamokkal, részint pedig a nemzetközi migrációs szervezettel való együttműködésben. Kartúmba menekítettünk mindenkit, és onnan már ki-ki a kereskedelmi járatokkal haza tudott térni.

Azért fogalmazunk úgy, hogy 13 magyar család 44 tagjáról beszélünk, mert ez nem mind magyar állampolgár, hiszen több olyan családról is volt szó, ahol vegyes házasság van, tehát mondjuk jemeni apuka vagy anyuka és magyar apuka vagy anyuka, és kettős állampolgár gyerekek. Itt is nagyon sok kiskorúnak a kimentéséről kellett gondoskodni, mind a 44 ember most már biztonságban van, az utolsó kettő a hétvégén hagyta el Jement. Róluk tudtunk, hogy ott vannak, de korábban nem kívántak eljönni, azonban a Taiz nevű városban, ahol addig biztonságos volt a környezet, ott is olyan folyamatok indultak el, amelyek indokoltá tették az ő távozásukat. Egyedül őket hoztuk ki szárazföldön, vagyis segítettünk, hogy kijöjjenek a szárazföldön, mindenki mást repülővel tudtunk kimenteni.

Ennek van költsége is természetesen, az elszámolás egyelőre folyik a nemzetközi migrációs szervezettel, nagyjából úgy kell kalkulálni, hogy olyan 1000 dollár körül van egy főnek a megmentése, ha a nemzetközi migrációs szervezettel közösen tesszük, de én azt gondolom - még egyszer -, hogy az emberi életnél nincsen drágább. Tehát Jemenből is sikerült kihoznunk mindenkit.

Utolsóként pedig meg szeretném említeni önöknek, bár nem klasszikus külügyes feladat volt, de mégiscsak azt gondolom, hogy emberek vagyunk, és ezért az emberi kérdések előrébb valók mindennél. A Wilhelm Fruzsina nevű értelmi fogyatékos magyar hölgy helyzete is generált némi hullámokat Magyarország és Svédország között. A hölgyet a svéd hatóságok nem engedték, nem engedték volna Svédországban tartózkodni, az értelmi fogyatékos hölgy Magyarországon élt, a szüleivel való együttélés most már sajnos, nem lehetséges, egyetlenegy családtagja van, egy nagynénje, aki vállalta az ellátását Malmöben, Svédországban, de a svéd hatóságok ezt nem tették volna lehetővé. Mindenféle módon próbálkoztunk, de nem sikerült. Egy megoldás adódott, a nagynéni újraindította a cégét, aminek szerencsére akadtak magyar megrendelői, így a cég most már képes annyi bevételt termelni, hogy Wilhelm Fruzsina alkalmazni tudja, az elkövetkezendő egy évben mindenképpen, reméljük, hogy az elkövetkezendő egy év elég lesz arra, hogy gazdaságilag ez a cég úgy megerősödjön, hogy Wilhelm Fruzsina az ötéves ott tartózkodás összejöjjön, és onnantól kezdve huzamosabb ideig ott maradhat.

Természetesen egyetlenegy magyar állampolgárról sem mondunk le, a hölgynek a magyarországi ellátását intézményi keretek között nyilván biztosították

volna a megfelelő hatóságok, de mondjuk az intézményi ellátás és a családi környezet nyilván nem ugyanaz. Úgyhogy persze nem klasszikusan külügyi feladat megrendelőket felkutatni egy műanyag tasakokat gyártó cégnek, de azt gondolom, hogy itt, ebben az esetben ez mégiscsak helyes volt, hogy így történt.

Köszönöm szépen a figyelmet. Állok rendelkezésre minden kérdésben. De mielőtt ezt megtenném, elnök úr, ha megengedi, még egy földhözragadottabb kérdést szeretnék itt elővenni. Mivel ez ugyan a Külügyi bizottság, de én pedig egy olyan intézményt vezetek, aminek a nevében a külgazdaság is szerepel, megjöttek a legfrissebb adatok az év első két hónapjáról, amelyek a külgazdaságot illetik. Szeretném önöknek elmondani, hogy a magyar export összességében az idei esztendő első két hónapjában 5 százalékkal növekedett. A tavalyi éves növekedés 4 százalék körül volt, és az első kéthavi adat 5 százalékos növekedést mutat. 5 százalékos a növekedésünk az Európai Unió irányába is.

A déli nyitás két irányába, Afrikába 44, Latin-Amerikába pedig 14 százalékos növekedést tudtunk elérni; Észak-Amerikába 25 százalékos a növekedésünk, ezen belül szeretném megemlíteni az Egyesült Államokat, ahova 29 százalékos a növekedés. Emlékezhetünk rá, hogy a tavalyi esztendőben 20,2, tavalyelőtt pedig 34,3 százalékkal növeltük az amerikai irányú exportunkat.

Ezt csak azért mondom, hogy azért fontos ez, mert jelenleg tárgyalás zajlik az Európai Unió és az Egyesült Államok között a TTIP-ről. És én szeretnék óva inteni mindenkit attól, hogy itt idő előtt vonjanak le végső következtetéseket, hogy ez jó lesz vagy rossz lesz. Én sem vonok le ilyen következtetéseket, csak pusztán azt mondom, hogy a magyar termékek és szolgáltatások jelenlegi versenyképességéből, az amerikai piacon elfoglalt pozíciókból, valamint abból kiindulva, hogy milyen tárgyalási mandátumot kapott az Európai Bizottság az Európai Tanácstól, nyugodtan lehet olyan végeredmény, ami Magyarország számára hasznos, pozitív és azt a bizonyos 0,2-0,3 százalékos addicionális GDP-növekedést tudja biztosítani egy 15-20 százalékos exportnövekedéssel az Egyesült Államok piaca irányába. Persze nem szabad elfelejtenünk, hogy emellett az európai piac is meg fog nyílni, tehát az európai piacon növekedni fog a verseny, de az Európai Tanács által a Bizottságnak adott mandátum időben eltolt vámlebontásokat irányoz elő, és ezek mind-mind reflektálják a magyar igényeket.

A Nyugat-Balkán irányába 5 százalékos az exportnövekedésünk. Az év első 2 hónapjában a közel-keleti és az arab országok irányába 35 százalékos, Távol-Keletre pedig 6 százalék. Innentől kezdve kérdés, hogy hogy lehet hogy csak 5 százalék az egész. Pontosan úgy lehet, ami miatt a tavalyi exportunk is szenvedett és csak 4 százalékkal tudott növekedni, hogy az év első két hónapjában Oroszország irányába 36, Ukrajna irányába pedig 7 százalékos visszaesésünk van export tekintetében. Jól látszik, hogy a szankciók az európai uniós szankciók és az arra adott orosz embargós válaszok komoly hatással vannak, voltak az orosz gazdaságra, a háború az ukrán gazdaságra nagyon súlyos hatással van, és ezek az intézkedések összességében az európai gazdaságot is hátrányosan érintik. A tavalyi esztendőben az európai uniós országok exportja Oroszország és Ukrajna irányába több mint 22 milliárd euróval csökkent.

Esetünkben ez úgy néz ki, hogy tavaly 15 százalékkal csökkent az exportunk Oroszország irányába, már most az év első 2 hónapjában 36 százalékkal. Ez drámai, azt szeretném jelezni, mert a harmadik, illetve negyedik legfontosabb kereskedelmi partnerünkről beszélünk, tehát dolgoznunk kell az idei esztendőben is azon, hogy néhány helyen rekordot döntünk, mint tavaly például az Egyesült Államok, Németország vagy Kína vagy Szerbia irányába annak érdekében, hogy a magyar export összességében majd jó képet tudjon mutatni.

Egyébként még azt sem tudom mondani, hogy európai összevetésben ez a 36 százalékos visszaesés kirívó lenne, mert jó sok ország ennél jóval nagyobb visszaesést kénytelen elkönyvelni, és sajnos ez a visszaesés, az orosz gazdaság visszaesése a keleti partnerségi országok irányába történő exportunkra is egyértelműen negatív hatással van. Tehát az Oroszország körüli, mondjuk úgy, hogy FÁK-tagországok gazdaságai rendkívüli módon megsínylik az orosz gazdaság visszaesését, ez pedig a magyar exportteljesítményre és ezen keresztül a magyar gazdaság teljesítményére is negatívan hat. Köszönöm szépen a lehetőséget, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszter úr. Gratulálok, nagyon nagy utazást tettünk meg nagyon rövid idő alatt ebben a pár percben. Négy kérdést szeretnék föltenni, miniszter úr.

Az első kérdésem a román külügyminiszterrel való találkozára irányul. Úgy látom, hogy - ami a kisebbségi kérdéseket illeti - az elmúlt időszakban a kisebbségi, egyházi restitúció kérdése került a román belpolitikában a magyar kérdések között a legelső helyre. Ezt bizonyítja néhány lépés. Gondoljunk csak a Székely Mikó Kollégiummal kapcsolatos bírósági döntésre, amely végső soron nem más, mint a visszaállamosítása egy nagy múltú református egyházi kollégiumnak. De ennek a háttérében az van, hogy gyakorlatilag 2012-ben leállt Romániában az egyházi ingatlanok visszaszolgáltatása. Ebbe az irányba tartozik az is, hogy Markó Attila urat, az RMDSZ parlamenti képviselőjét, aki végül is a belpolitikai nyomás eredményeképpen arra kényszerült, hogy lemondjon most már a parlamenti mandátumáról, Interpool-listára vetette föl Románia, és a magyarországi tartózkodása jelenleg immáron nagyon kényes politikai helyzetet jelent Magyarország számára és a magyar-román viszonyra vonatkozóan is.

A kérdésem egy konkrét dologra vonatkozik, ami engem ebben az eseménysorban rendkívüli módon meglepett: március elején a román külügyminisztérium jegyzékben tájékoztatta a meghatározó bukaresti külképviseleteket arról, hogy milyen Románia restitúciós politikája, és milyen Magyarországé. Ebben kifejtették, hogy Magyarországé gyalázatos, mert mi nem adunk vissza senkinek semmit, bezzeg ők mi mindent visszaadtak már a magyar egyházaknak. Erről tájékoztatták az összes jelentős ország nagykövetségét, kivéve egyébként a magyar nagykövetet. Őt egyedül nem tájékoztatták erről.

Azt gondolom, hogy ez az eljárás, amit a román külügyminiszter, a román diplomácia megenged magának most már, nagyjából azt gondolom, választ igényel. És miniszter úr, azt szeretném megkérdezni, hogy mi a magyar diplomácia reakciója erre a kis kedves jegyzékre, amit a román külügyminiszter ott, Bukarestben elpötyögtetett az egyes képviseleteknek.

A második kérdésem az energiával függ össze. Örvendetesnek tartom azt, hogy közös kezdeményezés lesz a beszámolója szerint a reverse flow megteremtése tekintetében Romániával az Európai Unió irányába, de ennek igazán akkor van értelme, ha az a terv, amit Magyarország az elmúlt években nagyon nagy sikerrel adott el a nemzetközi piacon itt Európában, ez a Ro-Bo-Go-konceptió, tehát a bolgár-román, görög-bolgár, magyar-román összeköttetés fejlesztése. Ezzel kapcsolatban szeretném kérdezni, hogy mi jelenleg a helyzet, mi az álláspontunk. Milyen esélye van annak, hogy európai uniós támogatást sikerül szerezni ehhez, és milyen diplomáciai lépéseket teszünk ennek a célkitűzésnek a megvalósítása érdekében.

A harmadik kérdés a keleti partnerséget érinti. Én is úgy látom, hogy az elkövetkező időszakban nagyon nagy kockázata van annak, hogy itt nem szolidaritást fogunk nyilvánítani Rigában Ukrajnával, hanem gyakorlatilag bejelentjük azt, hogy a következő keleti partnerségi csúcstalálkozót Moszkvában fogjuk megrendezni.

Hogyan lehetne az elkövetkezendő időszakban elejét venni ennek a helyzetnek? Miniszter úr látja-e a visegrádi együttműködésnek egyfajta politikai missziójának lehetőségét ezen a területen? Én látom, de nagyon fontos lenne, hogy itt legyen egy egységes és rendkívül konkrét javaslat a visegrádi országok részéről, és nincs túl sok időnk.

A negyedik kérdést már több körben vitattuk, szűk körben is, tágabb körben is, a külgazdasági és külpolitikai koncepció kérdését. Erről érdeklődnék, hogy ez milyen stádiumban van jelenleg a Külügyminisztériumban.

Tisztelt Bizottság! Jelentkezett Schöpflin képviselő úr, és várom a jelentkezéseket a többi vendégünktől is. Neki mint az Európai Parlament képviselőjének adom meg a szót, utána a frakciókra térünk rá. Tehát: Gyöngyösi alelnök úr, Demeter képviselő asszony, Szél Bernadett, Szelényi Zsuzsa jelentkezett.

Köszönöm szépen. Schöpflin professzor úr!

PROF. DR. SCHÖPFLIN GYÖRGY európai parlamenti képviselő: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Köszöntöm a bizottságot, miniszter urat, köszönöm, hogy itt lehetek, őszintén örülök. Köszönöm ezt a nagyon érdekes bemutatását a magyar külpolitikának.

Öt rövid kérdésem lenne. Elsősorban: világos, hogy a nyitás most már központi része a magyar külstratégiának. Említette a V4-et. Ezzel kapcsolatosan egy V4-es nyitásra gondolok. Például mi a hozzáállásunk a slavkovi folyamathoz, illetve a magyar-lengyel kapcsolathoz? Tudom, hogy Lengyelországban elnökválasztás zajlik, de nagyon rövid távon ezzel nem nagyon lehet foglalkozni, de valamit szerintem muszáj lépniük. Ez az első kérdés.

A második kérdés, hogy önt most idézzem: a személyes jelenlétnek nincsen párja. Szeretném ezt alkalmazni Észtországra. Észtország viszi az európai uniós elnökséget '18-ban. Lesz-e ott személyes jelenlét addigra? Tudja, hogy én ebben személyesen is érintett vagyok.

A harmadik kérdés: nem említette az Eastringet. Mi történik? Mi a mi hozzáállásunk? Tehát ez nagyon érdekes számomra, hogy most máshonnan is különféle koncepciók születnek.

Ezzel kapcsolatosan történik valami egyáltalán Swinoujscie-ben, tehát az interkonnektorok hogyan állnak? Ugyanis ez számunkra szerintem központi fontosságú.

Ugyanezzel kapcsolatosan milyen szerepet játszanak a magyar energiamixben a megújuló források? És mi a mi hozzáállásunk az európai uniós energiacsomagot illetően, mert szerintem itt ugyanis eltérőek a hozzáállások.

A negyedik kérdés Ukrajna. Szó volt a migrációról és szerintem a migrációban benne van a menekültek kérdése is. Lengyelországban már több mint 150 ezer ukrán menekült van. Ez nem egy hivatalos adat, de képviselőtársaim ezt mondják. Nem tudom, hogy Magyarországra hányan érkeztek, milyen előkészületek vannak, mert szerintem nem zárható ki, hogy elindul valamiféle nagyon komoly menekültáradat. Ukrajnán belül már szerintem másfélmillió menekült van, tehát mondjuk a keleti területekről körülbelül félmillióan menekültek Oroszországba. Tehát a Donbass 5 millió lakosságából 2 millióan már elmenekültek. Tehát ez rettenetes, ha abba a kontextusba helyezük.

Szeretném hozzátenni, hogy két hét múlva találkozom Stylianides biztos úrral ezzel kapcsolatosan. Én tagja vagyok a fejlesztési bizottságnak a Parlamentben.

Az utolsó kérdésem Skócia. Valami történik Nagy-Britanniában, ha ezt esetleg nem tudják. Szerintem meg fog változni Nagy-Britannia, én arra szeretnék rákérdezni, hogy esetleg nyithatunk-e egy konzulátust Edinborough-ban. Lehet, hogy

Skócia független lesz nagyon rövid időn belül, nem merném kizárni. Én sok évet éltem ott, és valamennyire ismerem a helyzetet.

ELNÖK: Tehát hogy nyitunk-e nagykövetséget, ez a kérdés?

DR. SCHÖPFLIN GYÖRGY európai parlamenti képviselő: Pontosan.

GYÖNGYÖSI MÁRTON (Jobbik): Egyelőre konzulátust, ne szaladjunk előre. *(Derűltség.)*

ELNÖK: Ilyen könnyű kérdések. Gyöngyösi alelnök úr!

GYÖNGYÖSI MÁRTON (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Miniszter Úr! Államtitkár Úr! Köszönjük szépen a beszámolót és a rendszeres konzultációnak a lehetőségét.

Én 4 témát szeretnék érinteni röviden. A migráció kapcsán miniszter úr - nagyon helyesen - a probléma gyökerének a kezeléséről beszélt, és ebben a békét, a gazdasági stabilitást és észak-afrikai vonatkozásban egy stabil Líbiát jelölt meg, mint - hogy mondjam - feltételét annak, hogy ezt a migrációs problémát itt, európai szinten kezelni lehessen. Én ezzel részben egyetértek, de akkor, hogy ha a probléma gyökerének a kezeléséről beszélünk, akkor szót kell ejteni arról a problémakörrel is, ami abból adódik, hogy a nyugat és az euroatlanti közösség, amelynek a lelkes tagjaként nyilatkozat szintjén vagy pedig tevőlegesen is azért mégiscsak részt veszünk, azért nagyon nagyban hozzájárultunk ahhoz, hogy ezt a térséget destabilizáljuk, Észak-Afrikát és a Közel-Keletnek számos országát.

Ennek a részleteibe most nem szeretnék belemenni, miniszter úr pontosan tudja, hogy miről beszélek. Szíria, Irak, Afganisztán, Líbia esetében is. Itt a nyugati közösségnek, az euroatlanti közösségnek, amelynek mi magunk is részesei vagyunk, és amelynek az álláspontját és nyilatkozatait a Külügyminisztérium alapul veszi a saját állásfoglalásának a kialakítása időpontjában, azért igenis, illene némi önkritikát gyakorolnunk akkor, amikor a migráció kérdéséről beszélünk. Hiszen ezt a térséget a nyugat hathatós beavatkozása révén sikerült a nyugatnak olyan módon destabilizálnia, hogy most mint egyfajta járulékos kárként a migrációval is szembesülünk. Már nemcsak a nyugat-európai országok, hanem már mi is, akiknél ez a fajta probléma a történelem során még nemigen jelentkezett.

A második pont, amire szeretnék kitérni: miniszter úr említette az AIIB-t, az Ázsiai Infrastrukturális és Beruházási Bankot, amely nemrég alakult meg, és most, a napokban megjelent egyik kormányközeli hetilap, a Heti Válasz éppen azon polemizál, hogy hogyan késtük le egy nappal a keleti nyitást. Ugyanis Orbán Viktor április 1-jén jelentette be Kazahsztánban azt, hogy alapító tagként szeretnénk jelentkezni az Ázsiai Infrastrukturális és Beruházási Bankhoz, azon a napon, amikor ennek a határideje konkrétan lejárt, és ilyen módon nem tudtunk alapító tagként jelentkezni ehhez az igen jelentős intézményrendszerhez, amely a legóvatosabb becslések szerint is az új világrendnek a beköszöntét jelzi. Ugyanis az Amerikai Egyesült Államok, bár mindent megpróbált, hogy az IMF és a Világbank konkurensét megpróbálja leverni, igazából Japánon és az Amerikai Egyesült Államokon kívül mindenki csatlakozott ehhez a szervezethez, hiszen a következő évtizedekben az ázsiai befektetéseknek és beruházásoknak ez a bank lesz a motorja.

Csak kérdezni szeretném olyasvalakitől, aki végül is felismerte ezt a trendfordulót a világunkban és észrevette azt, hogy az euroatlantizmus mellett a keleti nyitásnak is van létjogosultsága, hiszen egy több pólusú világrendben élünk,

hogyan képzelem el Magyarországot és milyen típusú lehetőségeket lát ebben az intézményrendszerben. Illetve legyen kedves, miniszter úr, világítsa meg ennek a - hogy mondjam - diplomáciai malőrnek a hátterét, hiszen ha jól tudom, a hivatalos kommunikációban még sikerült összekeverni az Ázsiai Infrastrukturális és Beruházási Bankot az Ázsiai Fejlesztési Bankkal, amelyik a Kína által létrehozott banknak a konkurens japán támogatással létrejött, vagy japán - hogy mondjam - dominanciával létező másik konkurens intézménye. Ezt én nem tudom, ezt a Heti Válaszban és a különböző hírportálokon lehet olvasni, hogyha ennek a hátteréről tudna valamit mondani, azt megköszönöm.

A harmadik pont: Jemenről beszélt miniszter úr és az ottani valóban példás helytállásról a magyarok kimenekítése kapcsán. A napokban jelent meg az a hír, hogy Szaúd-Arábia Jemenben kazettás bombákat alkalmazott. Olyan nemzetközi jog által tiltott fegyvereket, amelynek a használata ellen Magyarország is aláírt egy nemzetközi szerződést 2013-ban. Azt nem láttam, hogy Magyarország a kazettás bombáknak a használata ellen tiltakozott volna Jemenben, holott ez eléggé borzolja a nemzetközi közvéleményt jelenleg. Nem tudom, hogy ez csak mulasztás volt vagy ezt a Külügyminisztérium tervezi-e megtenni a jövőben.

A negyedik téma pedig Ukrajna lenne, amire még röviden szeretnék kitérni. Ukrajnával kapcsolatban, ezt miniszter úr is csak úgy érintőlegesen érintette, ami nem probléma, hiszen nagyon sok témát érintett miniszter úr, de azért mégiscsak, hogyha Ukrajna most jelenleg nincs is annyira a figyelem középpontjában, mint hetekkel, hónapokkal ezelőtt, és hál' istennek valamelyest nyugvópontra került az ottani polgárháborús konfliktus, azért mégiscsak beszélni kell Ukrajnáról és Ukrajna jövőjéről, hiszen mindenki tudja azt, hogy egy stabilnak nem igazán mondható államról beszélünk, amely gazdaságilag is, és más szempontból is az összeomlás szélén áll. Ezt a helyzetet, nem tudom, hogy jelenleg a Külügyminisztérium mennyire foglalkozik az ukrán helyzettel, milyenféle cselekvési pályát és milyenféle forgatókönyvekkel számol a Külügyminisztérium Ukrajna kapcsán ad.1., ad.2. pedig a Külügyminisztériumnak van-e valamilyen hathatós diplomáciai nyomásgyakorlási lehetősége Ukrajnára, hiszen a napokban a Karpatszka Szics nevű szélsőséges ukrán szervezet, amelyik többségében leszerelt, háborús konfliktust megjárt veteránokból áll és egyéb hadra fogható szélsőségesekből, likvidálással fenyegette meg a Kárpátalja területén élő magyarságot úgy en bloc.

A Jobbikot és a jobbikos aktivistákat külön megemlítve, de úgy en bloc a Kárpátalja területén élő magyarságot fenyegette meg likvidálással, aminek következményeképpen mi kértük a Külügyi és a Nemzetbiztonsági bizottság összehívását. A Külügyi bizottság nem tartotta szükségesnek ennek a meggyőződés szerinti nagyon erősen külügyi hatáskörbe tartozó kérdésnek a megvitatását, de a Nemzetbiztonsági bizottság tartott ezzel kapcsolatban egy zárt meghallgatást. És bár zárt ülésről volt szó vagy zárt ülésen tárgyalták meg ezt a témát és nyilvánvalóan az ott elhangzottakat bizalmasan kell kezelni, de azért végül is talán nem titkos az a következmény, ami ott elhangzott, és nem a mi részünkről, hanem a szolgálatok részéről, miszerint ez egy komolyan veendő fenyegetés, és ez igenis külügyi témakör. Én továbbra is szeretném majd kezdeményezni elnök úrnál is talán, hogy ezt a fenyegetést és a Karpatszka Szics megnyilatkozását mégiscsak tárgyalja meg a Külügyi bizottság is.

Miniszter úrtól pedig azt kérdezem, hogy ezzel kapcsolatban valamilyen diplomáciai lépést fontolgat-e a Külügyminisztérium a közeljövőben. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Demeter képviselő asszony!

DEMETER MÁRTA (MSZP): Köszönöm, elnök úr. Miniszter úrnak is szeretném megköszönni a tájékoztatást. Most már közel 8 hónap telt el a miniszteri kinevezése óta, ha jól számolom, és úgy emlékszem, hogy a miniszteri meghallgatáson a magyar külpolitikának 3 fő célkitűzését említette, inkább külgazdasági fókuszúak ezek, ahogy azt megszokhattuk. Az egyik, hogy az EU-ban hazánkban legyen a legmagasabb az ipar hozzájárulása a nemzetgazdasági teljesítményhez, az unióban hazánkban legyen a legmagasabb az export GDP-hez mért aránya, és hogy Közép-Európában nálunk legyen egy főre vetítve a legmagasabb a külföldi közvetlen működő tőke aránya. Erről szeretném önt megkérdezni, hogy milyen eredményeket láthatunk ezen a 3 fő területen, amit kiemelt.

A nagykövetségekkel kapcsolatban szintén azon a meghallgatáson többen is kiemelték a tallini nagykövetség fontosságát, és úgy emlékszem, ön akkor azt említette, hogy újragondolják ennek a bezárását. Kérdés, hogy erre még lehet-e bármikor számítani.

A magyar-amerikai kapcsolatokat tekintve annak 3 perspektíváját emelte ki később. Az egyik a gazdasági együttműködés, a másik a katonai együttműködés, a harmadik pedig a politikai. Engem most kifejezetten a politikai együttműködés érdekelne, hiszen az egyéb másik kettőről több hírt hallunk. Most hogyan látja a magyar-amerikai kapcsolatokat helyzetét? Milyen előrelépést jelentett az, hogy új nagykövetek érkeztek állomáshelyekre; Orbán Viktornak esetleg lesz-e lehetősége bármikor a jövőben a Fehér Házba látogatni? Hogyan állnak majd ezek a diplomáciai kapcsolatok? Egyébként az érdekelne még most is, hogy Victoria Nuland miért mondta le a magyarországi látogatását.

A mai román külügyminiszter úrral történt találkozó kapcsán eléggé részletes tájékoztatást kaptunk, ezt köszönöm szépen. Említenék egypár fő vitás ügyet, ami kifejezetten érdekelne, és nem biztos, hogy mindegyikről esett szó, bár a Kisebbségi Vegyes Bizottságot kifejezetten említette, úgyhogy azt én már nem kérdezném, de csatlakoznék elnök úrhoz a Székely Miko ügyben; egyházi ingatlanszolgáltatás leállítása, ügyészségi vizsgálatok ezzel kapcsolatban, szimbólumok használata, a kétnyelvűséget biztosító jogszabályok végrehajthatósága, illetve az, hogy az autonómiát nemzetbiztonsági kérdésnek minősítette a román álláspont. Tehát konkrétan ezekben a kérdésekben történt-e előrelépés vagy valamilyen, jövőbe mutató dolog?

Azt mindenképpen értékeljük és nagyon dicséretesnek tartjuk, ha közeledik egymáshoz a két ország, tekintve, hogy szomszédos országokról beszélünk, és a mai napig hisszük azt, és a jövőben is ezt fogjuk mondani, hogy egyetlen ország sem érhet el érdemi eredményeket egyedül, és különösen fontos a szomszédos országokkal való kapcsolat. Itt egyébként láthatjuk, hogy mind Szerbiával, mind pedig Szlovákiával egyébként pozitívak és előremutatóak az utóbbi időszak lépései. Reményemet fejezem ki, hogy Romániával kapcsolatban is így történik, illetve azt, hogy talán a többi országgal is meg lehet tenni fontos lépéseket.

Ugyanez vonatkozik a visegrádi együttműködésre, ami bár nagyon fontos, nyilván a magyar kormány és Magyarország számára és az MSZP számára is nagyon fontos, ettől függetlenül azt látjuk, hogy sajnos ezen belül is Magyarország elszigetelődött csak úgy, mint a szomszédos országokkal való kapcsolat az elmúlt években romlott nagyon sokat. De ettől függetlenül ezeket a javító szándékú lépéseket természetesen értékeljük és reméljük, hogy egyébként minden szomszédos országgal ilyesmi lesz a folytatás, ilyesfajta folytatásra számíthatunk.

A déli nyitás politikájára azért szeretnék rákérdezni. Különösen kiemelte Afrika szerepét. Azt szeretném megkérdezni, hogy milyen konkrétumokban kell

értékeljük ennek a déli nyitásnak a szükségességét. Alátámasztják-e ezt bizonyos hatástanulmányok függetlenül attól, hogy mondjuk kik látogatnak az adott térségbe. És a keleti nyitás kapcsán is érdekelne, hogy egyébként a bizottság számára majd lesz-e valamilyen értékelhető jelentés azonkívül, hogy egyébként nagyon sok számot hallhatunk és láthatunk, aminek egy részét úgy értékelek, hogy egyrészt az előző évekből vagy évtizedből fennmaradt pozitív kapcsolatok folytatásaként lehet betudni, illetve a világgazdasági folyamatok is érdemben befolyásolják ezt. Tehát ezt nem gondolnám, hogy itt Magyarország keleti nyitási politikájának sikerességét láthatjuk, de kérdés, hogy egyébként tényleg erről valamilyen jelentést, szakmai értékelést láthatunk-e.

Szeretném még megkérdezni öntől, hogy Örményországgal a diplomáciai kapcsolatok helyreállítása hogyan halad. Bizonyára hallott róla, hogy itt most a bizottságban is tárgyaltunk határozati javaslatot ezzel kapcsolatban.

Illetve Kazahsztánba látogatott a miniszterelnök úr egy hatalmas delegációval – úgy tudom, hogy egy körülbelül 100 fős delegációról beszélhetünk, elsősorban a gazdasági élet szereplőiről, ha minden igaz. Ennek volt-e bármilyen eredménye, történt-e bármilyen szerződéskötés vagy akármilyen kézzelfogható dolog, mert mégiscsak egy hatalmas felvonulásról beszélhetünk ebben az esetben.

Utoljára hagytam - és nyilván én is teret engednék a többi kérdésnek – a Quaestor-ügyet. Mert bár egyre kevesebbet hallhatunk erről és a kormány a jelenlegi intézkedésekkel úgy érzi, hogy talán ha mondhatom így, kipipálta volna a problémát, én azért mégsem gondolom, hogy ez megtörtént volna, mert elvégre 330 milliárd forint tűnt el a magyar pénzügyi rendszerből, ha a Buda Cash-sel kapcsolatos dolgokat is ideszámoljuk. Tehát ez mégiscsak elképesztő, és kérdés, hogy milyen lépésekre kerül majd sor azért, hogy fel lehessen tárni, hogy ez a folyamat hogyan következhetett be, és hogyan lesznek meg a valódi felelősök.

De ami konkrétan az önhöz intézett kérdésem lenne: sajtóhírek szerint az Eximbankkal kapcsolatosan a Külügyminisztériumnak volt egy technikai számlája. Mondom, sajtóhírek szerint, tehát ha esetleg van olyan, amit cáfolna vagy megerősítene, azt megköszönöm. Technikai számlát tartott a Quaestornál, és ha jól olvastam, úgy, hogy egyébként az Államkincstárnál volt az értékpapírszámla, és a technikai számla vezetése történt a Quaestornál.

Ha ez így történt a Külügyminisztérium részéről, akkor engem az érdekelne, hogy mi indokolta a külön technikai számla létét a Quaestornál, és ennek mi lehetett a célja. Ugyanis azt még erről a kormányról sem feltételezném, hogy ne adj' isten ott hozamot szeretett volna generálni bármilyen olyan összegből, amiből egyébként nem tehetné meg, tehát ezt nem feltételezném, de elképzelhető-e az, hogy esetlegesen mondjuk a Quaestor-egyenleg javítását szolgálhatta ez, vagy ne adj' isten valaki erre használhatta, ezáltal támogatva meg más ügyleteket. Köszönöm szépen a türelmet is.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Szél Bernadett képviselő asszony!

DR. SZÉL BERNADETT (LMP): Köszönöm a szót, elnök úr. Én is köszönöm miniszter úrnak a beszámolóját. Igyekszem hatékonyan bánni az idővel. Muszáj megkérdezni, hogy az energiabiztonság kapcsán értekezett ön több dolgról, azért előrebocsátom, hogy ha erről a témáról szó van, akkor leginkább a tartalékainkkal kellene leginkább - azt gondolom - foglalkozni, az energiatakarékossággal és az energiahatékonysággal. Ez valahogy a kormányzati oldalon mindig háttérbe sorolódik, talán ezért haragítottuk magunkra Brüsszelt is, amikor nem vettük át a megfelelő joganyagot határidőre. Mindenesetre érdeklődéssel hallgattam a többi részletet is a területtel kapcsolatban.

Viszont muszáj megkérdeznem öntől, hogy hogyan értékeli ön Vlagyimir Putyin elnök úrnak a szavait, amit a minap mondott Magyarországgal és a paksi bővítéssel kapcsolatban. Ő egészen pontosan azt mondta, hogy Oroszország kedvező feltételeket és fejlett technológiát biztosít a bővítéshez. Ha a magyar partnert arra kényszerítik, hogy utasítsa vissza az együttműködést, az káros hatásokkal járna Magyarország nemzeti érdekeire nézve, és hátrányosan befolyásolná a két ország kapcsolatát.

Egyrészt szeretném hallani az ön álláspontját, meg azt, hogy a Külgazdasági és Külügyminisztérium hogyan értelmezte elnök úrnak a szavait, másrészt pedig szeretném megtudni, hogy végül is mennyibe kerülne az önök számításai szerint a paksi szerződésből visszalépni.

A második kérdésem: ön a terrorizmus elleni küzdelemről beszélt. A Nemzetbiztonsági bizottságban viszonylag részletes lehetőségem van arra, hogy ezzel kapcsolatban információkat kapjak a szolgálatoktól, illetve a Belügyminisztériumtól, öntől igazából azt kérdezném, hogy a legutóbbi ilyen tárgyalás óta, a legutóbbi meghallgatás vagy beszámolója óta változott-e valami azon a területen, hogy a múltkor arról biztosított minket, hogy még nincs kifejezett exit-stratégia, tehát hogy pontosan nem tudják a partnerek, hogy miután az Iszlám Állammal kapcsolatos kihívásokat sikerrel vették, akkor hogyan tudnák a békét stabilizálni az adott térségben. Ezzel kapcsolatban vannak-e fejlemények, látszik-e már valami a műveletekben részt vevő partnerek részéről?

Rigával kapcsolatban egy kicsit megütötte a fületem az, hogy miniszter úr azt mondta, hogy a vízumliberalizáció, tehát a vízumkönnyítés mellett álltunk ki. Nem is olyan régen az Európai ügyek bizottságában Mikola államtitkár úr azt mondta, hogy a vízumkönnyítés nem reális. Tehát akkor változott volna a tárcaálláspont, vagy kialakult egy kormányálláspont, vagy hogyan viszonyulnak ehhez a kérdéshez?

A negyedik kérdésem a brüsszeli befektetési csomaghoz kapcsolódik. Ön említette, hogy energetikai beruházásokat is terveztek ebből. Megtudhatjuk, hogy mégis milyen területen, vagy hogy pontosan mik készülődnek?

Az ötödik és egyben utolsó kérdésem az ön által is említett TTIP-hez, vagyis euroatlanti szabadkereskedelmi egyezményhez kapcsolódik. Itt ugyanis vannak fejlemények. Megtartották a tárgyalásoknak a kilencedik fordulóját, és úgy érzékeljük, hogy változik az uniós államok álláspontja a választott magánbíróságoknak az ügyében, és sajnos, nem jó irányba, merthogy én úgy látom, hogy sokkal megengedőbbek lettek, mint korábban.

En kérdezem miniszter úrtól, hogy a magyar kormánynak mi az álláspontja. Azt látom, hogy GMO-ügyben az egy vörös vonal, azt hiszem, így fogalmaztak, tehát azt semmiképpen nem fogják engedni, hogy a magyar nemzetgazdaságban a GMO-mentességünk sérüljön, de mi a helyzet a választottbíróságokkal? Ugyanilyen vörös vonal önöknek a választottbíróságok rendszere, vagy ezzel kapcsolatban más a véleményük?

Muszáj itt elmondanom, hogy azért a jogszabály-harmonizációs eljárásra vonatkozó tervekből is kiszivárogtak meglehetősen nyugtalanító részletek. Egy ellenőrizhetetlen, tehát igazából senki által meg nem választott technokrata szerv, az úgynevezett szabályozási együttműködési testület felügyelné azt, hogy a tervezett törvények egy adott országban sértik-e a multinacionális vállalatok érdekeit. Ez álláspontom szerint a szuverenitásunkat sértené, teljesen átláthatatlan, antidemokratikus intézkedésnek tartom. Viszont szeretném tudni az önök álláspontját erről a kérdésről.

Ezen belül a harmadik, és egyben utolsó kérdésem az a CETA-hoz kapcsolódik. Ezzel kapcsolatban a jelenlegi szövegváltozatról van-e már álláspontja a tárcának

vagy esetleg a kormánynak, ratifikálásra alkalmasnak tartják-e, vagy pontosan miként vélekednek erről? Köszönöm.

ELNÖK: Szelényi Zsuzsa képviselő asszony.

SZELÉNYI ZSUZSANNA (független): Köszönöm szépen. Én is köszönöm a beszámolót, az mindig örömhír, hogyha a dolgok jól mennek, ez is az elvárásunk a külügyminiszterrel szemben, hogy a nemzetközi kapcsolatokat megfelelő szinten menedzselje és Magyarország kiegyensúlyozott viszonyban legyen a szomszédaival és a távolabbi országokkal egyaránt.

Egy pár dologra szeretnék én is kitérni. Kezdem akkor rögtön a menekültüggyel, amiről már többen is beszéltek, és ön is beszélt. Nem megnyugtató ez a dolog, és számomra egyáltalán nem megnyugtató az, ahogy a magyar kormány viszonyul a migrációs kérdéshez.

Van ez a probléma. Tehát a migrációs nyomás Európán nő, az elmúlt években jelentősen nőtt ahhoz képest, mint amilyen korábban volt, tehát hogy ez egy létező probléma, amivel foglalkozni kell, az magától értetődő.

Őn is elmondta, hogy naponta 32 ezer ember kel útra a világon. Ebből azért az következik, hogy a migrációs nyomás elsődlegesen nem Európán van, hanem alapvetően a konfliktuszónák közvetlen környékén. Ennek egy eredménye az, hogy egyébként nyilván a világ fejlettebb régiója irányába is van migrációs nyomás, és azt is tudjuk, hogy Magyarország ebben érintett, mint az Európai Unió határán lévő ország.

Azt gondolom, hogy azok nagyon fontos kezdeményezések, amelyek az Unióban vannak, ezek már túlmutatnak a kezdeményezéseken. Az a megfontolás, hogy itt egy szolidaritásalapú, emberi megfontolásokon, humanitárius megfontolásokon alapuló politikát kell kialakítani, és nyilván a konfliktuszónákra is hatást kell gyakorolni. Ez magától értetődő, és azt gondolom, hogy követendő Magyarország számára is.

Én a múlt héten voltam a keleti határvidéken, elég sok mindenkivel találkoztam, rengeteg menekülttel is, beszéltem az idegenrendészeti hatóságokkal, a menekültügyi hatóságokkal, a bevándorlási hatósággal, és a környékbeli polgármesterekkel is. Elég egyértelmű volt az eredmény, amit ott megtapasztaltam, nevezetesen a januárban, februárban tetőző koszovói nyomást elég jól sikerült kezelni, jelentős európai uniós technikai és pénzügyi segítséggel, ami azt gondolom, hogy egy kiváló példája annak, hogy az Unió hogyan tud ilyen helyzetben egy tagországnak segíteni.

Azt is megtudtam a hatóságoktól, hogy tulajdonképpen meg tudnak birkózni a problémákkal. Magyarország 580 millió forintot költ egy évben a menekültellátásra, az Unió kontribúciója Magyarország költségvetéséhez ennél hétszer több. Tehát itt is van egy nagyon jelentős európai uniós támogatás a magyar tagországgal kapcsolatban.

Kiderült, hogy a menekülők mind tovább akarnak menni, akik itt maradnak, azok azért maradnak itt, mert még arra sem elég erősek, hogy továbbmenjenek. Tehát nem Magyarország a célország, ezt is tudjuk. Az is kiderült a polgármesterekkel való beszélgetésből, hogy ezek a menekültek még soha semmi biztonsági kockázatot Magyarországon nem jelentettek. Egészen más típusú biztonsági kockázatok vannak a határ mentén, de nagyon kutattak a gondolataikban, de egyetlen esetet sem tudtak mondani, amikor a menekültek valakit bántottak volna vagy loptak volna vagy bármi. Ezek iszonyúan elesett emberek, akik segítségre szorulnak.

Ezért én azt gondolom, hogy az a nemzeti konzultáció, amit Magyarország kezdeményezett, Magyarország miniszterelnöke ebben az ügyben, az semmi módon

az európaiságnak azt a minimális feltételét nem elégíti ki, ami egyszerűen ennek az országnak a vezetőjétől elvárható volna. Szeretném öntől megkérdezni a nemzeti konzultáció két kérdésével kapcsolatban a személyes állampolgári véleményét. Szeretném tudni, hogy egyetért-e azzal az állítással, hogy a megélhetési bevándorlók veszélyeztetik a magyar emberek munkahelyeit és megélhetését, és azt is szeretném megkérdezni, hogy ön egyetért-e azzal, hogy Brüsszel politikája a bevándorlás és terrorizmus kérdésében megbukott, és ezért új megközelítésekre van szükség. Tehát örülnék, odaadom szívesen ezt a két kérdést, hogyha pillanatnyilag, jelenleg nem áll rendelkezésére, az 5. és a 6. számú kérdés. *(Szelényi Zsuzsanna átadja a papírt Szijjártó Péternek.)* A többi is érdekelne, de ennyi egyelőre elég. Tehát ez az első kérdésem.

Azt gondolom, hogy itt egyszerűen ennek az országnak a vezetése nem azt a hangot üti meg, ami egy európai ország számára méltó. De kíváncsi vagyok a véleményére.

A keleti nyitásról röviden. Azt nyilatkozta egy pár nappal ezelőtt egy egyetemi fórumon, hogy a keleti nyitás befejeződött. Jól tudom, hogy ez így volt? *(Szijjártó Péter: Igen.)* Oké. Én azt gondolom, hogy megbukott. Már korábban is beszéltünk erről, én azt gondolom, hogyha befejeződött azok után, hogy éppen csak elkezdődött, és egyébként a számok, amiket elmondott, meg az ismertetett számok is azt mutatják, hogy ez a fajta nagyon jelentős, az adófizetők pénzén létrejött intézményrendszerrel létrehozott struktúra semmiképpen nincsen ár-érték arányban azzal, ami hasznot ez hozott Magyarország számára. Én azt gondolom, hogy az ön bejelentése, hogy befejeződött a keleti nyitás, ez tulajdonképpen ezt igazolja vissza.

Én azt gondolom, hogy elég egyértelműen kiderült, hogy a régi világrendnek megfelelő kapcsolatból származó kereskedelem sokkal jelentősebb fejlődést hozott, mint az új világrend szereplőiből fakadó kereskedelmi többlet.

Én azt gondolom, hogy itt alapvetően egy teljesen elhibázott Magyarország-értelmezésről van szó. Tehát akkor, amikor mi nagy európai, volt gyarmattartó országokat tekintünk mintának ahhoz, hogy mi a világban a helyünket meghatározzuk, akkor ez teljesen félre van kalibrálva. Tehát nem is sikerülhetett a keleti nyitás, és én úgy gondolom, hogy valóban nem is sikerült.

Ennek fényében kérdezem, hogy miért gondolja, hogy a déli nyitásnak értelme lenne. 25 kereskedelmi kirendeltséget hoztunk létre az előző években, majd meg fogom kérdezni egyszer írásban, hogy ez mégis mennyibe volt nekünk. Tehát hogy ez semennyi hasznot nem hozott, az egészen biztos.

Hogyha úgy gondoljuk, hogy dolgunk van Dél-Amerikában - persze, nem tudom, miért Ecuadorban -, kicsi országgént miért nem akarunk együttműködni másokkal a kereskedelmi lobbizásban? Miért kell nekünk egy kicsi közép-európai országgént egyedül megpróbálni meghódítani a világot? Szerintem ez egy teljesen félreértelmezett szerepfelfogás.

Kénytelen vagyok megkérdezni, hogy a Külgazdasági Minisztériumban van-e valakinek ebből személyes haszna. Tehát egyszerűen annyira irracionálisnak tekintem azt az erőfeszítést, amit Magyarország a világ meghódítása érdekében tesz, hogy ezt a kérdést kénytelen vagyok feltenni.

A következő az energiaügy, és akkor nagyjából ezek után be fogom fejezni. Egyfelől én is úgy gondolom, hogy a paksi ügyben nagyon problémás az, ahogy a Rosatom vezetőivel való Putyin-látogatás esetében egy egyértelmű, a külpolitikai sajtón keresztül fenyegetés érkezett Magyarország részére Putyin elnöktől. Én azt gondolom, hogy ez nem az a hangnem, ahogy országok normális esetben, üzleti partnerségben lévő országok egymással kommunikálnak.

Én továbbra is azt gondolom, hogy a paksi ügy egy olyan orosz expanziós nyomásgyakorlásnak a része, ami Magyarország számára aggasztó, veszélyes és káros, és én is szeretném tudni, hogy milyen lépéseket tesz a kormány annak érdekében, hogy kimeneküljön ebből a rendkívül elhibázott egyezményből.

Végső soron pedig az energiához kapcsolódva, megint csak szeretnék ebben a Török Áramlat ügyben egy kicsit tájékozódni. Azt mondta a bevezetőjében, hogy Magyarországon arra is szükség van, hogy az interkonnektorokon keresztül odacsatlakozzunk Európához. Ugye, tudjuk, hogy ennek a rendszernek az a lényege, hogy az energiaszolgáltatók vagy a természeti kincsekkel rendelkező országok, mondjuk nevesítsük: Oroszország irányába egy nagyobb tárgyalási potenciállal rendelkező Európa tudjon tárgyalni. Ez az egyik fő lényege az európai energiacsomagnak.

Azt is mondta, hogy viszont nagyon fontos, hogy jelentős stratégiai beruházás is legyen ebben az ügyben, mint egyfajta biztosíték. Én ezt egyáltalán nem értem. Szerintem ez megint egy félreértelmezése Magyarország helyzetének és erőforrásainak. Én azt gondolom, hogy nekünk az az adekvát szerep, hogyha mi egy nagyobb, azonos értékrenddel rendelkező szövetséghez csatlakozva erősítjük meg a tárgyalási potenciálunkat, és úgy tárgyalunk a külső partnerekkel, szemben azzal a logikával, amelyet a magyar kormány jelenleg képvisel, nevezetesen hogy saját erőből, bizonytalan partnerekkel, bizonytalan projektek keretében próbálja Magyarország hosszú távú energiaellátását megoldani.

Azért sincsen erre lehetőség - és a kérdésem azért is releváns -, mert az orosz partner, akit én egy bizonytalan partnernek tekintek e tekintetben és aggasztó partnernek, egy pár hónappal ezelőtt éppen kihátrált a korábban támogatott Déli Áramlat koncepcióból. Lendületesen bejelentették a Török Áramlatot, és a legfrissebb információink szerint a Gazprom vezérigazgatója már jelezte, hogy leállítják az előkészületeket a Török Áramlattal kapcsolatban is, mert a török féllel az orosz partner egyelőre nem tudott megállapodni.

Én azt gondolom, hogy bármit is mond az orosz fél, ez egy politikai, orosz részről alapvetően politikai indíttatásból létrejövő, az ukrán vezetékekkel alternatívát jelentő csomag. Ennek nem gazdasági okai vannak orosz szempontból, hanem politikai okai, ezért én ezt egy bizonytalan projektnek tekintem, és nem is hiszem, hogy Magyarországnak ezekben a dolgokban kellene részt vennie, egy olyan partnerrel, akinek az expanziós törekvései Magyarországgal, Magyarország érdekeivel nem egyeznek meg.

Tehát kíváncsi volnék, hogy ezután miért gondolja ön és a miniszterelnök, hogy nekünk ez annyira rendkívül előnyös volna. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Gratulálok, miniszter úr! Ennyi lett volna a kérdésünk (*Derültség.*), és úgy láttam, hogy ezt megadással hallgatta.

Akkor most megadnám a szót miniszter úrnak, hogy reagáljon, és most már, hogyha tudja, tömörítse a kérdésekre adott választ. Képviselőtársaimnak pedig nyilvánvalóan nem mondom, hogy utána még nem lesz lehetőség, lesz lehetőség, de azzal is számolhatunk, hogy ez lesz az a válaszkör, ami után az ülésünket be kell fejeznünk. Tessék parancsolni, miniszter úr!

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter válaszai az elhangzottakra

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Köszönöm szépen a kérdéseket. Ha megengedik, akkor tételesen szeretnék válaszolni, mert emlékszem rá, amikor bizottsági tagként

kérdéseket tettünk fel minisztereknek és csomagban válaszoltak, mindig az volt a legidegesítőbb, hogy pont az ember által feltett kérdésre nem kapott választ.

Elnök úr kérdésére szeretném jelezni, hogy a romániai restitúció kérdése természetesen a Vegyes Bizottság ülésének napirendjén is szerepel, és szerepelt a mai tárgyalás napirendjén is. Azt elmondtam a kollégámnak, hogy nagyon komoly aggályaink vannak a romániai restitúciós folyamat tekintetében, különösen azért, mert körülbelül az ügyek 30-40 százaléka került egyelőre eldöntésre. Ráadásul megindult egy-két regresszív folyamat is, amelyet pedig kifejezetten aggodalommal figyelünk, és arra kértem a kollégámat, hogy legyenek kedvesek felgyorsítani a restitúciós folyamatot az európai értékeknek és jogszabályok szellemének megfelelően.

Természetesen előkerült Markó úr ügye is a tárgyaláson. Én jeleztem a minisztartársamnak, hogy én a külügyminiszter vagyok és ilyen hatósági ügyekben nincsen semmifajta lehetőségem és felelősségem eljárni.

Ami az energiabiztonságot illeti, elnök úr volt kedves felvetni a reverse flow kérdését, a kétirányú áramlás kérdését, a román-magyar interkonnektort. A helyzet az, hogy mi 2010 óta várjuk azt, hogy román barátaink elvégezzék a szükséges beruházásokat. Úgy tűnik, hogy erre most van igazán lehetőség és nyitottság.

A Ro-Bo-Go projekttel kapcsolatban a következőről tudok önnek beszámolni. A Románia és Bulgária közötti, Duna alatti interkonnektor megépítésének előkészülete folyamatban van, azonban valamifajta technikai problémák miatt jelenleg ezen problémáknak a kivizsgálása zajlik, de napirenden és előkészítés alatt van a Duna alatti gázvezeték-összeköttetés a két ország rendszerei között. Görögország és Bulgária is folyamatosan tárgyal az összeköttetés modernizálásáról. Pontosan görög szempontból a kimeneti diverzifikáció itt most a kérdés, pontosan akkor, amikor mondjuk a Török Áramlatról például mi tárgyalunk, akkor az a görögök számára egy kérdés, hogy ők Macedónia vagy Bulgária irányába szeretnék a nagy kapacitású gázvezetékét továbbépíteni. Tehát van egy görög-bolgár tárgyalás is ebben a tekintetben. Bolgár külügyminiszter kollégámmal legutóbb Luxemburgban egyeztettem erről a kérdéssel, ott egyetértettünk abban, hogy akármelyik útvonal is kerül kiválasztásra, figyelünk egymás érdekeire.

Tehát a Ro-Bo-Go projekt előkészítése zajlik, elnök úr, csak arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy ami itt nekünk a kritikus pont, az a magyar-román interkonnektornak a megléte vagy meg nem léte.

Tehát azt gondolom, hogy mi teljes nyugalommal akkor tudunk hagyni a Ro-Bo-Go-ra, mint a magyar energiadiverzifikáció letéteményesére, hogyha garanciánk van arra, hogy a magyar-román interkonnektor valóban kétirányúvá válik.

Most 1,7 milliárd köbmétert tudunk forgalmazni, ebből a román irányból Magyarországra évente másfél nap fogyasztásnyi gázmennyiség tud átjönni. Tehát csak jelezni szeretném, hogy mekkora beruházást kell a románoknak végrehajtani ahhoz, hogy erről az 1,7 milliárdról 4,4 milliárd köbméterre tudjuk növelni a kapacitást.

A keleti partnerség esetében, elnök úr, a visegrádi együttműködés szerintem egyértelműen lehetőség és kötelezettség is, annál is inkább, mert az európai uniós országok közül mi vagyunk azok, akik a legautentikusabban tudunk segítséget és tanácsot adni a demokratikus átalakulásokhoz ezeknek az országoknak, hiszen mi már ezen a folyamaton átestünk. Sok tapasztalatunk és tanulságunk van, amiket összegyűjtöttünk és levontunk. Ezeket rendszeresen át is adjuk. Egy konkrét ilyen együttműködést hadd említsek önnek, elnök úr, például Ukrajna esetében megállapodtunk abban a visegrádi négyek keretein belül, hogy felosztjuk azokat a területeket, amelyeken a segítséget, illetve a tapasztalat-átadást vagy a tanácsadást

elvégezzük. Van, akire a közigazgatási átszervezés, megint másra a decentralizációs folyamatok jutottak, ránk a kis- és közepes vállalkozási szektor megerősítése és az ahhoz szükséges gazdasági strukturális reformok végrehajtása. Tehát mi ezen a területen nyújtunk segítséget felmerülő igény esetén Ukrajnának a tanácsadás szempontjából.

Itt még egy büszkeségünkre hadd hívjam fel a figyelmet, nem visegrádi négyek kérdése ugyan, de egy magyar vezeti az Európai Unió civil tanácsadó misszióját Ukrajnában, Mizsei Kálmán személyében.

A visegrádi négyek tekintetében együttműködünk a többi keleti partnerségi célország vagy tagország tekintetében is, tehát elnök úrnak a felvetése teljesen jogos.

A koncepcióra vonatkozólag: szeretném önnek mondani, hogy itt egy régi szokásunkat kellene újjáéleszteni, de ezt egyedül nem tudom, mert ehhez kellenek önök is. Tehát Demeter képviselő asszony volt kedves - és jól is esett - felidézni, hogy nyolc hónapja mik hangzottak el, és pontosan tette. Ott akkor én elmondtam azt is, hogy nagyon szeretném, ha lenne egy folyamatos párbeszéd a pártok és a miniszter vagy a minisztérium között, mert egyszerűen fontosnak tartom, hogy megértsük egymást legalább külpolitikai tekintetben. Én ezt el is kezdtem. Minden, a parlamentben képvisellel - tehát nem frakcióval, hanem képvisellel - rendelkező párt képviselőit hívtam ezekre a megbeszélésekre. A kormánypártokon kívül az LMP, a liberálisok és a Jobbik képviselői nagyon szorgalmasan jártak is, de aztán a többiek úgy elmaradoztak, ezért aztán kérdés az, hogy van-e értelme ezeknek a konzultációknak, ugyanis ott kezdtük el a külgazdasági és külpolitika stratégia kiosztását, megvitatását. Ha jól emlékszem, egy vagy két fejezetnyi anyagot már át is adtam, igen, a külgazdasági fejezetet teljes egészében átadtam a pártoknak, amennyiben van igény arra, hogy ezt a folyamatot újraindítsuk, nekem az lenne a könnyebbség, hogyha ott ennek a megvitatását el tudnánk kezdeni.

Csinálhatjuk itt a bizottságban is, de szerintem csinálhatjuk még egy lépcső közbeiktatásával is, amennyiben van erre szándék, akkor ezt a folyamatot újra tudjuk indítani, ha önök azt szeretnék, hogy inkább a parlament Külügyi bizottságának keretében történjen mindez, nekem az is teljes mértékben megfelel. Csak azért gondoltam arra, mert ott minden, a parlamentben képvisellel rendelkező párt ott tud lenni. Mondjuk, ha jól látom, akkor erre itt is valahogy meg tudjuk teremteni a lehetőséget.

Schöpflin képviselő úrnak köszönöm szépen a felvetett kérdéseket. Szeretném aláhúzni, hogy szerintem a visegrádi négyek együttműködése minden közép-európai országnak az elemi érdeke, és ebben nincsen különbség közöttünk. Természetesen tisztában vagyunk Lengyelország vezető szerepével, mint a legnagyobb, legerősebb gazdasággal rendelkező ország a négyünk közül, de én úgy látom, hogy Lengyelországnak legalább annyira érdeke együttműködni a másik hárommal, mint a másik háromnak Lengyelországgal. Ezért én továbbra is azt gondolom, hogy egy rendkívül szoros visegrádi együttműködés az nemcsak magyar, hanem lengyel, cseh és szlovák érdek is. Úgy látom az elmúlt évekből, hogy ez a típusú integráció nincsen jelen máshol Európában. Jól láthatóan ezt többen irigylik is, egyébként különböző elszólásokból, illetve egészen direkt megszólalásokból lehet erre következtetni, illetve lehet erről tudni. A négy miniszterelnök minden egyes Európai Tanács ülés előtt egyeztet, a négy külügyminiszter igyekszik minden Külügyek Tanácsa előtt egyeztetni, rendkívül sok visegrádi formátumban megrendezésre kerülő találkozó van, a legfontosabb kérdésekben mindig egyeztetünk.

Itt nem szabad elkerülni azt a kérdést sem, és nem szabad felfesteni azt a képet, bár Szelényi képviselő asszony helyesen mondta, hogy az az elvárás a külügyminiszterrel szemben, hogy minden rendben menjen, ez azért még nincs így.

De például a visegrádi négyek esetében is nem szabad abban a hitben ringatni magunkat, hogy csak azért, mert mi négyen együttműködünk, ezért mindenben egyet fogunk érteni. Ez nem volt így, nincs is így, meg nem is lesz így. Tehát én azt az élet természetes rendjének tartom, hogy van négy szuverén ország, akik egyébként szorosán együttműködnek, de vannak bizonyos kérdések, amelyekben nem értenek egyet, vagy legalábbis másfajta megközelítést alkalmaznak.

Itt van például az energiaunió kérdése, amire ki fogok térni, mert többen is voltak kedvesek tőlem megkérdezni. Az energiaunió kérdésében is azért több pontban nem tudtunk egyetértésre jutni. De én ott mindvégig arról próbáltam meggyőzni a kollégákat, még itthon Magyarországon is, hogy ezt ne dramatizáljuk túl, mert ez az élet természetes rendje. Ha mást nem, akkor Amos Hochstein barátomat hadd hívjam ide segítségként, aki az amerikai külügyminisztérium energiaügyi főmegbízottja, ő azt mondta nekem nyilvánosan - azért merem mondani -, hogy nagyon sok mindenben egyetértünk, kevés dologban meg nem, ezt hívják barátságának.

Tehát én azt gondolom, hogy a jövőben is lesznek olyan fontos kérdések, amelyekben még visegrádi körben sem fogunk tudni teljes mértékben egyetértésre jutni, de amíg a 10-ből 8 vagy 9 kérdésben egyetértünk a fontosak közül, addig szerintem az együttműködés teljesen jól működik.

Ami a lengyel-magyar együttműködést illeti, volt egy időszak, amikor erről sokan írtak, értekeztek, nyilatkoztak, hogy itt micsoda negatív fordulat következett be. Én ezt közel sem látom így, már csak azért sem, mert mondjuk kétheti rendszerességgel találkozom a lengyel külügyminiszterrel, tehát hogyha lenne ilyen probléma, azt akkor nyilvánvalóan talán először én érezném meg. A lengyel-magyar együttműködésben az elmúlt időszakban volt néhány kérdés, amit másként közelítettünk meg, vagy eltérő vehemenciával közelítettünk meg. Legutóbb az energiaunió ügyében voltak olyan kérdések, ahol nem értettünk egyet.

Sokan próbálták szembeállítani Oroszország és Ukrajna kapcsán képviselt álláspontunkat is, ami már csak azért is volt méltánytalan, mert Magyarország mindig, minden egyes esetben tartotta magát az Európai Unió közös döntéseihez. Soha nem húztunk ki közös döntésekből, mindvégig fenntartottuk az európai egységet, mindvégig magunkra nézve kötelezőnek ismertük el az összes európai döntést, és soha nem tettünk egyetlenegy lépést sem azokkal ellentétesen. Tehát egy kicsit méltánytalannak érzem azokat a megjegyzéseket, amelyek Magyarországnak az esetleges európai uniós egység megbontására irányuló cselekedeteiről próbáltak beszélni, mert nem volt ilyen, nincs is ilyen, meg nem is lesz ilyen. Tehát az európai közös döntésekhez mindig tartani fogjuk magunkat, hasonlóan a többi közép-európai országhoz, a lehető leggyorsabb lezárását szeretnénk az ukrajnai háborúnak, és azt gondoljuk, hogy az ukrajnai háború békés lezárásához a minszki megállapodás valamennyi pontjának mindenki által történő betartása vezet.

Tehát akkor lesz békés megoldás Ukrajnában, ha minden fél betartja a minszki megállapodás minden létező döntését.

Slavkovról: itt is eltérő vehemenciával reagáltunk, mert azért a lengyelek nálunk vehemensebben kérték számon a többi barátunkat, hogy akkor most itt mi is történt pontosan. Mi annyira nem vehemensen, ugyanakkor mind a cseh, mind a szlovák, de egyébként mind az osztrák barátaink megnyugtattak, a csehek és a szlovákok abból a szempontból, hogy ők a visegrádi együttműködést tekintik az első számú regionális együttműködésnek, és bár ez így kimondásra nem került, de számomra egyértelműen látszik, hogy ez alapvetően egy pártalapon szerveződő találkozó és együttműködés volt. Három szociáldemokrata pártcsaládba tartozó vezető találkozájáról beszélhetünk, semmilyen veszélyt nem jelent a visegrádi négyek együttműködésének szorosságára.

Észtország kapcsán volt kedves képviselő úr is, illetve Demeter képviselő asszony is feltenni ezt a kérdést. Személyes jelenlétünk van Tallinban, a Kulturális Intézetet szándékosan meghagytuk, kifejezetten és alapvetően súlyos érvnek gondolom elnök úr érvét a 2018-as EU-elnökségre vonatkozóan, ezért továbbra is fenntartom azt az álláspontomat, amit tavaly szeptemberben fogalmaztam meg ezzel kapcsolatban.

Az Eastring ügyében: ez is egy versengő alternatíva a közép-európai országok tekintetében az energiabiztonság irányába megtett lépések kategóriájában. Azért a képviselő asszonyok figyelmét szeretném felhívni arra, hogy persze, tudnunk kell a helyünket és nem szabad nagyobbat gondolnunk arról, mint amilyenek vagyunk, mert az általában soha nem vezet jóra, de ha megnézik, azért látható, hogy a minden hozzánk nagyjából dimenzióban hasonló vetélytársunk vagy barátunk, versenytársunk itt, a régióban szintén próbál mindenfajta összefogásokban részt venni annak érdekében, hogy az energiadiverzifikációját elősegítse, illetve hogy egy nagy projektben részt tudjon venni. Tehát szerintem mi rosszul tennénk, ha nem próbálnánk ilyen típusú összefogásokat építeni.

Az Eastring egy olyan koncepció, aminek van olyan alváltozata, ami átmege Magyarországon, meg van olyan alváltozata, ami nem menne át Magyarországon, és az utóbbi az teljesen ellentétes Magyarország érdekeivel. Teljesen ellentétes. Tehát mondjuk adott esetben egy román-bolgár-ukrán-szlovák útvonal Magyarország tökéletes kikerülésével, az a legteljesebben ellentétes Magyarország érdekeivel. Tehát amennyiben az Eastringről beszélünk, szerintem nekünk jogos elvárásunk az Eastringgel szemben az, hogy hasonlóan a miáltalunk kezdeményezett, Tesla névvel ellátott összefogáshoz, inkluzív legyen. Tehát nekünk azért érdekünk, hogy ne születhessen olyan projekt a verseny végén, ami Magyarország helyzetét még rosszabbá teszi. Tehát ha egy Magyarországot elkerülő stratégiai gázvezeték létrejön, akkor még rosszabb helyzetbe kerülnénk, mint vagyunk.

Tehát az Eastringnek az a verziója, ami elkerül minket, az teljes mértékben ellentétes a mi érdekeinkkel, de ahogy nézem az előkészítettségi fokát, persze, figyelnünk kell, de egyelőre nagyjából ott van, mint a Teslának az előkészítettségi foka.

A környékben lévő LNG-terminálokról hadd mondjak egy pár szót, mert képviselő úr volt kedves kérdezni engem erről is. Krk kapcsán nincs jó hírem, mert egyelőre pont ott állunk, mint mondjuk szeptemberben, tehát sehol, vagy pont ott állunk, mint tavaly nyáron, amikor elmentem megnézni, tehát sehol. Tehát gyakorlatilag nem történt érdemi lépés a horvátok részéről a krki LNG-terminál megépítése tekintetében, pedig ha megtörténne, akkor mindjárt értelmes lenne az a horvát felvetés, hogy Horvátország-Magyarország-Ukrajna gázszállítási útvonalról kezdjünk el mélyebben gondolkodni. Mindaddig, amíg ennek a bemeneti oldala nem adott, addig az egész csak egy fantazmagória, tehát abba időt, energiát nem érdemes beleölni. Amint a horvátok megteszik az első olyan lépést, amely számunkra valódi garanciát vagy biztatást jelenthet arra vonatkozólag, hogy fog épülni LNG-terminál Krk szigetén, akkor természetesen mi is a szükséges lépéseket meg fogjuk tenni.

Többször tettünk már segítségre, még finanszírozási segítségre vonatkozó javaslatot vagy ajánlatot is a horvátoknak, akik mindeddig ezeket elutasították. Én azt gondolom, hogy a krki beruházás nagymértékben járulna hozzá a térség energiabiztonságához, persze, csak abban az esetben, hogyha horvát barátaink is megtennék azt, amit eddig nem tettek meg a románokhoz hasonlóan, tehát ha a kétirányú forgalmazás lehetővé válna az interkonnektoron. Én számtalanszor tárgyaltam már erről, még miniszterhelyettesként a horvát miniszterhelyetessel, aki támogatásáról biztosított, de jelezte, hogy a horvát energiaminiszter annyira nem volt

lelkes ebben az ügyben, állítása szerint alapvetően finanszírozási okok miatt. Ennek némileg ellentmond az a tény, hogy csak erőteljes lobbizásunk eredményeként kerültek fel a hasonló beruházások az Európai Unió PCI nevű listájára. Tehát lehet, hogy ha ott nem figyelünk eléggé, akkor ezek a beruházások nem is kerülnek fel oda, ami megint csak nem jó jel a horvát szándékok szempontjából.

A swinoujciei terminál gyakorlatilag előrehaladott állapotban van, ez Lengyelországban van. A mi energiabiztonságunk szempontjából ez azért nem játszik szerepet sajnos, mert ez nagyjából egy 5 milliárd köbmétert tudna évente, ami nyilvánvalóan a lengyel belső fogyasztásra el is menne, tehát ez mondjuk a magyar gázbeszerzési diverzifikáció szempontjából nem jelentős, illetve nem is tudjuk számításba venni. Pedig jó lenne, hogyha az LNG-terminálokhoz való hozzájutásunk valóság lenne.

Ma Katar gazdasági miniszterével tárgyaltunk, velük van korábbról egy egyetértési nyilatkozatunk, amit aláírtunk 2013 júliusában, ugyanis ők a világ legnagyobb LNG-exportőrei, a világ harmadik legnagyobb földgáztartalékával rendelkeznek, és ők kifejezetten keresik a kimeneti diverzifikációt, tehát Közép-Európa ellátása számukra egy kézenfekvő kérdés lenne. Ráadásul ezzel az egész európai gázellátási kiszolgáltatottsági helyzetet tudnánk javítani, mert mindig csak a saját kiszolgáltatottságunkról beszélünk, de azért Európa is kiszolgáltatott, mert ha belegondolnak, az Európai Unió gázbeszerzése 88 százalékban három országból történik. Tehát 44 százalékban Oroszországból, 33 százalékban Norvégiából és 11 százalékban Algériából. Tehát azért ez sem egy teljesen kiegyensúlyozott helyzet, vagy legalábbis lehet rajta javítani.

A megújuló energiáról volt kedves kérdezni képviselő úr, és azt hiszem, hogy részben képviselő asszony is, hogyha szabad mondjuk az energiahatékonyságot idevennem. Itt mindig az a kérdés - és itt az energiaunióhoz szeretném hozzákötteni -, hogy vajon, a megújuló energiaforrások felhasználása mondjuk pénzügyileg egy kivitelezhető konstrukcióban meg tud-e történni. Tehát magyarul, hogy nem kell-e túl sokat költenünk az infrastruktúra létrehozására ahhoz képest, mint ami aztán abból ki tud jönni pozitívan. Ezt kell felderíteni. Tehát értem én, a megújuló energiaforrások jelenlegi magyarországi felhasználását a rendelkezésünkre álló információk szerint egy kicsit drágán kialakíthatónak tartjuk ahhoz, hogy megérje azoknak a nagymértékű alkalmazása a magyar nemzeti energiamixben. De azt gondolom, hogy abban viszont igaza van mind a képviselő úrnak, mind a képviselő asszonynak, hogy a megújuló energia nemzeti mixben történő aránynövelését folyamatosan napirenden kell tartanunk. Egyelőre én most ezt magyar szempontból - de ha nem így van, akkor ha a képviselő asszony a számokkal megcáfol, a legnagyobb örömmel veszem - egyelőre árszempontból, ár-érték arány szempontjából nem bizonyul versenyképesnek a hagyományos energiahordozókkal szemben. Ha erre vannak más adatok, azt a legnagyobb örömmel venném, mert akkor legalább lenne még valamifajta adat a kezemben, amiről mondjuk adott esetben beszélgetni lehetne. Ha van ilyen, akkor szívesen venném, hogyha képviselő asszony ezeket majd a rendelkezésemre bocsátaná.

Tisztelt Képviselő Úr! Ami az energiaunióval kapcsolatos, az energiaunióval kapcsolatban három nagyon fontos magyar szempont van. Az első, hogy a nukleáris energiának a használatát ne érje negatív diszkrimináció. Tehát mi nem tudunk elfogadni olyan európai szabályozást, amely a nukleáris energiát negatívan diszkriminálná. A második, hogy a nemzeti energiamixek meghatározását továbbra is nemzeti hatáskörben kell tartani. Ez szerintem kulcsfontosságú Magyarország versenyképessége szempontjából. A harmadik pedig, hogy amikor egységes energiapiacról beszélünk Európában, akkor szerintem itt nem szabad, hogy a kocsi

megelőzze a lovat, tehát nem szabad, hogy mindez az infrastrukturális fejlesztéseket megelőzze.

Tehát azt gondolom, Magyarországnak az az érdeke, hogy az egységes piac kialakítása azután kell hogy megtörténjen, hogy a szükséges infrastrukturális fejlesztéseket végrehajtottuk. Ugyanis a jelenlegi infrastrukturális hiány helyzetben egy egységes piac kialakítása a különbségeket konzerválná, ahelyett, hogy a különbségeket csökkentené.

Skócia esetében engedje meg, hogy arra a kibúvó és kevés konfliktust és kockázatot kereső megállapításra vagy álláspontra helyezkedjek, hogy nagy várakozással tekintünk a mai választások végeredménye elé, és amennyiben szükséges lesz, úgy el fogunk gondolkodni a Nagy-Britannián vagy az Egyesült Királyságon belüli diplomáciai képviseleti hálózatunk bővítésén, ha éppen erre lesz szükség.

Ukrajna, a menekültek esetében a következőt hadd mondjam el önnek, hogy a mi számaink és információink szerint körülbelül egymillió belső menekült él Ukrajnában jelenleg. A legtöbb menekült Ukrajna irányából Oroszországba ment, aztán Belaruszba, és utána Lengyelországba. Ami Magyarországot illeti, a hazánkba irányuló beutazások száma érdemben egyelőre nem növekedett, és a Belügyminisztérium folyamatosan készül arra a nemkívánatos helyzetre, hogyha esetleg a tűzszünet nem működik és a háborús események újra intenzívebbé válnak, V4-es körben folyamatosan egyeztetünk arról, hogy abban a helyzetben mi a teendő, és fel vagyunk készülve arra, hogyha esetleg ezek a nemkívánatos folyamatok bekövetkeznek.

Alelnök úr kérdéseire a következőt szeretném mondani. Lehet, hogy valaki összekeverte az Ázsiai Fejlesztési Bankot és az Ázsiai Infrastrukturális Beruházási Bankot, de az biztos nem én voltam, mert pont itt az elején is arra hivatkoztam, hogy az ADB finanszírozási képessége körülbelül másfél százalékban tudja lefedni az ázsiai infrastrukturális beruházási igényeket. Ezért kellett az AIIB. Az AIIB-hez mi tagként szeretnénk csatlakozni, azért, merthogy a különböző felmérések szerint olyan 730-800 milliárd dollár közöttire tehető az az összeg, ami az elkövetkezendő időszakban Ázsiában infrastrukturális fejlesztési, finanszírozási igényként fel fog merülni. Ez egy óriási szám. Azért hozták létre a bankot, hogy ennek a lefedésére valamilyen módon legyen egy eszköz.

Azt gondolom, hogy ha mi ott vagyunk tagként az AIIB-ben, akkor meg tudjuk növelni az esélyt arra, hogy ezekben az óriási beruházásokban a magyar vállalatok valamilyen szinten részt tudjanak venni, illetve az export területén erősíteni tudjunk.

Még egy dolog miatt fontos ez - és majd vissza fogok térni Szelényi képviselő asszonynál is, hogy csak az exportot vagy a beruházásokat is nézzük egy-egy politika esetében, mert szerintem mindkettőt nézni kell, hogy a kínaiak meghírdettek egy új stratégiát a selyemútra vonatkozólag. Két irányból jön a keleti áru Európába: Nyugat-Kínából szárazföldön, Kelet-Kínából tengeren Pireuszba, és aztán onnan vasúton, hogy végre itt van egy olyan sansz, hogy Magyarország földrajzi elhelyezkedéséből, meg hogy Európa szívében vagyunk, meg szoktunk ilyeneket mondani, ebből valóban profitáljunk. Jó esély van arra, hogy ez a két útvonal nálunk fogja metszeni egymást, vagy nálunk fog összeérni. Ezért készítjük elő a Budapest-Belgrád vasútvonalnak a modernizálását, és ezért tárgyalunk folyamatosan a selyemút magyarországi tranzit lehetőségeiről. Én azt gondolom, hogy ebben a tekintetben is segítség egyébként az, hogyha ott vagyunk az AIIB tagjai között.

Jemen esetében én is fontosnak tartom, hogy azt a súlyos felvetést, hogy ott kazettás bombák használatára került sor, azt vizsgálják ki, és a kivizsgálás

eredményétől függően pedig természetesen a Külügyminisztérium is állást fog foglalni ebben a kérdésben.

Ukrajna ügyében: alelnök úr, ezt a kérdést volt szerencsénk már megvitatni az Országgyűlésben Mirkóczki úr felvetésére, mármint a fenyegetéseket. Itt hadd foglaljak el megint egy általános álláspontot.

Ha háború van egy országban, akkor az a nacionalista érzelmek felkorbácsolásának egy hatékony vagy alkalmas táptalaja. Nyilvánvalóan ennek is tudható be, hogy mondjuk vannak ilyen elfogadhatatlan megnyilvánulások. Ugyanakkor azt is szeretném leszögezni, hogy amióta Ukrajnában háború van, a magyar nemzeti közösséget fizikai inzultus nacionalista alapon nem érte, és ez egy nagyon fontos szempont. Mi folyamatosan a KMKSZ-szel vagyunk kapcsolatban, függetlenül attól, hogy ez ügyben lehet, hogy van némi véleménykülönbség köztünk, mármint a Jobbik és közöttünk, de a KMKSZ az ottani magyar közösséget képviselő szervezet. Ezért szerintem az a helyes, hogyha a magyar kormány, mielőtt bármilyen megállapítást tesz, álláspontot foglal el, nyilatkozatot tesz, előtte a KMKSZ-szel helyes, hogyha egyeztet, mert a dolog nem rólunk szól, hanem azokról, akik ott élnek. Tehát az, hogy mondjuk mi teszünk egy felelőtlen megnyilvánulást, annak hatása elsősorban az ott élő emberekre lesz. Tehát én ezért tartom fontosnak azt, hogy minden egyes ilyen esetben a KMKSZ-szel kell egyeztetni. Tehát például amikor a sorozásokról volt szó, akkor is egyeztetünk a KMKSZ vezetőivel, hogy mi legyen a magyar álláspont, és az ő iránymutatásuknak vagy kérésüknek megfelelően foglaltuk el azt az álláspontot, hogy nekünk az az elvárásunk, hogy a besorozott magyarok aránya nem lehet magasabb, mint a magyarság aránya Ukrajna lakosságában.

Lehet, hogy van olyan politikai párt, akinek ez nem kellően radikális álláspont, én pedig azt gondolom, hogy itt nem az álláspont radikalizmusát kell figyelembe venni, hanem azt, hogy a helyi magyaroknak mi az érdeke, és hogyha a helyi magyarok azt mondják, hogy nekik ez az érdekük, hogy mi ezt az álláspontot foglaljuk el, akkor azt gondolom, hogy a kormány részéről az a helyes magatartás, hogyha azt az álláspontot foglalja el. Akkor beszéltünk is telefonon erről Klimkin külügyminiszter úrral, azóta többször is beszéltünk erről a kérdéstről, folyamatosan figyeljük a helyzetet, és a KMKSZ jelzése szerint ennek a kérésnek megfelelően járnak el az ukrán hatóságok.

Szeretném elmondani önnek, hogy a KMKSZ-en kívül az ukrán kormánnyal is folyamatos a kapcsolat. Legutóbb három hete találkoztam személyesen Klimkin miniszter úrral, legközelebb a keleti partnerségi csúcson fogunk találkozni, tehát van egy folyamatos személyes kapcsolat is, telefonon pedig bármikor tudunk beszélni egymással, hogyha annak oka van. Ezért azt tudom mondani a képviselő úrnak, hogy mivel számunkra minden magyar állampolgár egyformán fontos, hogyha bármilyen olyan sürgős ügy van, amiben azt gondolja a képviselő úr, hogy adott esetben kormányközi konzultációra is szükség van, ha azt nekem jelzi, természetesen állunk az önök rendelkezésére is, mint ahogy minden párt esetében ez ugyanígy van.

Most szeretném azt is elmondani, hogy az Ukrajnában zajló reformfolyamatok kapcsán van egy világos elvárása Magyarországnak, és azt gondolom, hogy helyes, hogy van ilyen elvárásunk, ugyanis a közigazgatási reform és a nyelvtörvény reformja nyomán nekünk az az egyértelmű elvárásunk, hogy a magyar közösség nem kerülhet rosszabb helyzetbe, mint amilyenben most van. Tehát például a közigazgatás kapcsán most jelenleg egy olyan közigazgatási egység van Ukrajnában, Kárpátalja megyén belül ez a beregszászi járás, ahol magyar többség van. Tehát szerintem evidens, hogy nekünk az az elvárásunk, hogy az új közigazgatási rendszerben is legyen legalább egy olyan közigazgatási egység, amiben magyar többség lesz. A nyelvtörvény kapcsán pedig az az elvárásunk, hogy a magyar közösség ott Ukrajnában, Kárpátalján ne

kerülhessen rosszabb helyzetbe a nyelvhasználat szempontjából, mint amilyenben jelenleg van.

Szeretném azt is elmondani önnek, alelnök úr, és a képviselőtársaimat szeretném szintén tájékoztatni arról, hogy a magyar kormány számos támogatást nyújt az ottani magyar közösségnek. Én januárban írtam alá azt a megállapodást a kárpátaljai megyei tanács ukrán elnökével, ami 200 millió forintot biztosít a megyei tanács számára az intézmények működtetéséhez, függetlenül attól, hogy azok ukrán vagy magyar intézmények. Ezt is nagyon fontosnak tartom, hogy a támogatáspolitikánkat úgy kell végrehajtanunk Kárpátalján, hogy az semmifajta nacionalista érzelmek felkorbácsolására ne adjon táptalajt. És itt is a KMKSZ iránymutatásait kell szerintem nekünk követnünk, tehát amikor intézményeket támogatunk, akkor azokat kifejezetten úgy támogatjuk, hogy abból semmifajta negatív mellékhatás ne származhasson a magyar nemzeti közösségre vonatkozóan. Emellett körülbelül 600 millió forintnyi támogatásról hoztunk döntést, ami részben a szórványban élő magyaroknál működő lelkészek támogatását jelenti, részben azoknak a magyar családoknak a támogatását ott Kárpátalján, akik óvodába járatják a kisgyerekeiket, illetve jelenti az ott dolgozó pedagógusok - mind óvodapedagógusok, mind iskolai tanárok - bérpótlékára való fedezetet. Tehát ez az előző 200-hoz képest még 600 millió forintos pluszt jelent.

Tehát csak azt szeretném jelezni önnek, hogy hasonlóan önökhöz, mi is szoros figyelemmel követjük a kárpátaljai magyarok helyzetének alakulását. Egyszer egy ilyen pártközi egyeztetésen egyébként Brenzovics elnök úr vendégeskedett is.

Demeter Márta képviselő asszonynak szeretném még egyszer megköszönni, hogy felidézett több általam tett megnyilvánulást a szeptemberi bizottsági meghallgatáson. A hármas cél tekintetében, hogy hogyan állunk, pontosan idézte a célokat. A következőt tudom önnek elmondani.

Ami a beruházásokat illeti, a tavalyi esztendő adata úgy szól, hogy 5216 milliárd forintnyi beruházást hajtottak végre Magyarországon. Ez 14 százalékos növekedést jelent, amire 17 éve nem volt példa. Most a korrektség kedvéért azért szeretném elmondani, hogy amikor ilyen százalékos összehasonlításokat nézünk, akkor azért mindig a bázist is figyelni kell, tehát ez nem egyfajta sikerjelentés akar lenni, csak pusztán azt akarom mondani, hogy 2014-ben volt egy pozitív elmozdulás '13-hoz képest olyan mértékben, amilyen mértékű elmozdulás az elmúlt 17 esztendőben nem volt.

Egy mutatóban az első helyre léptünk, van egy szépséghiba, hogy ezt nem mondtam bele a háromba, ez pedig az FDI/GDP Közép-Európában. Ugyanis az én célom vagy a mi célunk az, hogy FDI/fő tekintetében legyünk elsők Közép-Európában, FDI/GDP-ben a második helyről előreléptünk az elsőre, az FDI/főben egyelőre továbbra is másodikak vagyunk a csehek mögött egyébként.

A beruházások tekintetében még azt tudom önnek elmondani, hogy a Nemzeti Befektetési Ügynökségünk - magyarul: HIPA - a tavalyi esztendőben 60 projektet zárt le eredményesen, tehát 60 beruházásról állapodott meg. Ebből a 60 beruházásból 36-ot olyan vállalat hajtott végre, akik már itt vannak, tehát 36 kapacitásbővítés. Ez szerintem jó hír, mert ez azt jelenti, hogy elégedettek az itteni működési környezettel, 24 pedig új vállalatnak a beruházása. Ez a V4-es, tehát a négy visegrádi ország befektetési ügynökségei közül a legtöbb, a 60, ezt tudom önnek mondani. Így állunk a beruházás és ipar szempontjából.

Az export szempontjából még azt tudom önnek mondani, hogy a tavalyi esztendőben 4 százalékkal növeltük az exportunkat az egész éves bázison, most az első két hónap 5 százalékos növekedést mutat, de szerintem, ha meg tetszik nézni az adatoknak a belső szerkezetét, az még inkább aláhúzza azt, hogy azért azok a

kihívások, amelyekkel Magyarország szembesül, azok azért továbbra sem csökkennek. Tehát az azért továbbra is fontos feladat, hogy a kis és közepes vállalkozások, és a magyar tulajdonú nagyvállalatok exporton belüli arányát növeljük, mert még mindig a nagy nemzetközi vállalatok játsszák a főszerepet, és mondjuk, ha tavaly megnézzük azt, hogy a Microsoft megvette a Nokiát, aztán gyorsan bezárta a komáromi gyárat nyáron, az tavaly 810 millió dolláros kiesést jelentett híradástechnikai exportban az arab országok irányába.

Tehát hogy azért a termelés-szervezési döntések a nagy nemzetközi vállalatoknál azért alapvetően meg tudják mozdítani a magyar exportszámokat, és nekünk azért kell dolgoznunk, hogy az ilyen döntések hatása azért csökkenjen a magyar export teljes egészére.

Tallinról már beszéltem. A magyar-amerikai kapcsolatokat. Köszönöm szépen, hogy fel tetszett vetni ezt a kérdést, tekintettel arra, hogy erről azért illett volna beszélnem az elején, mert ez az egyik legfontosabb kérdés. Szerintem, hogyha most itt rövid időre a politikai haszonszerzés belpolitikai célját félretesszük, akkor abban talán egyet tudunk érteni, hogy az elmúlt időszakban - és mondjuk tekintsük az elmúlt időszakot az új nagykövet érkezésétől mostanáig - a magyar-amerikai politikai együttműködés azért jóval nyugodtabb és csöndesebb lett. Azok a hangos konfliktusok, amelyek sajnos, korábban kétségtelenül jelen voltak, azok most nincsenek benne a rendszerben. Talán nem haragszik meg a nagykövet asszony, hogyha elmondom, hogy amikor én először találkoztam vele, akkor mi azt a célt tűztük ki közösen magunk elé, hogy a politikai együttműködést megpróbáljuk felhozni a gazdasági és a védelmi együttműködés szintjére, és ehhez pedig egyetértettünk abban, hogy leginkább nyugalomra van szükség. Tehát hogyha vannak nehéz ügyek, vannak nehéz kérdések, akkor azokat vitassuk meg egymás között, próbáljunk meg közös nevezőre jutni. Most is van több ilyen megbeszélés egyébként közöttünk, amiken mondjuk az én szakértőim vagy a Külgazdasági és Külügyminisztérium szakértői és az amerikai nagykövetség szakértői együtt dolgoznak, van Paksot érintő kérdés is, amiben nyilvánvalóan egyetértésre kell jutnunk, vannak a választási törvénnyel kapcsolatos megfigyeléseik. Tehát azt gondolom, hogy az egy nagy előrelépés, hogy a mostani amerikai nagykövetnek is egyértelműen az az álláspontja, hogy az ügyeket azért nagy valószínűséggel meg tudjuk beszélni egymással, azért vagyunk barátok meg szövetségesek. Szerintem ez a fajta hozzáállás azért érződik.

Hogy Nuland államtitkár asszony miért nem jött, azt nem tudom önnek megmondani, lemondták a látogatást, amit én nagyon sajnáltam, mert a tavaly, 2014 októberében megkezdett párbeszédet én szívesen folytatnám. Azóta egyszer beszélünk telefonon, ami akkor nem a legkellemesebb beszélgetés volt, mert az - talán tetszenek emlékezni arra, itt is beszámoltam - még Goodfriend úrhoz, illetve a vele kapcsolatban tett feljelentéshez kötődött. Szívesen láttam volna őt itt, Budapesten. Azt a jelzést kaptam tőle, hogy egy későbbi időpontban lesz erre lehetőség.

Tetszett kérdezni arról, képviselő asszony, hogy mik a vitás kérdések román viszonylatban. Ezt kérdezték a sajtótájékoztatón is, ahol azt mondtam, hogy talán nem volna helyes, Bogdan barátommal együtt mondtuk azt, hogy nem volna helyes, hogyha most azokat itt felsorolnánk, mert pont az a helyes, hogyha ezeket megpróbáljuk megoldani. De mivel nem a sajtótájékoztatón vagyunk, ezért azt tudom önnek mondani, hogy amiket itt fel tetszett sorolni, pontosan azok. Még eggyel egészíteném ki, ez a marosvásárhelyi egyetem önálló magyar karának a kérdése. Tehát amiket fel tetszett sorolni, azok pontosan azok a kérdések, amelyekben való

egyét nem értés miatt egyelőre nem lehetséges a Kisebbségi Vegyes Bizottsági ülés jegyzőkönyvének az aláírása.

Abban maradtunk egyébként, hogy a két társelnök hétfőn találkozik, ez Altusz helyettes államtitkár úr a részünkről, a Csomba államtitkár úr az ő részükről, hétfőn Bukarestben találkoznak, folytatják a tárgyalásokat és meg kell nézni, hogy mi az a forma, amiben ezeket a kérdéseket említeni tudjuk egy jegyzőkönyvben, de nem úgy, hogy egyetértünk benne, merthogy egyelőre nagyon messze vannak az álláspontok egymástól.

A szomszédos országok és a V4. Képviselő asszony, köszönöm szépen a konstruktív megjegyzéseket is. Nem politikailag, hanem tényekkel szeretnék válaszolni inkább önnek a szomszédos országokat illetően. A szlovák viszonyra nem akarok sok szót vesztegetni, mert ön is azt mondta, hogy pozitív folyamatok vannak, én is azt gondolom, sőt én azt gondolom, hogy talán ennyire kiegyensúlyozott és nyugodt még nem volt soha a kétoldalú kapcsolatrendszer Szlovákiával.

Ausztria EU-tag, van néhány kérdés, alapvetően földügyek, amelyek néha jelentenek kisebbfajta vitákat, néhány vállalatnak az ügye, de ott is alapvetően egy kiegyensúlyozott kapcsolatról beszélhetünk, Szlovénia esetében szintén.

Horvátország esetében egy kérdés az alapvetően tehertételként van jelen a kapcsolatunkon, tehát a MOL-INA ügye egyértelműen beárnyékolja a kétoldalú együttműködést, alapvetően gátat szab egyébként az együttműködés fejlesztésének. De nem is úgy mondanám, hogy a MOL-INA ügy, hanem az energiabiztonság ügyében lévő ügyeink, tehát mondjuk a MOL-INA, az interkonnektor meg nem építése, a Krk LNG-terminál megépítésének nem elkezdése, ezek mind-mind olyan ügyek, amelyek egyértelmű tehertételt jelentenek, tehát ezt nem is akarom itt szépíteni.

Szerbia ügyében viszont történelmi megbékélés történt, tehát a szerb-magyar kétoldalú kapcsolatot nagyjából a szlovák-magyar kétoldalú kapcsolathoz tudom most hasonlítani. Most túl azon, hogy a tavalyi esztendőben csúcsot döntött a kétoldalú kereskedelmi forgalom meg a magyar export is, túl ezen én azt gondolom, hogy a politikai együttműködés is világos, hogy pozitív irányt vett, rendszeresek a magas szintű külügyminiszteri, miniszterelnöki találkozók. Talán tetszenek emlékezni, legutóbb utaltam arra, hogy mielőtt Putyin elnök úr jött, előző este, ha jól emlékszem, Szabadkán találkoztunk négyesben, a két miniszterelnök és a két külügyminiszter. A szerbek tőlünk függenek a gázellátásban teljes mértékben, tehát csak tőlünk tudnak gázt venni, ami miatt is egyébként nekünk fontos az, hogyha bármilyen közép-európai vagy nyugat-balkáni projekt van, abban mi a szerbekkel együtt legyünk benne a politikai kapcsolat, meg úgy általában az egymásra utaltság miatt is.

Tehát megtörténtek azok a szerb parlamenti döntések, amelyek a történelmi megbékéléshez, a megbélyegzés múltjának való átadásához vezetnek, szóval magyarul: a megbélyegzésnek vége. Ezek mind-mind olyan lépések, amelyek azt mutatják, hogy a magyar-szerb viszony is egy történelmi csúcspontján van jelenleg.

Ukrajna kapcsán pedig sokat beszéltünk, tehát az Ukrajnában lévő háború nyilván rányomja a bélyegét az együttműködésre. Sajnos, az ukrán gazdaság visszaesése a tavalyi esztendőben kétszámjegyű volt, tehát olyan 10 százalék körüli. Nekem az ukrán miniszterelnök azt mondta, amikor ott voltam nála tavaly decemberben, hogy az ipari kapacitásnak 15-20 százalékát veszítették el, ami el lehet képzelni, hogy milyen hatással van egy ország gazdaságára.

Ennek ellenére folytatjuk a gazdasági együttműködést, és amit azért szeretnék kiemelni, és visszacsatolni oda, hogy akkor most Magyarország milyen álláspontot visz ebben az ügyben, hogy azért mi adjuk az ötödik legtöbb megfigyelőt, az ötödik legtöbb delegáltat az EBESZ speciális megfigyelő missziójába. Az ötödik legtöbbet. Mi

szorgalmaztuk leginkább, hogy időben és létszámban is terjesszük ki az EBESZ megfigyelő missziójának a mandátumát időben, ez sikerült is, és amennyiben létszámban is elkezdődik a feltöltés, akkor mi annyi embert fogunk küldeni, hogy ezt az ötödik helyünket meg tudjuk tartani.

Adtunk 100 ezer eurót a NATO kibervédelmi alapjához az ukrán védelmi képességek fejlesztése érdekében, magyar vezeti az Európai Unió civil tanácsadó misszióját, hozzájárultunk 20 ezer euróval az EBESZ Kisebbségi Hivatalának az ottani létesítéséhez, felajánlottuk az ukrán sérültek ellátásának a biztosítását itt, Magyarországon. Tehát számos olyan gesztust tettünk, ami egyértelművé teszi a helyünket.

Most az más kérdés, hogy lehet, hogy ezekről többet kellene beszélni. Ez lehet, de inkább úgy vagyunk vele, hogy a tettek beszéljenek a szavak helyett ebben az esetben, és ne akarjunk mindenfajta kommunikációs hasznot húzni más ország sanyarú helyzetéből. Az persze más kérdés, hogy mivel nem beszélünk róla eleget, ezért egyesek könnyen fel tudnak tüntetni minket abban a szerepben, mintha nem tennénk semmit.

Örményország kapcsán - azt hiszem, hogy ezt is tetszett kérdezni, bár ezt csak így utólag írtam ide - a helyzet az, hogy alapvetően egyelőre gazdasági jellegű az együttműködésünk, a diplomáciai kapcsolatok helyreállítása ügyében egyelőre sajnos, nem tudok önnek pozitív fejleményekről beszámolni. De a jövőre vonatkozóan mindenképpen kívánatosnak tartom, hogy erről a holtpontról elmozduljunk, és meg is fogjuk tenni a megfelelő gesztusokat ebben a tekintetben.

Kazahsztán kapcsán azt tudom önnek mondani, hogy körülbelül 100 üzletember volt, de most nem emlékszem a pontos számra, ne tessék haragudni, nagyjából május végére fogok tudni önnek mondani egy olyan „follow-up”-ot, hogy milyen eredménnyel jártunk. Most az eggyel előzőt tudom mondani Dél-Korea esetében, az volt a Kazahsztán előtti utolsó ilyen üzletemberekkel lebonyolított miniszterelnöki út, ott 22 milliárd forintnyi exportszerződés jött létre. Május végén meg fogom önnek mondani a kazahot is, nem fogom elfelejteni, megígérem, és azt tudom még mondani, hogy például Dél-Korea esetében, ez látszik is az idei első kéthavi számon, ami 49 százalékos exportnövekedést jelent, tehát ott a cégek 22 milliárd forintnyi exportszerződés megkötéséről tudtak beszámolni.

A déli nyitás és a keleti nyitás kapcsán a következőt mondanám önnek, hogy abszolút egyetértek. Nagyon örülök, hogy ezt tetszett mondani, hogy a világgazdasági folyamatok alapvetően befolyásolják egy-egy ilyen stratégiának a sikerét vagy balsikerét. Csak azt szeretném mondani, hogyha esetleg negatív folyamatok vannak, azt is befolyásolják, nemcsak a pozitívokat. Tehát teljesen egyértelmű, hogy a világgazdasági folyamatoktól Magyarország soha nem fogja tudni függetleníteni magát. Az igazán nagy gazdasággal rendelkező országok is csak korlátozottan tudják mindezt megtenni, mi pedig aztán végképp. De pontosan az ilyen világgazdasági folyamatok miatt mondom én azt, hogy a déli nyitás versenybe be kellett neveznünk, és látva azt, hogy az európai uniós országok is most kezdenek el ezzel foglalkozni, ezért merem azt mondani - talán nem túlzás -, hogy ebbe a versenybe most aztán tényleg jó időben léptünk bele. Nagyon szívesen átküldöm önnek a növekedési adatait az afrikai és a latin-amerikai országoknak, szívesen átküldöm önnek azokat a tanulmányokat vagy azokat a jelentéseket, inkább így mondom, amelyek arról szólnak, hogy az oroszok, a kínaiak vagy a hozzánk hasonló dimenziójú közép-európai országok milyen lépéseket tesznek annak érdekében, hogy a jelenlétüket növeljék, milyen lépéseket tesznek azért, hogy az exportjukat növeljék ezekben az irányokban.

A keleti nyitás számairól még hadd mondjak valamit, és akkor most ideveszem Szelényi képviselő asszony kérdését is. Azért a keleti nyitás számainak megítélésénél

pont egy szocialista képviselőtársam szájából találok azzal az állásponttal, hogy az azért bukott meg, merthogy Oroszország irányába 15 százalékkal csökkent tavaly az exportunk. Ezt azért ebből a szempontból egy kicsit erősnek érzem, mert mondjuk a nyakunkba varrni az ukrain háborút meg az abból következő gazdasági szankciókból és embargókból fakadó gazdasági hatásokat, mert akkor viszont mindenki megbukott, mert 50 százalék fölötti visszaesések is vannak Európában, csak azt szeretném mondani, hogy a számok felemásak. Vannak olyan országok, ahol kifejezetten pozitív folyamatokról tudok beszámolni, és vannak olyanok is, ahol egyelőre nem. Valamelyik képviselő asszony - ne haragudjanak - felvetette azt, hogy ebben mondjuk az elmúlt évek folyamatainak is volt szerepe. Persze, beruházások, befektetések, export, import tekintetében nincsenek négyéves ciklusok, tehát egyértelmű, hogy egymásra épülő időszakok vannak, azok pozitív és negatív hatásaival egyaránt egyébként.

Amikor keleti nyitásról beszélünk - a déli nyitásra ez még nem igaz -, akkor én az export mellett legalább annyira a befektetéseket is fontosnak tartom. Tehát például a keleti nyitásnak egy fontos célja az, hogy amikor például Kína, amely egyértelműen egyre több forrást mozgósít annak érdekében, hogy az európai gazdasági jelenlétét megteremtse, továbbépítse, az elsősorban Magyarországon gondolkozzon, mint az európai vagy közép-európai kiindulópont, ezt sikerrel értük el. Hiszen 3,5 milliárd dollárra hízott a kínai befektetések mértéke Magyarországon, a Huawei idéntől innen szolgálja ki az összes európai exportját, a ZTE itt hozta létre az európai szervízközpontját, a Wanhua a beruházásával a harmadik legnagyobb izocianát gyárat hozta létre itt, Európában. A Kínai Közép-Európai Turisztikai Regionális Központ itt jött létre, a Kínai Nemzeti Turisztikai Hivatal itt hozza létre a regionális központját, a Bank of China idehozta a regionális központját, ami a világ kilencedik legerősebb kereskedelmi bankja, és ráadásul a kínai pénzügyi globális terjeszkedésnek az egyik legfontosabb sarokköve. Tehát szerintem nem értékeljük kellőképpen azt, hogy egy ilyen bank Magyarországot választja regionális központjává.

Vagy május 1-jétől újra van közvetlen légi összeköttetés Peking és Budapest között. Tehát szerintem ezek olyan eredmények, amelyeket nem érdemes eltagadni. Nem is kell őket - hogy is mondjam - minden fölött álló sikerként bemutatni, nem is törekszem én erre, csak azt akarom mondani, hogy például kínai viszonylatban is exportrekordot döntöttünk. Tavaly volt 2,2 milliárd dollárnyi exportunk, ez 10 százalékkal magasabb volt, mint 2013-ban, ami 2 milliárd volt, és az is rekord volt. Tehát ez mondjuk egy eredmény. Vagy például eredmény az, hogy ma már a németek után a japánoké a második legtöbb autóiipari beruházás itt, Magyarországon.

Tehát szerintem azt mi kifejezetten eredményként kell hogy megéljük, hogy 3,6 milliárd dollárnyi befektetése van itt a japánoknak. Szerintem kifejezetten eredmény az, hogy egy olyan vállalatcsoport, mint a Takata a Japánon kívüli valaha legnagyobb zöldmezős beruházását Magyarországon hozta létre. Vagy szerintem eredmény az, hogy a világ tíz legnagyobb gumigyárának az egyike, az indiai, az Apollo a vállalat történetének legnagyobb tengerentúli beruházását Magyarországra hozta, meg hogy a második legtöbb autóiipari beruházás a németek után a japánoktól van, ha ezt éppen nem mondtam. De ezeket eredménynek tekintem.

Ahogy eredménynek tekintem azt is, hogy Korea esetében alapvetően a nagyok, a Samsung, a Hankook és a Samyang után a kis és közepesek is kezdenek minket megtalálni. Én ezeket legalább annyira fontosnak gondolom, minthogy az exportadataink hogyan alakulnak.

Ja, és az, hogy befejeződött a keleti nyitás, ezt tetszett felvetni. Nem ezt mondtam, hasonló, de nem ezt mondtam. Azt mondtam, hogy a keleti nyitásnak az a része, amit az államnak meg kellett tennie azért, hogy kinyíljanak kapuk és

megépüljenek utak, azokat mi megtettük. Tehát magyarul: innentől kezdve már egy más típusú munkára van szükség, a vállalatokat kell abban segítenünk, hogy ezeken a kapukon átmenjenek, meg az utakon megtalálják egymást. De innentől kezdve alapvetően a vállalatoké a főszerep, mert abban nyilván ön is egyetért velem, hogy a tőlünk keletre eső világban az állami megalapozása a gazdasági kapcsolatépítésnek még mindig fontos, ellentétben mondjuk Európával vagy az Egyesült Államokkal.

Ezt az állami megalapozást elvégeztük, innentől kezdve a vállalatokon van a sor. Arra kell figyelniük, hogy ezeket a vállalatokat hogyan tudjuk mi segíteni, hogy kihasználják ennek a fázisnak a lezárultát.

És akkor az afrikai meg a dél-amerikai számokat Demeter képviselő asszonynak a rendelkezésére fogom bocsátani.

Az energiahatékonyság kapcsán, Szél Bernadett képviselő asszony, még annyit hadd mondjak, hogy az energetikai beruházásokra vonatkozó fejezetében ennek a három fejezetből álló... (*Demeter Márta: Még volt a Quaestor*)... bocsánat, Quaestor, igen. A következő van. Az Eximre tetszett rákérdezni.

Az Exim a dematerializált és ebből fakadóan forgalomképtelen részvényeit tartotta nyilván a Quaestornál egy ilyen típusú technikai számlán. Nem volt ilyen típusú számlája a MÁK-nál az Eximnek, mert nem lehetett. Tehát nem volt párhuzamosság, ezt egészen nyugodtan tudom mondani. Egyébként megkérdeztem az Exim vezetőit, nem volt párhuzamosság, kizárólag a Quaestornál vezettek dematerializált számlát, ami forgalomképtelen, tehát azt nem lehet fedezetként használni - legálisan nem lehet fedezetként használni -, nem lehet vele kereskedni, abból pénzt csinálni nem lehet. Tehát ezért volt, ne haragudjon, mindig félrevezető az, amikor bizonyos pártok részéről jöttek azok az érvelések, hogy 70 milliárd meg nem tudom, mennyi pénze volt a Quaestornál a KÜM-nek. Ez hazugság, tehát ilyen soha nem történt. Annyi történt, hogy ezeket a dematerializált részvényeket technikailag ott tartotta nyilván az Exim.

Szél Bernadett képviselő asszonynak, az energiahatékonyság kapcsán. Az Európai Bizottságnak leadott beruházási listán az energetikai beruházások között az energiahatékonysági beruházások szerepelnek, majd fogok adni önnek egy listát, hogy mik szerepelnek rajta pontosan.

Putyin elnök úr nyilatkozata. Itt azért a dolog van annyira komoly, hogy az ember ellenőrizze le, hogy mi is hangzott el pontosan. A legautentikusabb beszámoló szerint, tehát a saját beszámolónk szerint a következőt mondta Putyin elnök: „A feltételeink jók, a technológia a legújabb, ezért is sértette volna Magyarország nemzeti érdekeit, ha arra kényszerítették volna, hogy elálljon a szerződéstől, amit bizonyára meg is lehetett volna tenni.”

Tehát Magyarország érdekeit sértette volna, hogyha arra kényszerítették volna, hogy elálljon a szerződéstől. Én azt tudom önnek mondani, hogy Magyarországnak az az érdeke, hogy a megkötött szerződéseket mindkét fél tartsa be. Tehát Magyarországnak nem lenne érdeke, hogy ezek a szerződések ne legyenek betartva. Tehát szerintem Magyarország szempontjából kifejezetten jó szerződéseket kötöttünk. Ez valószínűleg olyan kérdés, amiben soha nem fogunk egyetérteni.

Jó szerződést kötöttünk az energiabiztonságunk szempontjából, a nemzeti energiamix szempontjából, és jó szerződést kötöttünk pénzügyi szempontból is.

Én megmondom őszintén, ennek a nyilatkozatnak a fényében nem igazán, tehát a pontos nyilatkozat ismeretének a fényében nem igazán értem azokat a kommentárokat, amelyek úgy szólnak, hogy itt valamifajta fenyegetés hangzott volna el Magyarország irányába. Ez nem az, meg nem is lehet úgy értelmezni.

Még Paks kapcsán Szelényi képviselő asszony kérdezett, utána folytatom Szél Bernadett képviselő asszony kérdéseire a választ, csak ide akarom venni a témát, hogy

igen, ez egy feloldhatatlan ellentét lesz köztünk, úgy látom. De én továbbra is azt gondolom, hogy Magyarország energiabiztonsága szempontjából a paksi beruházás egy kifejezetten helyes döntés, a paksi beruházás hozzá fog járulni az ország energiabiztonságához, pénzügyileg jó kondíciókkal kötöttük meg a szerződést. Nekünk az az érdekünk, hogy a normális menetrend szerint haladjon. Mint tetszik látni, sikerült megállapodni az üzemanyag ügyében is, világossá tettük, hogy ugyanazt a megoldást hajlandóak vagyunk alkalmazni, mint amit a finnek alkalmaznak, és hogyha a finn megoldás eurokonform, akkor ha mi ugyanúgy kötjük, az is az kell hogy legyen. Tehát én itt továbbra sem látok okot arra, hogy bármilyen visszalépést megfontoljunk ebben a kérdésben.

Az exit-stratégia a Közel-Keleten, kérdezi képviselő asszony. *(Dr. Szél Bernadett: Az is kérdés volt, hogy mennyibe kerül, ha kiszállunk a paksi szerződésből.)* Nincs ilyen terv, ezért aztán erre vonatkozóan nem tudok önnek mit mondani. Miért kellene? Nem mérlegeltünk ilyet, hogy kiszálljunk belőle. Nincs okunk rá, és nem is akarunk.

Az exit-stratégiát illetően nem tudok új fejleményről beszámolni. Maximum annyiról, hogy voltam Irakban hétfőn, és úgy látom, hogy még nagyon messze van az az időszak, amikor exit-stratégiáról kell majd beszélni. Tehát az Iszlám Állam elleni győzelem messze van. Úgy látom, hogy az iraki folyamatok, meg az egész közel-keleti folyamat abba az irányba mutat, hogy itt egy nagyon-nagyon hosszú harcra kell berendezkednünk az Iszlám Állammal szemben, és az Iszlám Állam utáni időszak még nagyon messze van, és nem is tudok újdonságról beszámolni a múltkoriakhoz képest.

A vízumliberalizáció tekintetében nem pontosan ismerem államtitkár úr nyilatkozatát. Az biztos, hogy abban egyetértek vele is, meg mindenkivel a minisztérium vezetésében és a kormányban is, hogy az Európai Unió jelenlegi bátorsági szintjét elnézve, valóban nem teljesen reális, hogy ez megtörténik. Sőt, jelenleg elnézve az Európai Unió ambíciószintjét, valószínűbb az, hogy nem történik meg, minthogy igen. De ennek ellenére mi azt gondoljuk, hogy helyes lenne, ha megtörténne. Szóval én határozottan azon az állásponton vagyok, hogy vízumügyekben a keleti partnerségi országok közül az ő ambíciószintjüknek megfelelő liberalizációs folyamatot kell folytatni.

És még a TTIP volt az, amit tetszett kérdezni, és a CETA. A TTIP ügyében egyetértek azzal, amit az ISDS-szel kapcsolatban tetszett mondani. Azt gondolom, hogy el kellene ismernünk egymásról - tehát mondjuk az európai uniós országoknak és az Egyesült Államoknak egymásról - azt, hogy a saját jogrendszereink vannak annyira fejlettek, hogy fel tudnak nőni ahhoz a feladathoz, hogy ezeket a befektető-védelmi eljárásokat le tudják folytatni. Tehát legalább mondjuk OECD-körben ezt el kellene fogadnunk egymásról, és éppen ezért szerintem, amikor OECD-körbe tartozó országok egymással szabadkereskedelmi megállapodásról tárgyalnak, akkor az ISDS-re nincsen szükség. Szerintem a nemzeti jogrendszerek vannak abban a fejlettségi fázisban vagy vannak annyira fejlettek, hogy a befektető-védelmi feladatokat el tudják látni, az ahhoz szükséges eljárásokat le tudják folytatni.

Tehát mi továbbra is azon az állásponton vagyunk, hogy az ISDS-re nincsen szükség, vagy jobb, ha nincs.

A CETA kapcsán a tárgyalások megálltak, pont az ISDS-szel kapcsolatos álláspontok szétartása miatt. Kanadával '94 óta van nekünk egy olyan megállapodásunk, tehát idestova több mint 20 éve, amiben ki van kötve az ISDS joghatósága, de még nem volt olyan ügyünk kanadai vállalatokkal, ami mondjuk ezt érintette volna. Ezt csak mondom, ez nem jelenti azt, hogy nem lehet, és talán a

második félévben fognak folytatódni a CETA-ról, a CETA végleges elfogadásáról a tárgyalások.

Itt van még egy fontos kérdés, a ratifikáció kérdése. Nekünk továbbra is az az álláspontunk, hogy mivel ezek a megállapodások bőven érintenek olyan területeket, amelyek nem a közösségi jog alá tartoznak, tehát nem közösségi döntési kompetenciába tartoznak, ezért szerintünk tagállami ratifikációra van szükség. Nekünk ez a sziklaszilárd álláspontunk mind a CETA, mind a TTIP szempontjából.

Szelényi képviselő asszony kérdésére a migráció ügyében azt tudom mondani, hogy valóban a Koszovó irányából érkező migrációs nyomás elég erőteljes volt, és ott valóban európai uniós, német-osztrák-magyar-szerb - azért tegyük hozzá - együttműködéssel tudtuk ezt a nyomást csökkenteni, illetve megállítani. Most a további migrációs nyomás kapcsán azért arra szeretném felhívni az ön figyelmét, hogy korábban mutatott egy ilyen ciklikusságot a dolog. Tehát mondjuk melegebb időszakban, kevésbé viharos időszakban alapvetően a Földközi-tenger irányából jött a migrációs nyomás Európára, hidegebb, viharosabb időszakban pedig inkább a szárazföldi, nyugat-balkáni útvonalon. Ma ez a megosztás megszűnt, a Nyugat-Balkánon keresztül permanens a migrációs nyomás, tehát nekünk az Európai Unió figyelmét arra kell felhívni, hogy amikor például erőforrásokról dönt, hogy milyen eszközöket vásárol, milyen pénzügyi támogatásokat ad, akkor a szárazföldi, tehát a Nyugat-Balkánon keresztül érkező migrációs nyomásnak való ellenálláshoz vagy megfélemléshez szükséges forrásokat is ugyanúgy biztosítani kell.

Fel tetszett tenni egy kérdést, hogy magánemberként mit gondolok bizonyos kérdésekről. Magánemberként szívesen elmondom önnek, hogy mit gondolok, de most engem ide miniszterként hívtak, hogy meghallgassanak. Ezért azt tudom önnek mondani, hogy az európai uniós migrációs politika nem működött eddig tökéletesen. Ez szerintem evidens. Tehát hogyha ön megnézi a folyamatokat, akkor szerintem evidens, hogy Brüsszel, az Európai Unió migrációs politikája nem teljes mértékben képes megfelelni a mostani kihívásoknak, mert ha meg tudna, akkor például a legutóbbi luxemburgi Külügyi Tanács ülésen az Európai Bizottságnak nem kellett volna előterjeszteni egy újabb 10 pontos akciótervet, hogy akkor mit kellene változtatni ahhoz, hogy meg tudjunk felelni az elvárásoknak.

Egyetértek a képviselő asszony felvetésével, hogy vajon, miért nincs lehetőség arra, hogy például a déli nyitás keretében közösen lépünk fel. Ennek egy nagyon egyszerű oka van.

A keleti nyitás ügyében mi ezt megpróbáltuk. Tehát például Vietnám esetében szerettük volna azt, hogy például Ho Si Minh-városban, Saigonban négyen közösen nyitunk például főkonzulátust meg kereskedelmi képviseletet, és először kihúzott egy, kihúzott kettő, aztán kihúzott a harmadik is. Tehát verseny van. Tehát a visegrádi országokkal is versenyben vagyunk a tőlünk távol lévő piacokon, és ez ellehetetleníti az együttműködésnek egy bizonyos fokát. Tehát ezért nem tudjuk megoldani. Nem tudtuk megoldani keleten sem, és nem fogjuk tudni megoldani Latin-Amerikában sem.

Hogy miért Ecuador, ennek egy oka van, ez pedig az, hogy Ecuador Magyarországot választotta ki, mint a közép-európai, kelet-európai gazdasági kereskedelmi tevékenységének a regionális központja, és azt gondoltuk, hogy akkor helyes, ha a reciprocitás alapján mi is teszünk lépéseket, ha már úgylis a déli nyitás keretében a jelenlétünket újra akarjuk építeni Latin-Amerikában.

Most a személyes haszonra vonatkozó kérdését azért tartom méltánytalannak, mert a Külügyminisztériumban nemcsak én, hanem a kollégáim is nagyon sokat dolgozunk azon, hogy Magyarország külgazdasági teljesítményét növelni tudjuk. Persze, nyilván mindenki sokat dolgozik, tehát nem akarok én most ebből érzelmi

kérdést csinálni, csak azt szeretném önnek mondani, hogy nekünk az a fontos, hogy ebből azok a cégek húzzanak hasznot, akik aztán a magyar nemzetgazdasági teljesítményt növelik. Tehát hogy lett-e már haszna valakinek a déli nyitásból az exportpiacon, persze, hogy lett. Ha meg tetszik nézni az exportszámokat, ott mind cégek vannak, tehát abból a cégek nyilván hasznot húznak, hogyha exportálni tudnak, de helyes is. Az az érdekünk, hogy minél több magyarországi cég húzzon minél több hasznot a külgazdaság területén, függetlenül attól, hogy kiről van szó, meg hogyan.

Tehát ha az a kérdés, hogy szeretnék-e sok sikeres magyar céget látni az exportpiacon, szeretnék-e sok olyan magyar céget látni, aki az exportból húz hasznot, igen, minél többet, nagyon sok ilyet szeretnék látni.

Végül az energiaunió kapcsán tetszett feltenni két kérdést, a Török Áramlat kapcsán, meg az energiabeszerezések kapcsán. Itt azért én azt látom, tisztelt képviselő asszony, hogyha mi nem - bár erről is volt már egy átkötésem - tárgyalunk külön olyan projektekről, amelyek stratégiai jelentőségűek, akkor megteszik majd a vetélytársaink meg a többi közép-európai ország. Tehát nem véletlen, hogy itt Eastringről tárgyalnak, nem véletlen, hogy Ro-Bo-Go-ról tárgyalnak, nem véletlen, hogy TANAP-ot, TAP-ot építenek, szerintem a mi geopolitikai helyzetünket nagyban előmozdítaná hogyha rajtunk keresztül menne egy stratégiai gázvezeték. Én csak ezt mondom. És ez ellen nem nagyon látok érveket. Persze, ez csak akkor történjen meg, hogyha ezt mondjuk fizikailag meg finanszírozásilag fenntartható módon hajtjuk végre. Ezért is, amikor például a Teslában gondolkodunk, akkor is egy kellőképpen nagy kapacitású cső építésében kell gondolkodnunk, ami adott esetben be tud aztán csatlakozni az európai ellátórendszerbe, mert ha nem ilyet építünk, hanem csak egy kis, korlátozott kapacitású vezeték, annak az eredménye egyébként majd a gázárak növekedése lenne Magyarországon, mert egy kis kapacitású csőnek az építése, ami aztán mondjuk nem hoz tranzitbevételt, az egyszerűen pénzügyileg nem megtérülő.

Van itt még egy dolog, ez a magyar-szlovák interkonnektor, ami létrejött, ahol mint a rétestészta, nyúlik a tesztfázis, már sokszor ígérték a befejezését, én is önöknek, egyelőre még mindig tesztfázis van, de már nagyon remélem, hogy nagyon rövid időn belül a kereskedelmi forgalomnak át lehet adni.

Alelnök úr, ha jól látom, néhányan már nem bírták a tempót vagy az időt, ezért elnézést kérek, de nem akartam abba a hibába esni, hogy mindenkinek minden kérdését ne válaszoljam meg, úgyhogy köszönöm szépen a lehetőséget.

(Az ülés vezetését Balla Mihály, a bizottság alelnöke veszi át.)

BALLA MIHÁLY (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszönjük szépen, miniszter úr. Elnézést, hogy többen nem tudták önt kivárni, de azért a legtöbben nem illetlenség okán. Elnök úr is azért kellett hogy 5 óra előtt elmenjen, mert ő is találkozik a román külügyminiszterrel 5 órától, és nagyon feszítette őt az idő, hogy odaérjen. Ezért átadta az elnöklést nekem.

Miután eléggé előrehaladott az idő, és 2 órától tart az ülésünk, miniszter úr pedig úgy látom, hogy elég részletesen megválaszolta a feltett kérdéseket, kérdezem képviselőtársaimat, hogy esetleg még kérdést óhajt-e valaki feltenni. Szelényi képviselő asszony nem adja fel. Parancsoljon! Miniszter úr, hogyha megengedi, akkor...

További kérdések, válaszok

SZELÉNYI ZSUZSANNA (független): Csak nagyon röviden reagálnék a válaszára. Egyrészt hogy ki húz hasznot a külkereskedelem fejlődéséből, az nem mindegy. Az a cél, hogy mindenki hasznot húzhasson.

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Így van, egyetérték, ezért dolgozunk.

SZELÉNYI ZSUZSANNA (független): Az, hogy Ecuadorba kell-e pont Magyarországnak latin-amerikai centrumot, ahol nincs nekünk semmi kötődésünk, ellenben más országokban van, tehát azt gondolom, hogy itt egy kicsit nagyobb kulturális érzékenységre is lehet szert tenni. Én nem értem ezt a dealt. Viszont ennek kapcsán azt szeretném kérni, javasolni, hogyha van egy ilyen déli nyitás, akkor annak nyilván van egy stratégiája, egy indikátorrendszere, hogy majd három év múlva meg lehessen nézni, hogy akkor ez sikeres volt-e vagy nem. Ezt a bizottság megkaphatja-e, és én is szeretném megkapni, bár nem vagyok a bizottság tagja.

Hogy jó szerződést kötöttek-e Paksra vagy nem, azt nem tudjuk, mert nem láttuk, és minden 30 évre titkos. Tehát mi kénytelenek vagyunk azzal szembenézni, amit önök szóban mondanak, papírt azt nagyon keveset lehetett látni. Amikor valami 30 évre titkos, akkor ez egy megoldhatatlan vita. Én mindig azt fogom gondolni, hogy ez Magyarország számára előnytelen. Ismerjük azt a mechanizmust, ahogy az oroszok terjeszkednek az érdekeltségeiken keresztül a régióban. Én azt gondolom, hogy ez kifejezetten egy ilyen modell. Amíg papírt nem mutatnak, nem fog tudni engem meggyőzni arról, hogy Magyarország nincsen ilyenfajta befolyási elképzelések alatt.

És azt pedig sajnálom, hogy nem válaszolt a kérdéseimre a menekültügygel kapcsolatban, mert azt gondolom, hogy az fontos ügy.

ELNÖK: Miniszter úr, esetleg?

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Köszönöm. Egy szót, illetve kettőt szeretnék mondani. Szerintem pontosan azt mondtam, mint ön, hogy nekünk az a célunk, amikor külgazdasági stratégiát hajtunk végre, hogy abból a magyar gazdaság minden szereplője hasznot tudjon húzni. Ugyanis azt gondolom, hogy Magyarország egy olyan gazdasági szerkezettel, mérettel, potenciállal rendelkező ország, ahol a külgazdasági teljesítmény alapvetően befolyásolja a nemzetgazdasági teljesítményt, az exporton meg a befektetéseken, a beruházásokon keresztül.

Ezért ha mi nem olyan külgazdasági stratégiát hajtánánk végre, amiből az egész magyar gazdaság hasznot tud húzni, akkor óriási hibát követnénk el. Tehát nekünk az a célunk, hogy az egész magyar gazdaság húzzon hasznot abból, amit mi csinálunk. Szerintem Magyarország nem engedheti meg magának azt - és ezért lett Külgazdasági és Külügyminisztérium, és ezért van külgazdasági fókusz a külpolitikának - a luxust, hogy a külpolitikáját ne használja a külgazdasági célok elérése érdekében.

Ami pedig Ecuadorot illeti, ide visszatérünk, azért mégiscsak fontos lehet, ha ilyen sokat beszélünk erről az egy országról egy ilyen bizottsági meghallgatáson, hogy nem a latin-amerikai terjeszkedésünk központjaként tekintünk rájuk, mert ők sem ránk európaiként, ők a közép-európai regionális központjukként tekintenek ránk, mi pedig abban a régióban való központként tekintünk rájuk, mert a latin-amerikai életünk központjaként Brazíliára tekintünk, azért nyitottuk meg a főkonzulátusunkat Sao Paulóban, a brazíliavárosi nagykövetség mellett. Tehát amikor Latin-Amerikáról beszélünk, megnézzük a számokat, Mexikó, Brazília, Argentína és most már Chile a legfontosabb kereskedelmi partnereink, reméljük, hogy mondjuk Ecuador és a régióban lévő országok is fel fognak zárkózni, ha ezt a kölcsönös döntést egyszer meghoztuk. Tehát így értettem a válaszomat.

Paksról pedig annyit, hogy a parlament szavazott két szerződésről, amit nyilván önök is ismernek, és szerintem azokból a szerződésekből az látszik világosan, hogy jó megállapodásokat kötöttünk. Elnök úr, köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszter úr. Az ecuadori kérdéssel kapcsolatban én is ezt a gondolatmenetet gondoltam.

Amennyiben nincs több kérdés, képviselőtársaim, nagy tisztelettel megköszönjük miniszter úrnak, államtitkár úrnak, hogy velünk voltak és tájékoztatták a bizottságot.

Miután nincs több napirendi pontunk az egyebeket leszámítva, kérdezem a tisztelt bizottságot, hogy egyebek kérdéskörben van-e valaki, aki jelezni kíván valamit. *(Nincs jelzés.)* Én egy félmondatot hadd engedjek meg.

Köszönjük szépen miniszter úr, hogy itt volt, és további szép napot. *(Szijjártó Péter távozik az ülésteremből.)*

Egyebek

Egy egyebek közötti megjegyzésem van a bizottság tagjainak, hogy egy hét múlva kezdődik itt, Budapesten, az Országházban a NATO parlamenti közgyűlés tavaszi ülésszaka, ahol a Külügyi bizottságnak is vannak lehetőségei, a tagjainak a delegáción túl is. Kérem, hogy a titkárság által elküldött tájékoztatóra jelentkezzenek minél többen, hiszen a Külügyi bizottság tagjainak itt kell regisztrálni az Országgyűlés Külügyi Hivatalán keresztül a NATO Tájékoztatási Központban. Tehát a bizottság segít önöknek a regisztrációban, hogy minél többen részt tudjanak venni az ülészak különböző rendezvényein.

Az ülés berekesztése

Miután nincs több kérdés, vélemény az egyebek között, akkor a mai ülésünket bezárom, és további szép napot, illetve lassan-lassan szép estét kívánok mindenkinek. Valószínűleg akkor találkozunk hétfőn, hiszen 11-én lesz még ülésünk, a pontos időpontról majd a titkárság kiküldi a tájékoztatót. Köszönöm szépen a jelenlétet, és minden jót kívánok a mai napra önöknek.

(Az ülés végének időpontja: 17 óra 26 perc)

Németh Zsolt
a bizottság elnöke

Balla Mihály
a bizottság alelnöke

Jegyzőkönyvvezető: Barna Beáta és Pavlánszky Éva